

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av kreditinstitutslagen och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att kreditinstitutslagen ändras så att till lagen fogas bestämmelser om en systemriskbuffert. Med den föreslagna lagen genomförs optionen om nationell lagstiftning i Europeiska unionens direktiv om kreditinstitut, som baserar sig på den internationella totalreformen av bankregleringen.

Det föreslås att till lagen fogas bestämmelser om ett särskilt buffertkrav med vilket man täcker långsiktiga risker som är oberoende av konjunkturväxlingar och som utgörs av faktorer som hotar det finansiella systemet eller den totala ekonomin. Kreditinstituten ska utöver de tidigare föreskrivna kapitalkraven ha ett kärnprimärkapital på en till fem procent för täckande av så kallade systemrisker. Bestämmelserna om buffertkrav ska också tillämpas på värdepappersföretag. De föreslagna kraven ska dock inte vara direkt tillämpliga med stöd av lag, utan ett buffertkrav ska kunna tas i bruk enligt prövning av Finansinspektionen, som svarar för övervakningen av makrostabiliteten, när de förutsättningar som anges i lagen uppfylls.

Det föreslås att det till lagen om Finansinspektionen fogas behövliga bestämmelser som krävs för ställande av det nya buffertkravet. Finansinspektionens direktion ska fatta beslut om ställande av ett buffertkrav.

Dessutom föreslås vissa ändringar av teknisk natur i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag, lagen om myndigheten för finansiell stabilitet, lagen om källskatt på ränteinkomst, lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform samt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2018.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 INLEDNING.....	4
2 NULÄGE	5
2.1 Lagstiftningen och regleringen i EU	5
Tillsynen över makrostabiliteten	5
Tillsyn över finansiell ställning.....	6
Lagen om investeringstjänster.....	6
Kreditinstitutsdirektivet.....	6
2.2 Den internationella utvecklingen	9
2.3 Bedömning av nuläget	11
Systemrisk på grund av det finansiella systemets strukturella egenskaper	12
Kreditinstitutssektorn i Finland	14
Kreditinstitutens affärsmodeller	14
Koncentrationen inom banksektorn.....	16
Banksektorns riskkoncentrationer	18
Smittorisker mellan banker (kopplingar)	19
3 PROPOSITIONENS MÅL OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	20
3.1 Målsättning	20
3.2 Alternativ för genomförandet.....	20
3.3 De viktigaste förslagen.....	22
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	23
4.1 Buffertkravets inverkan på sannolikheten och kostnaderna för en bankkris.....	23
4.2 Buffertkravets effekter på priset på finansieringen och på den ekonomiska utvecklingen på kort sikt.....	24
Effekterna av en höjning av buffertkravet på kreditinstitutens finansieringskostnader och krediträntor	25
Stigande räntors inverkan på den ekonomiska tillväxten	27
4.3 Uppskattade kostnader för och samhällsekonomiska effekter av buffertkravet i Finland	27
4.4 Konsekvenser av de ändringar som gäller resolution och insättningsgaranti i fråga om kreditinstitut och värdepappersföretag	29
4.5 Konsekvenser för myndigheterna	29
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	29
DETALJMOTIVERING	32
1 LAGFÖRSLAG	32
1.1 Kreditinstitutslagen	32
10 kap. Finansiella förutsättningar	32
1.2 Lagen om Finansinspektionen	35
1.3 Lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag	36
1 kap. Allmänna bestämmelser	36
3 kap. Bedömning av avvecklings- och omorganiseringsmöjligheter	37
4 kap. Ställande av institut under resolutionsförvaltning	37
6 kap. Nedskrivning och konvertering av värdet på aktier, andelar och vissa andra balansposter samt indragning av aktier och andelar	37
7 kap. Allmänna principer för resolutionsverktyg	37

RP 137/2017 rd

8 kap.	Skuldnedskrivning och konvertering av skulder till kapitalbasinstrument	38
10 kap.	Tillfälliga institut	39
1.4	Lagen om myndigheten för finansiell stabilitet	39
1 kap.	Allmänna bestämmelser	39
4 kap.	EU:s stabilitetsavgift till EU:s gemensamma resolutionsfond och stabilitetsavgiften till den nationella resolutionsfonden	39
5 kap.	Insättningsgaranti	41
1.5	Lagen om källskatt på ränteinkomst	41
1.6	Lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.....	41
1.7	Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.....	42
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER.....	42
3	IKRAFTTRÄDANDE	42
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSDRÖNING	42
	LAGFÖRSLAG	47
	om ändring av kreditinstitutslagen	47
	om ändring av lagen om Finansinspektionen	50
	om ändring av lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag.....	51
	om ändring av lagen om myndigheten för finansiell stabilitet.....	56
	BILAGA	60
	om ändring av 3 och 5 § i lagen om källskatt på ränteinkomst	64
	om ändring av 6 § i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.....	65
	om ändring av 8 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet	66
	BILAGA	67
	PARALLELLTEXT	67
	om ändring av kreditinstitutslagen	67
	om ändring av lagen om Finansinspektionen	72
	om ändring av lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag.....	75
	om ändring av lagen om myndigheten för finansiell stabilitet	83
	om ändring av 3 och 5 § i lagen om källskatt på ränteinkomst	93
	om ändring av 6 § i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform.....	94
	om ändring av 8 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet	95

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (nedan *kreditinstitutsdirektivet*) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (nedan *tillsynsförordningen*) trädde i kraft sommaren 2013 och de har huvudsakligen tillämpats från och med den 1 januari 2014. Nämnda EU-rättsakter baserade sig på de rekommendationer om revidering av reglerna om solvens och likviditet för kreditinstitut som Baselkommittén för banktillsyn gav 2010 (Basel III). I Finland genomfördes kreditinstitutsdirektivet med den nya kreditinstitutslagen (610/2014) som trädde i kraft den 15 augusti 2014.

I tillsynsförordningen ingår kapitalkrav som huvudsakligen berör kreditinstitut, och för vilka man i lagen använder begreppet kapitalbas. I kreditinstitutsdirektivet finns också vissa bestämmelser som gäller kapitalkrav för kreditinstitut. Sådana är bland annat de bestämmelser om kapitalkonserveringsbuffertkrav och kontracykliska buffertkrav som redan ingår i lagen, samt bestämmelser om buffertkrav som tillämpas på globalt systemviktiga institut och andra systemviktiga institut.

Utöver minimikapitalbaskrav och likviditetskrav för kreditinstitut ingår i regleringen utöver de vanliga minimikapitalbaskraven vissa verktyg för tillsyn över makrostabiliteten, som primärt syftar till att förbättra risktoleransen och förlusttoleransen i hela banksystemet. År 2014 togs av makrotillsynsverktygen in i kreditinstitutslagen kapitalkonserveringsbuffertkrav, kontracykliska buffertkrav, buffertkrav som ställs för banker som klassificeras som systemviktiga (G-SII- eller O-SII-buffert) samt en maximal belåningsgrad, dvs. det så kallade lånetaket.

När lagen bereddes kunde man dock inte i kreditinstitutslagen införliva en möjlighet för Finansinspektionen att ställa ett särskilt systemriskbuffertkrav som är beroende av prövning, eftersom man då inom ramen för den tid som fanns till förfogande inte hade tillgång till tillräckligt noggranna uppgifter om buffertkravets eventuella effekter. Syftet med kapitalkravet är uttryckligen att täcka sådana särskilda risker för hela det finansiella systemet och därigenom på hela samhällsekonomin som beror på banksystemets struktur. Situationen på finansmarknaden i Finland var då förhållandevis stabil och kreditinstitutens riskvägda kapital på en skälig nivå.

I regeringens proposition RP 39/2014 rd motiverades beslutet att inte ta in systemriskbufferten i lagen dessutom med att den finländska finansmarknaden är stabil och att den finansiella sektorns relativa andel i Finland inte är särskilt stor, och att dessa inte kräver att strängare kapitalkrav än EU-lagstiftningens minimikrav tas i bruk. Man beaktade eventuella konsekvenser på kort sikt som sådana tilläggskrav kunde ha för kreditutbudet och tillväxten.

I regeringspropositionen antecknades en ståndpunkt att finansministeriet i ett senare skede ska utreda behovet att i lag föreskriva om systemriskbuffertkrav. Riksdagens ekonomiutskott ansåg i sitt betänkande (EkUB 6/2014 rd) i likhet med regeringen det vara motiverat att inte inbegripa bestämmelser om en systemriskbuffert i den nationella lagstiftningen. Ekonomiutskottet ansåg att när ekonomiska konsekvensbedömningar och uppgifter om marknadsutvecklingen preciseras bör behovet av ytterligare lagstiftning bedömas på nytt.

Samtidigt föreslås vissa ändringar av teknisk natur i lagen om resolution av kreditinstitut (nedan *resolutionslagen*) och värdepappersföretag, lagen om myndigheten för finansiell stabilitet,

lagen om källskatt på ränteinkomst, lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform samt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftningen och regleringen i EU

Den gällande kreditinstitutslagen innehåller inga bestämmelser om ett särskilt extra buffertkrav som kunde ställas på basis av det finansiella systemets strukturella egenskaper.

Tillsynen över makrostabiliteten

Enligt lagen om Finansinspektionen (878/2008) fattar Finansinspektionens direktion beslut om användning av verktyg för tillsynen över makrostabiliteten. I nämnda lag föreskrivs det att vad som föreskrivs om Finansinspektionen inte tillämpas på kreditinstitut som överförs under Europeiska centralbankens (nedan *ECB*) omedelbara tillsyn eller på konglomerat, till den del som det för ECB har föreskrivits tillsynsuppgifter. I regel beslutar Finansinspektionens direktion om ärenden som gäller makrotillsynen till den del som direktionen har beslutsrätten med beaktande av ovan nämnda faktorer. Enligt lagen om Finansinspektionen och rådets förordning (EU) nr 1024/2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut, nedan SSM-förordningen, hör även beslutsrätten i fråga om makrotillsynen när det gäller medlemsstaterna i euro-området och de största kreditinstituten och kreditinstitutsgrupperna i de medlemsstater som deltar i den gemensamma tillsynsmekanismen till ECB i enlighet med artikel 6 i SSM-förordningen.

Till sådana kreditinstitut räknas kreditinstitut i vilka det sammanlagda värdet av tillgångarna överstiger 30 miljarder euro, eller alternativt i vilka förhållandet mellan de sammanlagda tillgångarna och BNP i den staten där etableringen föreligger överstiger 20 %. Likaså, om kreditinstitutet är ett av de tre mest betydande kreditinstituten i den stat där etableringen föreligger eller om kreditinstitutet erhållit direkt stöd från Europeiska stabilitetsmekanismen, kan kreditinstitutet vara direkt underställt ECB. I enlighet med vad som konstaterats ovan har ECB behörighet att ställa, ändra eller slopa buffertkrav som hör till makrotillsynsverktygen. I Finland hör OP Gruppen, Danske Bank Abp och Kommunfinans Abp under ECB:s direkta tillsyn.

ECB:s behörighet omfattar tillsynen över kraven i kreditinstitutsdirektivet och EU:s tillsynsförordning samt direktivet (2002/87/EG) om tillsyn över kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersföretag i ett finansiellt konglomerat, samt användningen av de befogenheter som anges dessa rättsakter. Till denna del bör man dock beakta den etablerade tolkningen av unionsrätten enligt vilken ECB ska tillämpa den nationella lagstiftningen genom vilken kreditinstitutsdirektivet genomförts när det är fråga om krav eller befogenheter enligt kreditinstitutsdirektivet. Eftersom bestämmelsen om systemriskbuffertkrav ingår i nämnda direktiv följer av detta att ECB:s behörighet när det gäller ställande av kravet begränsas till de villkor som anges i kreditinstitutslagen och lagen om Finansinspektionen.

Enligt artikel 5 i SSM-förordningen hör rätten att ställa något av de kontracykliska buffertkraven enligt direktivet i regel till de nationella myndigheterna i fråga om alla kreditinstitut. Det bör dock noteras att enligt artikel 5.2 i nämnda förordning kan ECB enligt prövning till exempel höja ett kontracykliskt buffertkrav som den nationella myndigheten ställt inom de ramar som den nationella lagstiftningen ställer. ECB har således behörighet att vidta strängare åtgärder med vilka man i respektive fall syftar till att ingripa särskilt i systemrisk eller risker som gäller makrostabiliteten. Då blir dock ovan nämnda princip tillämplig, enligt vilken ECB ska iakttä de förfaranden som föreskrivs i EU:s tillsynsförordning och kreditinstitutsdirektivet samt den nationella lagstiftning genom vilken direktivets bestämmelser har genomförts.

Tillsyn över finansiell ställning

Enligt artikel 92 i EU:s tillsynsförordning, artikel 128—133 i kreditinstitutsdirektivet och 10 kap. i kreditinstitutslagen bestäms ett kreditinstituts soliditetsställning i regel enligt följande. Minimikapitalbaskravet som beräknas enligt kreditinstituts riskvägda balansräkning är för närvarande 8 %. Utöver minimikravet på ett kärnprimärkapital på 4 % ska kreditinstituten dessutom uppfylla kravet på en kapitalkonserveringsbuffert på 2,5 % samt beroende på konjunktursituationen inom samhällsekonomin kravet på en kontracyklisk kapitalbuffert på 0—2,5 %.

Utöver det som nämns ovan bör i kreditinstitutslagen avsedda globalt systemviktiga institut ha ett buffertkrav på 1—3,5 % (en i artikel 131.4 i kreditinstitutsdirektivet avsedd G-SII-buffert) och andra systemviktiga institut på motsvarande sätt ett buffertkrav på högst 2 % (en i artikel 131.5 i kreditinstitutsdirektivet avsedd O-SII-buffert). Ovan nämnda kapitalbaskrav har i Finland genomförts med kreditinstitutslagen. Utöver dessa kan för kreditinstitut på de grunder som anges i lagen ställas ett så kallat buffertkrav enligt prövning (pelare II-krav).

Alla nämnda buffertkrav ska täckas med kärnprimärkapital, varmed det sammanlagda minimikravet på kärnprimärkapital blir enligt Europeiska unionens lagstiftning för globalt systemviktiga institut 8—13 %, för andra systemviktiga institut 7—11,5 % och för andra kreditinstitut 7—9,5 % av kreditinstituts totala riskvägda exponeringsbelopp beräknat enligt EU:s tillsynsförordning. Med totalt riskvägt exponeringsbelopp avses i EU-förordningen det sammanlagda beloppet av riskvägda balansposter och poster utanför balansräkningen ökat med ett belopp för operativa risker som beräknas enligt förordningen.

Lagen om investeringstjänster

Buffertkrav är, på samma sätt som andra soliditetskrav, tillämpliga också på värdepappersföretag med undantag av små och medelstora värdepappersföretag som definieras närmare i direktivet. Av denna anledning tillämpas vad som i denna proposition sägs om kreditinstitut endast i tillämpliga delar på värdepappersföretag.

I lagen om investeringstjänster (747/2012) finns bestämmelser om värdepappersföretags ekonomiska stabilitet och tillsyn. Enligt gällande lag tillämpas på ett värdepappersföretags ekonomiska verksamhetsförutsättningar, på tillsynen över dess ekonomiska ställning samt på beviljandet av dispens som gäller dessa 9—11 kap. i kreditinstitutslagen. Med avvikelse från kreditinstitutslagen ska ett värdepappersföretag alltid minst ha den kapitalbas som anges i lagen om investeringstjänster. Bestämmelserna om buffertkrav i kreditinstitutslagen tillämpas inte på ett värdepappersföretag vars antal anställda är mindre än 250 och vars balansomsättning uppgår till högst 43 miljoner euro. Det finns inget behov att ändra lagen om investeringstjänster på grund av de ändringar som föreslås i kreditinstitutslagen.

Kreditinstitutsdirektivet

I artikel 133 i kreditinstitutsdirektivet finns bestämmelser om systemriskbufferten, det vill säga ett buffertkrav som ställs på grund av det finansiella systemets strukturella egenskaper, och som såsom det konstateras ovan inte genomfördes i Finland i samband med att kreditinstitutslagen reviderades till följd av Basel III-reformen. Enligt direktivet är det fråga om en medlemsstatoption, det vill säga medlemsstaten har rätt att utöver de ovan beskrivna redan existerade kapitalkraven ställa en systemriskbuffert vars storlek medlemssaten själv får bestämma.

Enligt artikel 133.1 i kreditinstitutsdirektivet får varje medlemsstat införa en systemriskbuffert i kärnprimärkapital för ett eller flera kreditinstitut för att förhindra och minska långsiktiga

RP 137/2017 rd

icke-cykliska strukturella systemrisker eller makrotillsynsrisker som inte omfattas av EU:s tillsynsförordning. Dessutom riktas kravet enligt 1 punkten uttryckligen till att förhindra eller lindra en sådan risk för störningar som kan få allvarliga negativa effekter på det finansiella systemet och den reella ekonomin i en viss medlemsstat.

Enligt 2 punkten ska medlemsstaten vid tillämpning av punkt 1 utse en myndighet som ska ansvara för att fastställandet av systemriskbufferten och identifierandet av de grupper av institut på vilka bufferten är tillämplig. Enligt 3 punkten får det krävas att kreditinstitut, utöver det kärnprimärkapital som upprätthålls för uppfyllandet av kapitalbaskraven i enlighet med artikel 92 i tillsynsförordningen, också upprätthåller en systemriskbuffert på minst 1 % om kravet tas i bruk. Systemriskbuffertkravet kan ställas på såväl individuell nivå som gruppnivå.

Enligt 4 punkten ska kreditinstituten inte använda kärnprimärkapital som upprätthålls för uppfyllande av kraven i punkt 3 i syfte att uppfylla eventuella krav i enlighet med artikel 92 i tillsynsförordningen, kraven i enlighet med artiklarna 129 och 130 i kreditinstitutsdirektivet och kravet i enlighet med artiklarna 102 och 104 i kreditinstitutsdirektivet.

Enligt nämnda punkt ska i fråga om en grupp har identifierats som ett systemviktigt institut och på vilket en G-SII- eller O-SII-buffert tillämpas konsoliderat i enlighet med artikel 131 och som också omfattas av en systemriskbuffert på gruppnivå, den högre av buffertarna gälla. Om ett kreditinstitut på individuell nivå eller undergruppsnivå omfattas av en O-SII-buffert i enlighet med artikel 131 och en systemriskbuffert, ska den högre av de två gälla.

När en systemriskbuffert gäller alla exponeringar i den medlemsstat som fastställer den bufferten, men inte exponeringar utanför medlemsstaten, ska systemriskbufferten enligt 5 punkten vara kumulativ med de ovan avsedda O-SII- eller G-SII-buffertkraven.

Enligt artikel 6 ska det i situationer där punkt 4 tillämpas av makrotillsynsmyndigheten, och ett institut ingår i en grupp där det ingår ett G-SII eller O-SII-kreditinstitut, på institutet inte på individuell nivå tillämpas ett kombinerat buffertkrav som är lägre än summan av den allmänna kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska kapitalbufferten samt O-SII-bufferten och systemriskbufferten som gäller för institutet på individuell nivå, beroende på vilkendera som är högre.

Likasa i situationer där ett kreditinstitut ingår i en grupp där det ingår ett G-SII- eller O-SII-kreditinstitut ska det institutet inte, på individuell nivå, anses omfattas av ett kombinerat buffertkrav som är lägre än summan av kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska kapitalbufferten samt summan av den O-SII-buffert och den systemriskbuffert som gäller för det på individuell nivå.

Enligt 8 punkten får en systemriskbuffert tillämpas på exponeringar i den medlemsstat där bufferten fastställs. Dessutom kan buffertkravet också tillämpas på exponeringar i tredjeländer. En systemriskbuffert får också gälla exponeringar i andra medlemsstater.

Enligt 9 punkten ska ett systemriskbuffertkrav gälla alla institut, eller en eller flera delar av dessa institut. Kravet ska ställas med 0,5 procentenheters noggrannhet. Olika krav får införas för olika delar av kreditinstitutssektorn.

Enligt 10 punkten ska den myndighet som ansvarar för makrotillsynen när den ställer ett systemriskbuffertkrav, i sitt beslutsfattande beakta att en systemriskbuffert inte får medföra oproportionella negativa effekter på hela eller delar av det finansiella systemet i andra medlemsstater eller i unionen som helhet och utgöra eller skapa ett hinder för den inre marknadens funktion. Enligt punkten ska en systemriskbuffert ses över åtminstone vartannat år.

RP 137/2017 rd

Enligt 11 punkten ska den behöriga myndigheten, innan ett systemriskbuffertvärde på upp till 3 % fastställs eller ändras, underrätta kommissionen, Europeiska systemrisknämnden, Europeiska bankmyndigheten och behöriga och utsedda myndigheter i de berörda medlemsstaterna en månad innan beslutet offentliggörs. Om bufferten gäller exponeringar i tredjeländer ska tillsynsmyndigheterna i dessa tredjeländer underrättas om saken.

Den anmälan som avses ovan ska innehålla detaljerade upplysningar om systemrisken eller makrotillsynsriskerna i medlemsstaten i fråga. Dessutom ska orsakerna till att systemriskerna eller makrotillsynsriskerna utgör ett hot på nationell nivå mot stabiliteten i det finansiella systemet och som motiverar systemriskbuffertvärdet individualiseras. Enligt punkten ska de bakomliggande skälen till varför det anses att systemriskbufferten sannolikt är tillräckligt effektiv och proportionell för att minska risken i ifrågavarande situation eller fall anges. I anmälan ska också ingå en bedömning av systemriskbuffertens sannolika positiva eller negativa effekter på den inre marknaden på basis av den tillgängliga informationen. Likaså ska det anges motiveringen till att inga av de befintliga åtgärderna i kreditinstitutsdirektivet eller tillsynsförordningen, med undantag av artikel 458 och 459 i den förordningen, var för sig eller i kombination skulle vara tillräckliga för att hantera den konstaterade makrotillsyns- eller systemrisken. I anmälan ska också preciseras det systemriskbuffertvärde som man vill ställa.

Enligt 12 punkten ska kommissionen, Europeiska systemrisknämnden, Europeiska bankmyndigheten och behöriga och utsedda myndigheter i de berörda medlemsstaterna underrättas innan ett systemriskbuffertvärde på över 3 % fastställs. Om bufferten tillämpas på exponeringar i tredjeländer ska den behöriga myndigheten eller utsedda myndigheten också underrätta tillsynsmyndigheterna i dessa tredjeländer om saken. Anmälan ska preciseras som ovan.

Enligt punkt 13 kan man ställa ett systemriskbuffertvärde som gäller exponeringar i ifrågavarande medlemsstat och som också kan gälla exponeringar i tredjeländer på upp till 5 % med iakttagande av förfarandet i punkt 11. Om ett systemriskbuffertvärde på mer än 5 % ställs ska förfarandena i punkt 12 följas.

Enligt punkt 14 ska, när systemriskbuffertvärdet fastställs till mellan 3 % och 5 %, kommissionen underrättas om detta och kommissionens yttrande inväntas innan åtgärderna i fråga antas. Om kommissionens yttrande är negativt ska man rätta sig efter yttrandet eller förklara varför man inte gör det.

Enligt stycket under punkten ska det, i situationer där ett av tillämpningsobjekten är ett dotterföretag vars moderföretag är etablerat i en annan medlemsstat, anmälas om detta till myndigheterna i den medlemsstaten, kommissionen och Europeiska systemrisknämnden. Dessa ska inom en månad från anmälan utfärda en rekommendation om de planerade åtgärderna. Om myndigheterna är av en annan åsikt, och om både kommissionen och Europeiska systemrisknämnden har avgett ett negativt yttrande, kan frågan hänskjutas till Europeiska bankmyndigheten, och dess bistånd begäras i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010. Beslutet att fastställa bufferten för dessa exponeringar ska vila till dess att ett beslut har fattats i ärendet.

Systemrisknämnden ska inom en månad från den anmälan som avses i punkt 12 avge ett yttrande till kommissionen om huruvida systemriskbufferten bedöms vara ändamålsenlig. Europeiska bankmyndigheten får också avge ett yttrande till kommissionen om bufferten i enlighet med artikel 34.1 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Inom två månader från anmälan kan kommissionen, med beaktande av ovan avsedda bedömningar, och om kommissionen är övertygad om systemriskbufferten inte medför några oproportionella negativa effekter på hela eller delar av det finansiella systemet i andra medlemssta-

ter eller i unionen som helhet eller utgör eller skapar hinder för en välfungerande inre marknad, anta en genomförandeakt som ger den behöriga eller den utsedda myndigheten befogenhet att anta den föreslagna åtgärden.

Enligt 16 punkten ska varje behörig eller utsedd myndighet offentliggöra fastställandet av systemriskbufferten på en lämplig webbplats. Offentliggörandet ska innehålla de uppgifter som anges närmare i punkten. Enligt punkt 17 ska ett kreditinstitut som inte klarar att uppfylla kravet i punkt 1 i artikeln fullt ut omfattas av utdelningsrestriktioner enligt artikel 141.2 och 141.3 i kreditinstitutdirektivet.

Om tillämpningen av dessa utdelningsrestriktioner leder till en otillfredsställande förstärkning av institutets kärnprimärkapital, får de behöriga myndigheterna vidta ytterligare åtgärder i enlighet med artikel 64 i kreditinstitutdirektivet. Av detta följer att om buffertkravet inte uppfylls, uppkommer en skyldighet att inom fem dagar, eller med tillstånd av den behöriga myndigheten, inom 10 dagar från det att det konstaterats att buffertkravet inte uppfylls, uppgöra en plan för hur kreditinstitutet ska få solvenskapitalet att motsvara kraven.

I artikel 134 i kreditinstitutdirektivet finns det bestämmelser om förfarandet vid erkännande av ett systemriskbuffertvärde. Enligt 1 punkten får andra medlemsstater erkänna ett systemriskbuffertvärde som fastställts officiellt och tillämpa det buffertvärdet för nationellt auktoriserade instituts exponeringar i den medlemsstat som fastställt buffertvärdet. Enligt 2 punkten ska medlemsstaterna om de officiellt erkänner systemriskbuffertvärdet för nationellt auktoriserade institut, underrätta kommissionen, Europeiska systemrisknämnden och Europeiska bankmyndigheten om saken. Enligt 3 punkten ska medlemsstaten vid beslut om erkännande av ett systemriskbuffertvärde beakta den information som framlagts av den medlemsstat som fastställt buffertvärdet i enlighet med artikel 133.11, 133.12 och 133.13. Enligt artikel 4 får den medlemsstat som fastställt ett systemriskbuffertvärde i enlighet med artikel 133 uppmana systemrisknämnden att utfärda en rekommendation till en eller flera medlemsstater som kan officiellt erkänna systemriskbuffertvärdet.

2.2 Den internationella utvecklingen

I samband med genomförandet av kreditinstitutdirektivet införde största delen av medlemsstaterna systemriskbuffertkravet som en del av sin lagstiftning. Likaså har Norge, som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, i sin lagstiftning gjort det möjligt att ställa buffertkravet. I detta sammanhang bör man särskilja det att man i lagen gör det möjligt att ställa ett buffertkrav från det att man inför själva buffertkravet som ett bindande kapitalkrav. I flera unionsmedlemsstater har kravet inte i praktiken tillämpats på kreditinstitut. Än så länge har Irland, Storbritannien och Italien utöver Finland inte tagit in i lagstiftningen en möjlighet att ställa ett sådant buffertkrav som avses i denna proposition.

På basis av utredningar har det framkommit att en del av medlemsstaterna har i sin lagstiftning inte tagit in några noggrannare tillämpningskriterier för införandet av kravet än de som finns i kreditinstitutdirektivet, utan prövningsrätten i fråga om kravnivån och förutsättningarna har getts åt den behöriga myndigheten. I regel kan kravet ställas permanent i jämförelseländerna. Trots det ska förutsättningarna för ställandet av kravet granskas på nytt årligen. Enligt utredningarna har inte en enda medlemsstat där kravet tillämpats ställt kravet så att det gäller ett enskilt kreditinstitut. Utgångspunkten är att kravet kan ställas antingen på ett enskilt kreditinstituts nivå eller på konsolideringsnivå. I några medlemsstater tillämpas kravet endast på kreditinstitutsgruppens högsta konsolideringsnivå.

Österrike tog vid ingången av 2016 i bruk ett systemriskbuffertkrav med stöd av artikel 133 i kreditinstitutdirektivet. Kravet som bestäms på basis av kreditinstitutets totala riskexponering

RP 137/2017 rd

är 2 %, som graderades så att buffertkravet gäller tolv kreditinstitut. Av kravet utgörs 1 % av institutets systemviktighet och den andra procenten av institutens koncentration.

I Bulgarien infördes i början av oktober 2014 ett buffertkrav på 3 %, som beräknas utifrån kreditinstitutets inhemska risker.

I Kroatien togs i maj 2014 i bruk två nivåer av systemriskbuffertkrav, 1,5 % och 3 %, för kreditinstitut med en marknadsandel på antingen under 5 % eller över 5 %. I Kroatien tillämpas kravet på kreditinstitut på basis av den totala riskexponeringen.

I Republiken Tjeckien tillämpas på kreditinstitut ett buffertkrav på mellan 1 och 3 % på basis av systemrisker. I Tjeckien har buffertkravet ställts på högsta nationella konsolideringsnivå på grund av strukturen hos landets bankmarknad, som i huvudsak består av utländska kreditinstituts dotterbolag. Kraven togs i bruk redan 2014, men de har sedermera ändrats år 2016 i fråga om nivån på buffertkravet.

Danmark tog i bruk ett systemriskbuffertkrav vid ingången av 2015. Kravnivån varierar mellan 1—3 % enligt kreditinstitutets systemviktighet. I Danmark tas kravet i bruk stegvis så att det tillämpas till fullo år 2019. Kravnivån bedöms dock på nytt år 2017. Kravet tillämpas på alla inhemska och utländska balansposter.

Danmark tillämpar bufferten på sex kreditinstitut som på basis av balansräkningen för 2013 bedöms vara nationellt sett systemviktiga (OS-II). Dessa kreditinstitut har delats in i fem kategorier utifrån deras systemviktighet. Systemviktigheten bestäms på basis av balansräkningen, storleken på utlåningsverksamheten och antalet insättningar.

I Estland har en systemriskbuffert varit i bruk från augusti 2014. Kravnivån ställdes ursprungligen till 2 % och den tillämpas på alla banker som auktoriserats i Estland. Kravet har sedermera år 2016 sänkts till 1 %. Estlands centralbank har motiverat kravet med den strukturella sårbarheten hos Estlands ekonomi och finanssektorn. Estland är en förhållandevis liten och öppen marknad och är därför mera utsatt för ekonomiska fluktuationer än medlemsstaterna i medeltal.

Sverige tog vid ingången av 2015 i bruk en systemriskbuffert på 3 % för de fyra systemviktigaste bankgrupperna. I Sverige har Finansinspektionen getts en omfattande prövningsrätt att besluta om detaljerna kring kravet. I Sverige tillämpas buffertkravet endast på konsolideringsnivå.

Också i Sverige har behovet att ställa ett buffertkrav motiverats med flera faktorer. De fyra systemviktigaste kreditinstituten utsätter Sveriges finansiella system och i slutändan även real ekonomin för systemrisker. Svenska kreditinstitut fungerar på nordiskt vis på en koncentrerad och konkurrerad marknad, utsätts för samma risker och har inbördes kopplingar. Risken för en finanskris anses inte i Sverige vara särskilt stor, men en utbredd kris kan ha betydande effekter på realekonomin.

Ungern tog vid ingången av 2017 i bruk ett buffertkrav för enskilda kreditinstitut, vars storlek är högst 2 % beroende på institutets risker. I Ungern har kravet begränsats till inhemska balansposter och åtaganden utanför balansräkningen så, att den främst riktas till risker som följer av kreditgivning i affärsfastigheter. Ungern har dock ändrat kravet i fråga om vissa fordringar. Det nya kravet träder i kraft i juli 2017.

Nederländerna har ställt ett buffertkrav på 3 % för de tre största kreditinstituten. Kravet träder i kraft stegvis under åren 2016—2019. Buffertkravet bestäms enligt kreditinstitutets totala

RP 137/2017 rd

riskexponering. I Nederländerna ställs buffertkravet för de kreditinstitut vilkas storlek överstiger 50 % av bruttonationalprodukten.

I Rumänien har ett buffertkrav tillämpats sedan mars 2016. Kravet bestäms enligt kreditinstitutets totala riskexponering och det tillämpas på kreditinstitut med vissa begränsningar av tillämpningsområdet så att storleken på kravet är 1 %.

I Slovakien har ett buffertkrav tagits i bruk vid ingången av 2016. Tillämpningen av buffertkravet och dess nivå har dock ändrats från och med ingången av 2017 så att buffertkravet beräknas på basis av kreditinstitutets totala riskexponering. Dessutom har nivån på buffertkravet höjts så att det är antingen 1,5 eller 2 % beroende på riskerna för det kreditinstitut på vilket kravet tillämpas.

I Norge som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har ett lagstadgat buffertkrav på 3 % varit i bruk från och med juli 2014. Kravet gäller alla norska kreditinstitut både på enskilda kreditinstituts nivå och på konsolideringsnivå, oberoende av vilka krav som tillämpas till exempel på institutets utländska moderbolag. I Norge kan ministeriet genom förordning ställa kravet till högre eller lägre än 3 %. Prövningsrätten för det ministerium som beslutar om nivån på buffertkravet har inte begränsats genom lagstiftning.

2.3 Bedömning av nuläget

De rättsregler om buffertkrav som tillämpas på kreditinstitut finns, utöver de minimikapitalbaskrav som ingår i EU:s tillsynsförordning, i den gällande kreditinstitutslagen. De bestämmelser om kreditinstitutets finansiella ställning som ingår i lagen bildar en stomme som utgår från flera kompletterande förpliktelser som gäller tillsynen över den ekonomiska ställningen. Bestämmelserna i kreditinstitutsdirektivet och lagen baserar sig på Baselkommittén för banktillsyns Basel III-rekommendationer som också bildar en grupp solvens- och likviditetskrav på flera nivåer.

När den gällande lagstiftningen bereddes valdes till utgångspunkt för regleringen av tillsynen över makrostabiliteten minimikraven i EU-lagstiftningen, vilket då motiverades med att en höjning av kapitalkraven eventuellt kunde ha negativa effekter på kort sikt för Finlands realekonomi, om kreditinstitutet beslutar att begränsa sin kreditgivning. Efter det att stabilitets- och likviditetskraven i enlighet med EU-lagstiftningen trätt i kraft har man dock inte fått entydiga bevis på ovan beskrivna negativa effekter, och man kan inte obestriddligen anse att sådana betydande effekter som uttryckligen beror på höjningen av kapitalkraven skulle ha riktats mot realekonomin.

Till kapitalkravens och olika makrotillsynsverktygs natur hör i regel överlappande mål och element. Nuförtiden finns det olika medel för att minska systemrisk, som kan tillämpas om något kreditinstituts riskposition bedöms ha negativa effekter på hela realekonomin till exempel på grund av att dess balansräkning är så stor. På motsvarande sätt kan ett kapitalkrav som ställs för systemviktiga kreditinstitut vara till sin natur ett sådant krav som också för sin del skulle minska koncentrerings av risker i det finansiella systemet på ett enskilt kreditinstituts nivå eller på en kreditinstitutsgrupps nivå, och skulle på det sättet minska det finansiella systemets sammanlagda risk. Dessa krav är inte i sig avsedda att användas för att minska och avvärja systemrisk.

Enligt Europeiska systemrisknämndens rekommendationer ska medlemsstaterna ha sådana befogenheter med vilka man på ett trovärdigt sätt kan vidta de åtgärder som den fastställda makrotillsynspolitik förutsätter, så att de risker som hotar det finansiella systemets stabilitet kan avvärjas på förhand, eller om riskerna realiserar, deras effekter minskas. Sådana befogenheter

behövs till exempel för att förhindra eller minska hushållens och företagens alltför stora skuldsättning och en alltför stor ökning av tillgångspriserna. Ur denna synvinkel kan det centrala anses vara den maximala belåningsgraden för bostadslån enligt den nationella lagstiftningen.

Den kontracykliska kapitalbufferten och G- och O-SII-buffertkraven räknas till makrotillsynsverktygen, med vilka man syftar till att minska systemriskerna som hotar hela det finansiella systemets och ekonomins stabilitet samt att stärka kreditinstitutens risktolerans i den händelse att riskerna realiserar. Dessutom anses tillsynsmyndighetens rätt att vid behov ställa ett större kapitalkrav än det harmoniserade kravet i EU:s tillsynsförordning på utlåning där säkerhet ställts genom bostadsfastigheter vara ett makrotillsynsverktyg. Enligt artikel 458 i tillsynsförordningen kan en medlemsstats tillsynsmyndighet också på nationella makrostabilitetsgrunder på kreditinstitut tillämpa strängare soliditets- och likviditetskrav än de harmoniserade kraven, samt vissa andra krav till den del som anges i artikeln.

Däremot finns det i lagen inga uttryckliga medel, verktyg eller befogenheter när det gäller sådana störningar, som om de realiserar, på ett betydande sätt hotar hela det finansiella systemet och därigenom realmarknaden. Det bör dock i detta sammanhang beaktas att hittills har myndigheterna inte fullt samförstånd eller någon vedertagen uppfattning om de behövliga medlen eller kalibreringen av dem, och inga praktiska erfarenheter av effekterna av tillämpningen av metoderna har hunnit fås här i landet eller i Europeiska unionens medlemsländer.

På grund av den strukturella utvecklingen av det finansiella systemet samt Internationella valutafondens (*IMF*) landriskbedömningar och Europeiska systemrisknämndens rekommendationer och varningar är det dock nödvändigt att bedöma behovet av ytterligare reglering av tillsynen över den finansiella marknadens makrostabilitet i Finland, särskilt i fråga om det makrotillsynsverktyg i kreditinstitutdirektivet som tillsvidare inte tagits i bruk, det vill säga systemriskbufferten.

Vid bedömning av regleringen ska det beaktas att på grund av att makrotillsynsverktygen är föremål för en förnyad bedömning av Europeiska kommissionen, är ändringar i användningsområdet och tillämpningsområdet för makrotillsynsverktygen att vänta om den nuvarande lagstiftningsramen i Europa preciseras.

Systemrisk på grund av det finansiella systemets strukturella egenskaper

I denna proposition avses med risk på grund av det finansiella systemets strukturella egenskaper, det vill säga *strukturell systemrisk*, risk för en sådan störning i ett strukturellt sett sårbart finansiellt system, som om den realiserar med stor sannolikhet har allvarliga negativa effekter på funktionsförmågan hos hela det finansiella systemet eller en betydande del av det och på realekonomin. Med ett strukturellt sett sårbart finansiellt system avses ett sådant finansieringssystem där redan förhållandevis små störningar kan i värsta fall allvarligt skada hela finansiella systemet eller en betydande del av kreditgivningsförmågan eller någon annan verksamhetsförmåga och orsaka stora olägenheter för samhällsekonomin.

Ett finansiellt system kan vara strukturellt sett sårbart om till exempel de kreditinstitut som är verksamma i landet är starkt kopplade antingen till varandra eller till utländska aktörer. I ett sådant finansiellt system kan till och med ett enskilt kreditinstituts insolvens eller andra allvarliga problem snabbt förmedlas till de andra kreditinstituten och försvaga hela systemets funktionsförmåga.

Också till exempel kreditinstitutens stora gemensamma riskkoncentrationer i kreditgivningen eller upplåningen kan bilda en strukturell systemrisk, eftersom stora kreditförluster inom en enskild låntagarsektor eller det att en enskild källa för upplåning silar kan äventyra funktions-

förmågan hos hela kreditinstitutssektorn och i värsta fall leda till allvarliga finansieringskriser och ekonomiska kriser. Likaså är en starkt koncentrerad kreditinstitutssektor strukturellt sett sårbar, eftersom kunderna hos ett kreditinstitut som råkat i problem kan ha svårt att hitta ersätande finansiella tjänster på en tunn marknad.

Med tanke på realekonomin är de störningar som anknyter till en systemrisk högst problematiska och skadliga, eftersom en sådan risk eller summan av riskfaktorer kan stärkas inom banksystemet. Det kan ske till exempel om bankerna eller andra förmedlare av finansiering minskar på kreditgivningen för att anpassa sig till störningen, vilket har negativa effekter på ekonomin, och vilket för sin del stärker de störningar som riktas mot kreditinstituten. Om kreditinstituten dessutom säljer särskilt sina icke-likvida balansposter, så sjunker deras priser vilket för sin del ytterligare stärker den störning som riktas mot kreditinstituten.

Säkerställandet av funktionsförmågan hos en strukturellt sett sårbar kreditinstitutssektor även i allvarliga störningssituationer kan motivera det att en sådan sektor ska ha en starkare soliditet än vanligt. En stark soliditet minskar förutom risken för enskilda kreditinstituts insolvens även risken för att kreditinstituten blir tvungna att i en störningssituation kraftigt och snabbt minska på sin kreditgivning eller sälja av sina tillgångsposter på den sjunkande marknaden för att trygga sin solvens. I empiriska undersökningar (till exempel Buch, C.M. och Prieto, E. (2014)) har man upptäckt att solida banker kan i krissituationer upprätthålla sin kreditgivning bättre än banker med svag soliditet. Dessutom dämpar ett kreditinstituts tillräckligt starka solvens de negativa effekter som beroendet av marknadsfinansiering kan ha på bankens kreditgivning under en finansiell kris (Kapan, T. och Minoiu, C. (2013) samt Cohen och Scatigna (2014)).

Med tanke på bedömningen av de verktyg som finns i den gällande lagen och det nya verktyget enligt propositionen är den väsentliga frågan huruvida man genom att höja eller sänka soliditetskraven kan inverka på de systemriskerna som beror på det finansiella systemets strukturella egenskaper och å andra sidan på strukturella risker som speglas från enskilda kreditinstitut till skillnad från så kallade vanliga enskilda kreditinstituts riskpositioner. Till sådana vanliga risker som beror på affärsverksamheten kan traditionellt räknas kreditrisker som täcks med den egna kapitalbasen och som definieras noggrannare i EU:s tillsynsförordning och lagen, funktionella risker, valuta- och nyttighetsrisker samt risker som anknyter till handelslagret (*trading book*) samt operativa risker vid sidan av andra risker.

För identifiering och mätning av risker som beror på det finansiella systemets strukturella egenskaper och för ställande av soliditetskrav i enlighet med dem finns ännu inga enhetliga och vedertagna internationella metoder. Således är det skäl att vid ställandet av systemriskbuffertkrav lämna tillräckligt med prövningsrätt till den myndighet som tillämpar bufferten, så att alltför mekaniska begränsningar inte ska komma att utgöra hinder för användning av verktyget.

Med beaktande av det ovan anförda är det väsentliga vid bedömning av regleringsbehovet förekomsten av banksektorns strukturella risker och sårbarheter i Finland. Finland är en förhållandevis liten, öppen ekonomi i den geografiska utkanten av euroområdet, varför sannolikheten för så kallade asymmetriska risker kan på motsvarande sätt vara större än i medeltal. Systemrisken, och därmed också det buffertbehov som anknyter till den, har i allmänhet i första hand bedömts ur den internationella bankmarknadens synvinkel, eftersom marknadens stabilitet har ansetts i sista hand vara varje lands ansvar. I och med bankunionen har man övergått till en gemensam banktillsyn och resolution för euroländerna, och samtidigt fördjupat den nordiska bankintegrationen. Dessa faktorer ökar behovet att noggrannare än tidigare beakta hur gränsöverskridande systemriskerna och sårbarheter visar sig på den finländska marknaden. Det bör dock fortfarande anses att det motiverade betraktelsesättet är en granskning av den systemrisk som uppkommer på nationella bankmarknader i förhållande till en enskild

RP 137/2017 rd

medlemsstats samhällsekonomi och offentliga ekonomi, eftersom varje stat fortsättningsvis har nationella orsaker för förhindrandet av systemrisk.

Kreditinstitutssektorn i Finland

Vid bedömning av det finansiella systemets struktur och dess förhållande till lagstiftningen är det skäl att också granska kreditinstitutssektorn i Finland.

Ett särdrag för kreditinstitutssektorn i Finland är att den är mycket koncentrerad. De två största aktörerna i Finland är OP Gruppen och Danske Bank Abp efter det att Nordea Bank Finland Abp från ingången av 2017 ändrades till en filial. Nordea är dessutom verksamt i Finland via ett bolag som idkar hypoteksbanksverksamhet. De nämnda tre aktörerna bildar ca 90 % av marknaden. Även om OP Gruppens och Danskes balansräkningar och Nordeas kalkymässigt beräknade balansräkning skulle korrigeras så, att från dem skulle avlägsnas de nordiska koncernernas interna poster och försäkringsverksamhetens verkan, är Finlands kreditinstitutssektor en av de mest koncentrerade i euro-området.

I slutet av år 2016 var totalsumman av inlåningsbankernas balansräkningar cirka 441 miljarder euro, dvs. cirka 206 % i förhållande till bruttonationalprodukten. När man till detta fogar andra inhemska kreditinstitut (av vilka Kommunfinans Abp är störst), var totalsumman i slutet av år 2016 av den på detta sätt sammanräknade balansräkningen för kreditinstitutssektorn cirka 501 miljarder euro, dvs. cirka 234 % i förhållande till bruttonationalprodukten. Utöver inhemska kreditinstitut är utländska kreditinstituts filialer rätt betydande inom privata banktjänster. När det gäller siffrorna för slutet av år 2016, hade ovannämnda ändring av Nordea Bank Finland Abp till filial ännu inte skett.

Såsom det konstateras ovan, pågår inom banksektorn i Finland en betydande strukturell förändring. Nordea Bank Finland Abp (*NBF*) har vid ingången av detta år blivit en filial i Finland, och har alltså överförs till den svenska finansinspektionens tillsynsansvar. Utöver Nordea har även den i Finland verksamma Danske Bank meddelat om planer att ändra den juridiska formen för sina dotterbolag till filialer.

Enligt Finlands Banks statistiker var utländska filialers marknadsandel av lån som inlåningsbankerna beviljat i januari 2017 cirka 26 % och av inlåningar 35 %. Motsvarande marknadsandelar vid ingången av 2016 före *NBF*:s strukturomvandling var 4,7 % och 5,6 %. Om Danske Banks planer förverkligas, minskar marknadsandelen för finländska inlåningsbanker som är verksamma i Finland ytterligare och utländska bankers filialers betydelse ökar. Mot bakgrund av vad som anförts ovan bör det beaktas att utländska bankers interna arrangemang i fråga om affärsverksamheten kan ha betydande verkningar på den finländska banksektorns storlek, struktur och risker.

Om de strukturella förändringarna fortskrider enligt planerna kommer den finländska bankmiljön till följd av dem att se helt annorlunda ut än till exempel vid ingången av 2014. Dessutom kan man förvänta sig att förändringstrycket på den europeiska och därmed också den finländska banksektorn inte stannar här. Affärsmodellen för den traditionella bankverksamheten står inför förändringstryck när utvecklingen av nya finansiella teknologier och inträde på marknaden av oreglerade aktörer som inte är traditionella banker börjar verka allt mer sannolika.

Kreditinstitutsens affärsmodeller

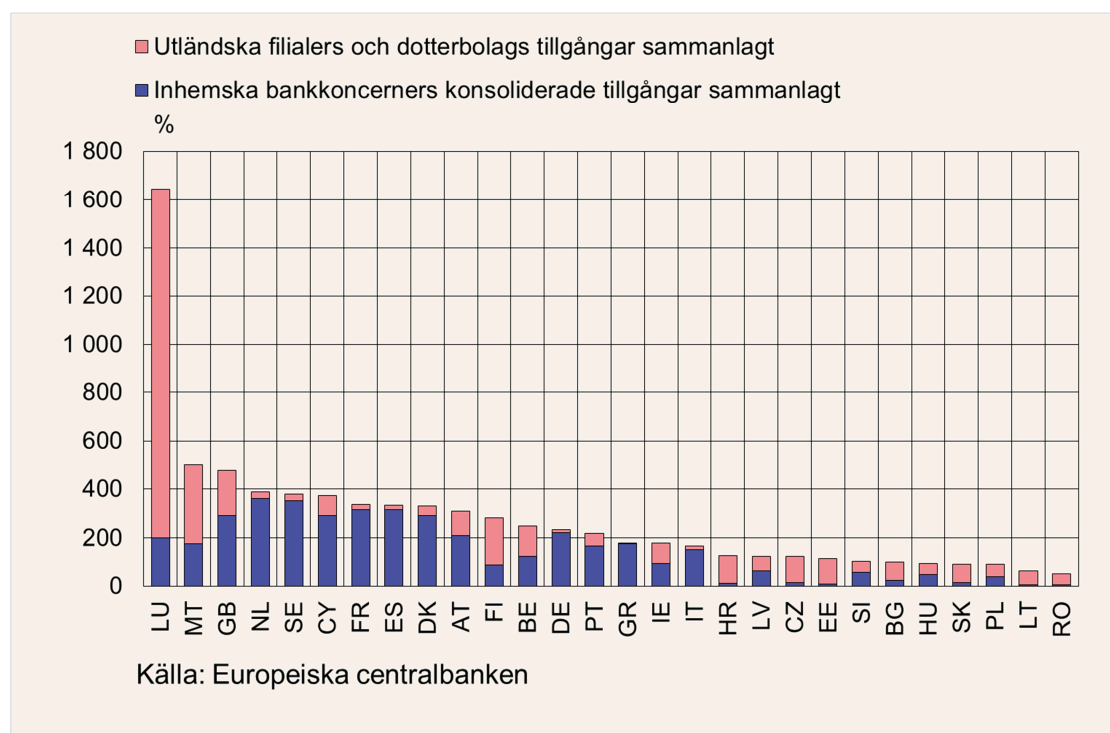
Systemrisk har ett nära samband med affärsmodellen för finländska banker. Något som utmärker det finländska systemet är att nästan alla aktörer har en mycket stark nordisk ägar-

koppling. För banker i finländskt ägo är dessutom ett finansvaruhustänkande kännetecknande, där målet är en helhetskundmodell där olika bolag i samma koncern strävar efter att utöver kundens bankförhållande även ha hand om kundens försäkringar och kapitalförvaltning, för att inte tala om övergångarna till nya verksamhetsområden som just inte har att göra med inlåningsbankverksamhet.

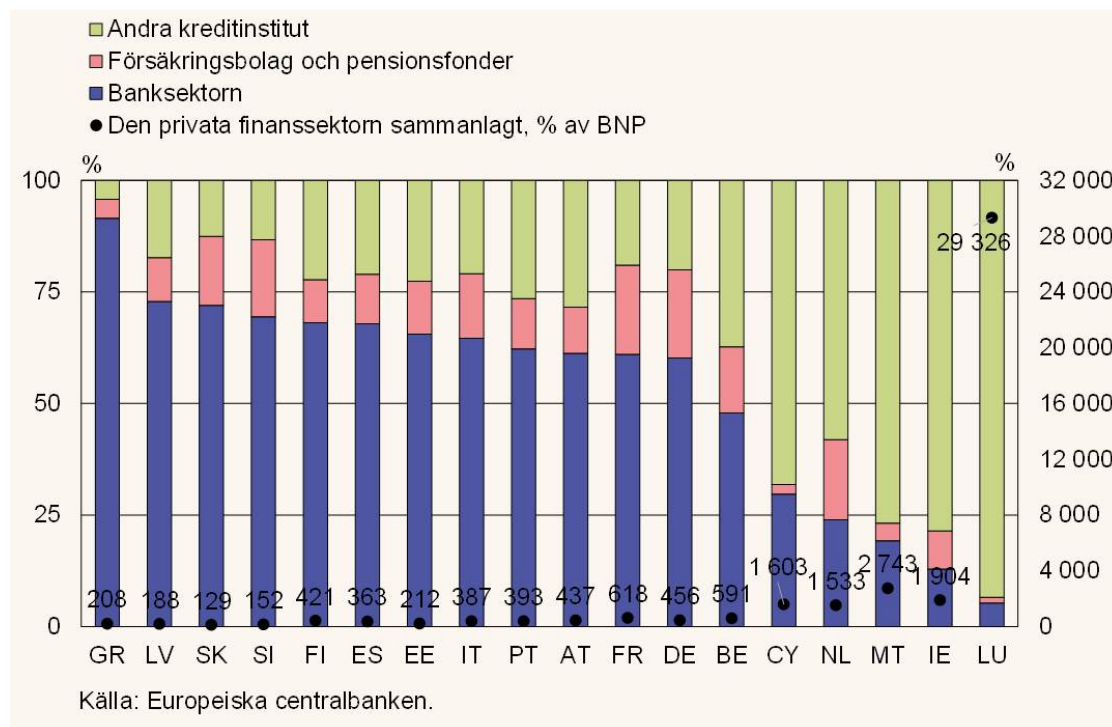
I Finland har det till exempel inte funnits finansiella institut som är specialiserade endast på bostads- eller företagsfinansiering. Från ingången av 2017 är Nordeas hypoteksbank undantaget. I stället för dessa specialiserade institut sköter inlåningsbankerna alla sektorer inom privata banktjänster. Specialiserade kreditinstitutets betydelse inom privata banktjänster är liten i Finland. I finländsk bankverksamhet är det typiskt att flera funktioner koncentreras. Speciellt datatekniska lösningar är ofta koncentrerade, vilket gör det möjligt att eftersträva nytta av storskaligheten och ha flera former av samarbete mellan olika banker. Utöver detta är det typiskt för bankverksamheten att det finns många olika slags ägarstrukturer (aktiebolag, andelslag, sparbanksaktiebolag samt sammanslutningar).

Man kan anta att bankkrisens verkningar på realekonomin är sannolikt desto större, ju större och mer koncentrerad banksektorn är i förhållande till bruttonationalprodukten. Storleken på banksektorn i Finland mätt enligt balansräkningen ligger nära medeltalet i EU-länderna (figur 1).

Figur 1. Banksektorns balansräkning per BNP i europeiska länder 30.6.2016

Figur 2. Kreditinstitutens andelar av hela finanssektorns tillgångar i EU-länder 2016

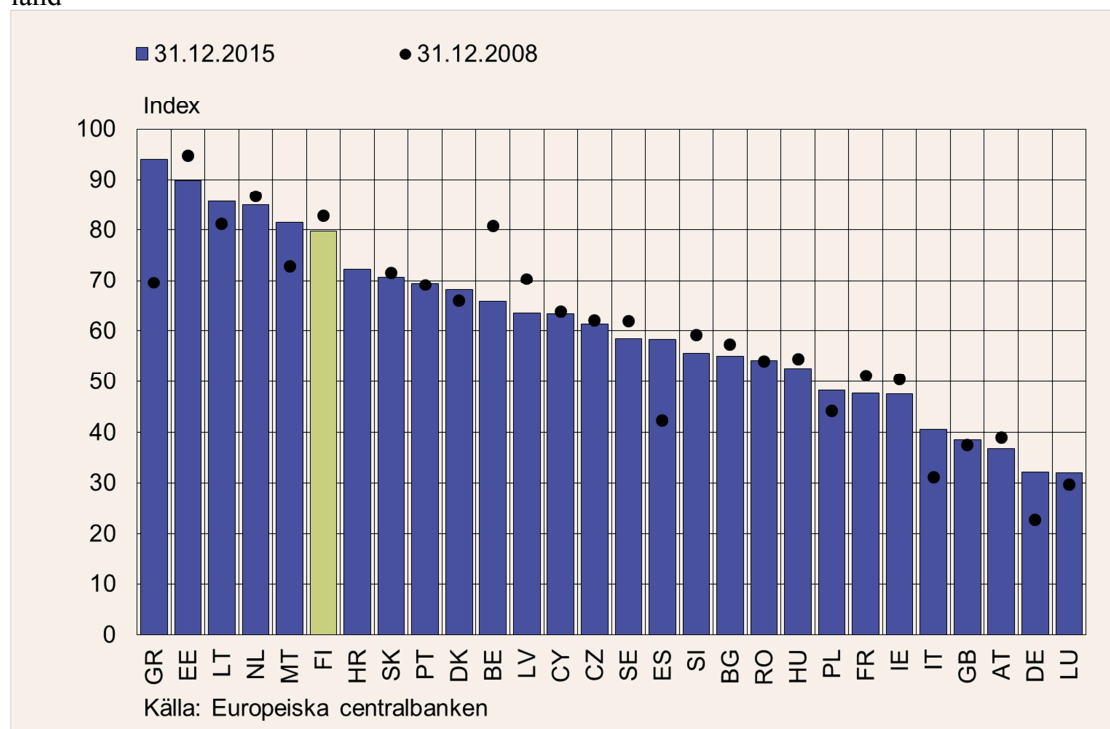

Bankerna har i Finland en central ställning som tillhandahållare av finansiella tjänster. I Finland är banksektorns sammanlagda fordringar i förhållande till exempel försäkringsbolagens, pensionsfondernas och andra finansiella instituts fordringar klart större än i andra euroländer i medeltal (figur 2). Det är enligt talen svårare att ersätta de krediter och andra banktjänster som bankerna erbjuder än i flera euroländer: särskilt bankernas privatkunder skulle sannolikt erbjudas få alternativa finansiella tjänster om banksektorn i Finland skulle råka i allvarliga svårigheter.

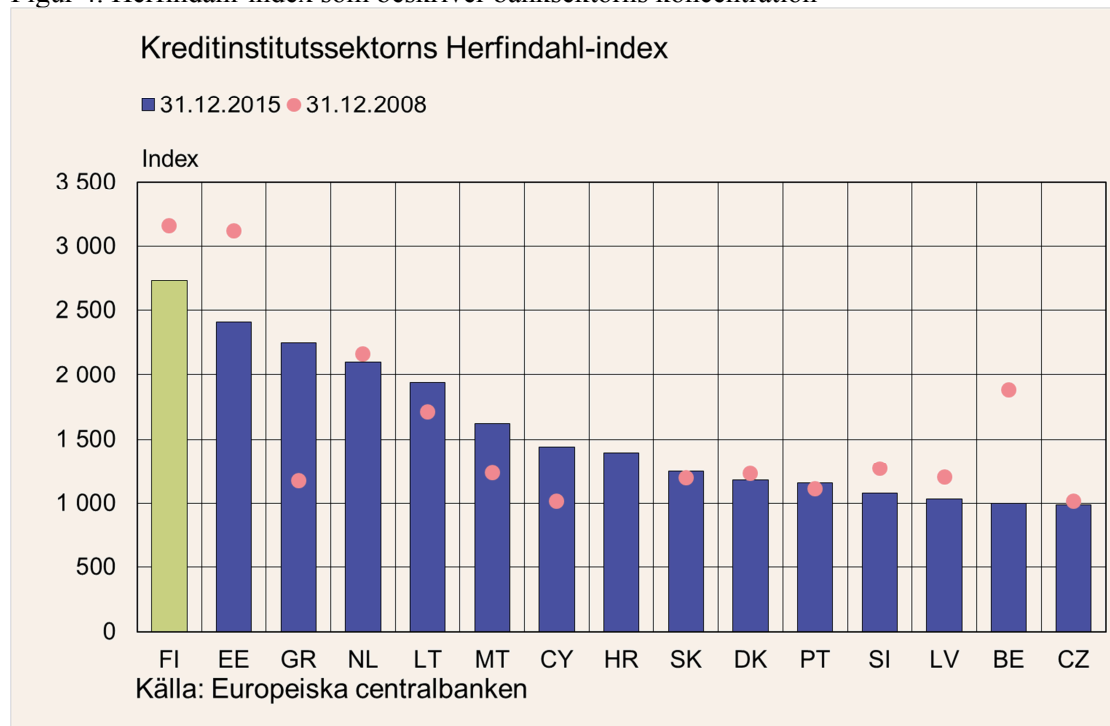
Koncentrationen inom banksektorn

Finlands kreditinstitutssektor är exceptionellt koncentrerad mätt enligt både de fem största aktörernas sammanlagda balansomslutningars andel av balansomslutningen för hela sektorn och Herfindahl-index (figur 4). Mätt i Herfindahl-index är banksektorn i Finland den mest koncentrerade inom EU, och mätt enligt de fem största aktörernas sammanlagda balansomslutningars andel den sjätte mest koncentrerade inom EU. Det stora värde som Herfindahl-indexet fått visar att på den finländska marknaden är de största aktörernas, särskilt Nordeas och OP Gruppens, marknadsandelar mycket stora.

Figur 3. De fem största bankernas andel av balansomslutningen för hela banksektorn enligt land

Figur 4. Herfindahl-index som beskriver banksektorns koncentration

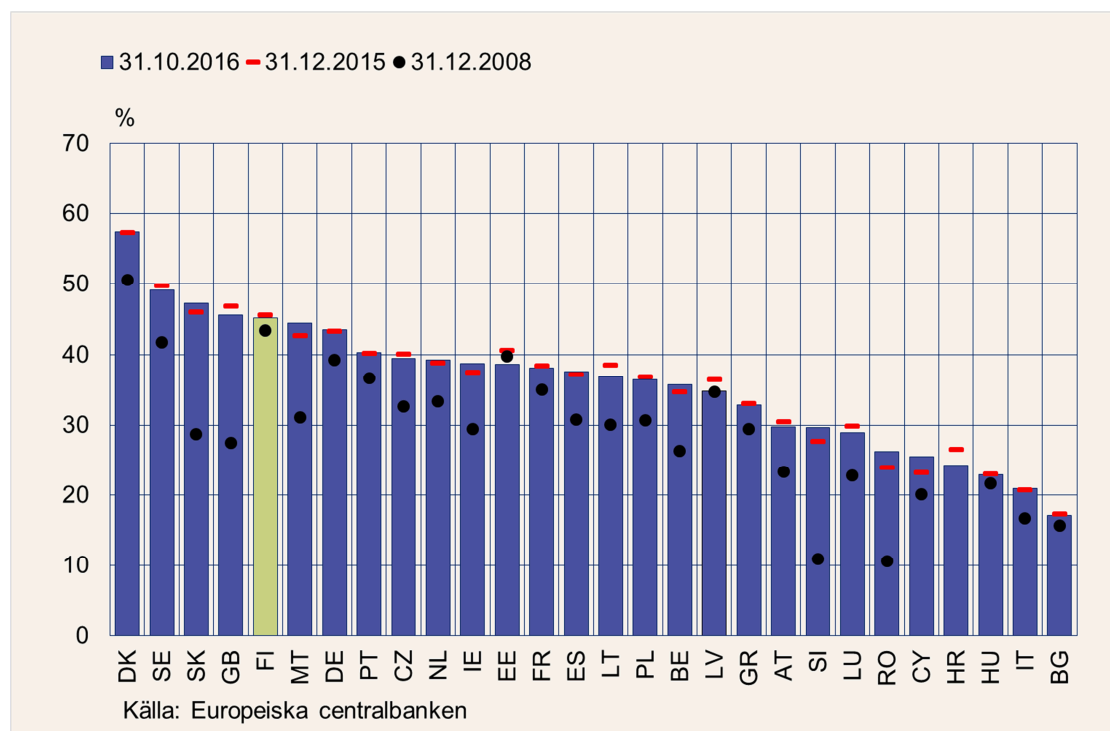
Banksektorns riskkoncentrationer

Banksektorns koncentrationer i fråga om kreditgivning, upplåning eller annan affärsverksamhet, samt nationella och gränsöverskridande kopplingar mellan banker till exempel till följd av ömsesidig kreditgivning eller gränsöverskridande ägarstrukturer, kan öka sannolikheten för finansiella kriser och spridning av problem från en bank till en annan.

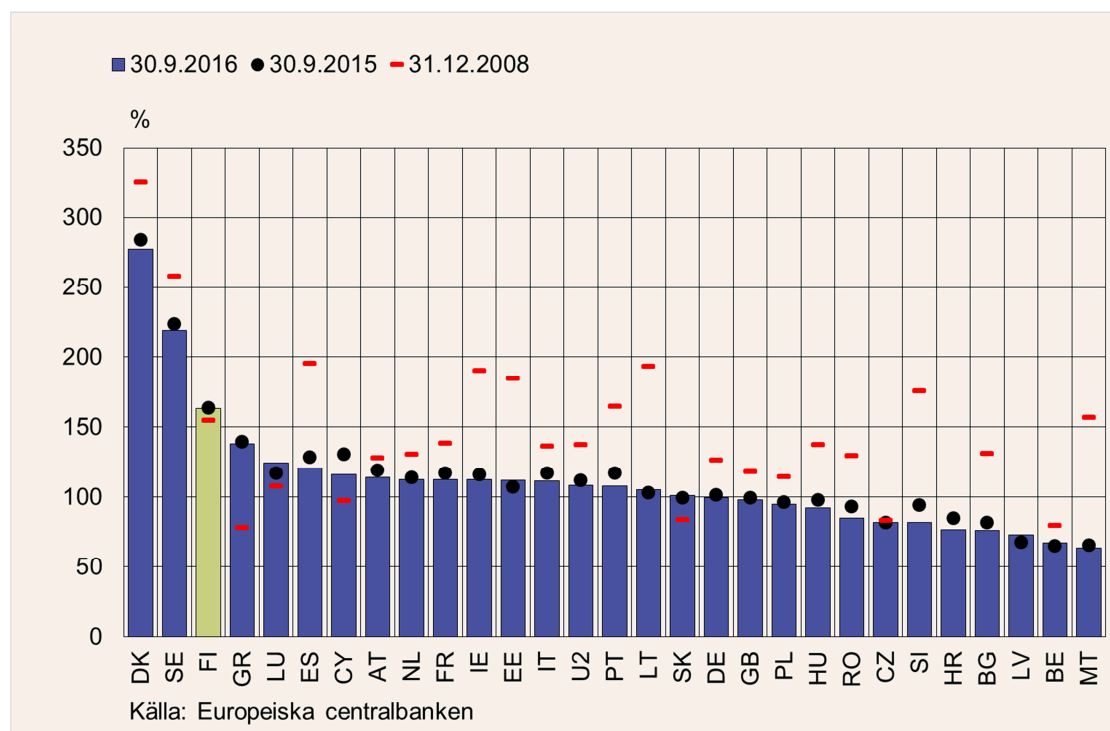
Den största enskilda riskkoncentrationen i finländska bankers kreditgivning är bostadslån och lån som beviljas för byggande. Bostadslånens andel av bankernas kreditgivning i Finland är bland de största i Europa (figur 5).

Andra globalt sett typiska riskkoncentrationer är till exempel bankernas stora investeringar i statsemitterade värdepapper. Finländska bankers statslånsägon är förhållandevis små. I krissituationer är inlåning från allmänheten vanligen den stabilaste formen av medelsanskaffning för bankerna. Såsom den globala finansiella krisen som började 2009 visade, kan särskilt kort-siktig upplåning på marknadsvillkor snabbt upphöra i en krissituation. De finländska bankernas beroende av medelsanskaffning på marknadsmässiga villkor är bland den största i Europa (figur 6).

Figur 5. Bostadslånens andel av bankernas kreditgivning i Europa

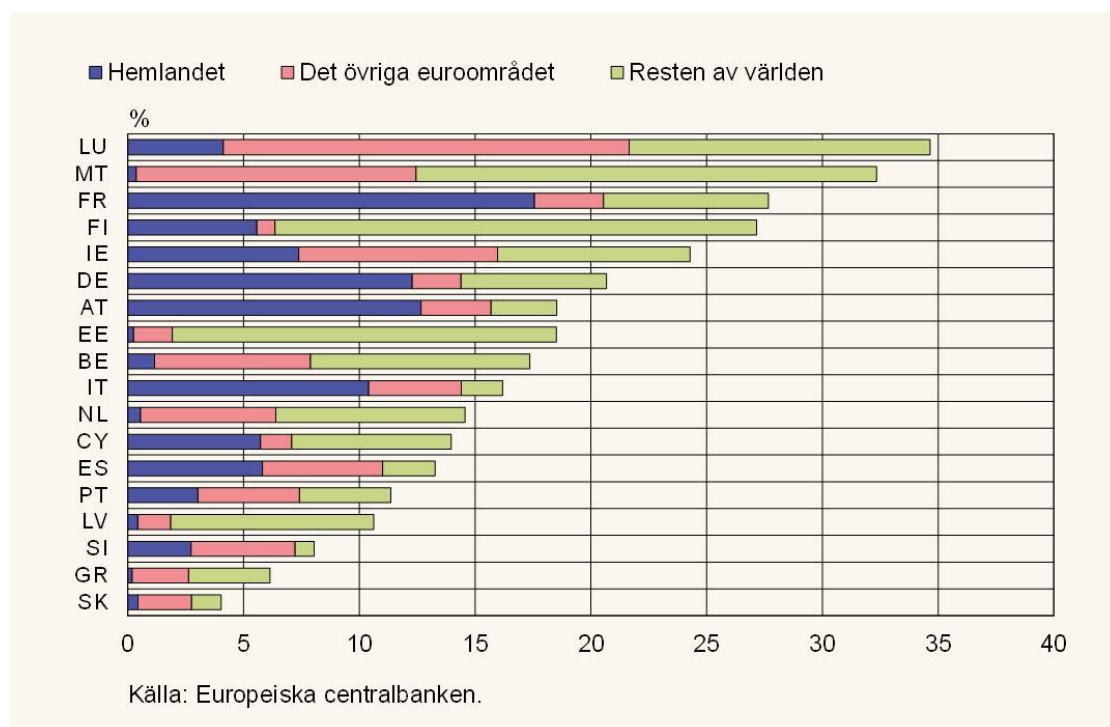
Figur 6. Förhållandet mellan privata sektorns lån och inlåningar i Europeiska banker

Smittorisker mellan banker (kopplingar)

Finländska bankers kopplingar till andra banker i Finland är större än i Europeiska länder i medeltal mätt enligt andelen interbankskulder mellan banker i förhållande till bankernas alla skulder (figur 7). Största delen av finländska bankers interbankskulder är koncerninterna. De banker som är verksamma i Finland är starkt kopplade till utländska banker via ägande. Det att bankerna i stor utsträckning är i utländskt ägo kan ha både positiva och negativa effekter på stabiliteten hos det nationella banksystemet. Skadliga effekter kan uppkomma till följd av att resolution är invecklad när det gäller bankgrupper som är verksamma i många länder, och av risken för att bankernas eventuella allvarliga problem i andra länder också rubbar funktionsförmågan för bankens enheter i Finland.

Figur 7. Andel interbanksskulder i december 2016

3 Propositionens mål och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Syftet med propositionen är att den gällande lagstiftningen ändras så att den motsvarar de fem viktigaste referensländernas motsvarande lagstiftning genom att man inför det systemriskbuffertkrav som i kreditinstitutsdirektivet ingår som en nationell option såsom en del av de disponibla markrotillsynverktügen.

3.2 Alternativ för genomförandet

När man beaktar de typiska dragen för och de strukturella egenskaperna hos vårt finansiella system och det att de flesta EU-länderna har genomfört systemriskbuffertkravet i den nationella lagstiftningen, är det motiverat att möjligheten att ställa ett krav tas in i den nationella lagstiftningen. Om kravet inte tas in i lagstiftningen kan detta påverka investerarnas förtroende för finländska kreditinstitut och på kreditinstitutens kreditvärderingar även på ett allmännare plan.

Utländska investerares förtroende för de finländska bankerna har hållits stark både under den globala finanskrisen och efter den. Tillgången till den finansiering som finländska banker får på marknaden har behållits som god och villkoren som förmånliga. Den goda tillgången till finansiering har främjats av att bankernas lönsamhet behållits som god och att kreditförlusterna varit små.

Det är sannolikt att bankspecifika faktorer inverkar i första hand på marknadsparternas förtroende även i framtiden. Det att regleringen och tillsynen i Europa blir enhetligare torde ytterli-

gare förbättra bankverksamhetens transparens, vilket kan antas ytterligare öka bankspecifika faktorerers betydelse till exempel när de gäller priset för upplåning.

Man kan dock inte utesluta att investerarnas bedömningar av den nationella regleringens och tillsynens effektivitet särskilt i exceptionella situationer inverkar även på priset på och tillgången till upplåning.

Ett systemriskbuffertkrav kan enligt direktivet ställas nationellt antingen för alla banker eller endast för en del av dem. Utgångspunkten i propositionen är att man valt ett förhållningssätt som lämnar rum för prövning. Då kan Finansinspektionen enligt prövning besluta om att tillämpa kravet även på alla finländska kreditinstitut.

Ett beslut om ställande av ett buffertkrav och om fastställande av de kreditinstitut på vilka bufferten tillämpas fattas i Finland av Finansinspektionen. I princip bygger kravnivån på nationell prövning. Om buffertkravet ställs ska det enligt kreditinstitutsdirektivet vara minst 1 %. Kravet kan ställas med 0,5 procentenheters intervall.

Det är inte motiverat att i förhand bedöma buffertkravets ändamålsenliga nivå och storlek eftersom lagstiftaren inte har, och kan inte ha, tillgång till sådan detaljerad information om tillståndet hos Finansinspektionens tillsynsobjekt eller om det finländska banksystemets strukturella risker och sårbarheter som ändras med tiden. Finansinspektionen, som ansvarar för tillsynen över makrostabiliteten, däremot har tillgång till sådan detaljerad information eller åtminstone borde ha det. Detta talar för att nivån på buffertkravet prövas av Finansinspektionens direktion. Enligt en vedertagen tolkning av grundlagen är det dock skäl att avgränsa tolkningen så att kravets minimi- och maximibelopp framgår ur lagen. Enligt propositionen kan kravet ställas mellan 1 och 5 %.

Det finns ingen entydig eller internationellt sett enhetlig skala, eftersom det i kreditinstitutsdirektivet inte ställs någon bestämd övre gräns för kravet. Eftersom det dock i direktivet förutsätts att när ett krav på över 5 % ställs för inhemska riskposter ska ett invecklat anmälnings- och koordineringsförfarande tillämpas, kan man anse att gränsen på 5 % är den övre gränsen i normalsituationer.

Eftersom målen för buffertkravet är att minska risker som riktas mot hela det finansiella systemet och kostnaderna för riskerna, är en utgångspunkt vid riktandet av kravet att det riktas på samma sätt mot alla kreditinstitut.

Å andra sidan är det naturligt att i fråga om kreditinstitutssektorns riskkoncentrationer rikta kravet mot de kreditinstitut eller deras balansposter och åtaganden utanför balansräkningen av vilka koncentrationerna bildas. Sektorns koncentration gäller endast de största kreditinstituten, vilket motiverar att kravet riktas endast till systemviktiga institut i stället för till alla institut, eftersom buffertkravet då skulle vara ägnat att stärka ökningen av dessa kreditinstituts balansräkningar.

När det gäller balansposter tillåter kreditinstitutsdirektivet att kravet riktas endast till exempel inhemska balansposter och åtaganden utanför balansräkningen. Om man genom kravet strävar efter att säkerställa den inhemska kreditmarknadens funktion, kan en motiverad utgångspunkt vara att rikta kravet endast till att gälla inhemska balansposter. Flera medlemsstater har dock beslutat att kravet räknas utifrån det totala riskvägda exponeringsbeloppet, oberoende av om riskerna är inhemska eller utländska. Detta motiveras av att förluster reflekteras i en kreditinstitutgrupps solvens oberoende av var förlusterna uppkommit. Med stöd av vad som anförts ovan har man i denna proposition valt att i enlighet med de föreslagna lagstiftningsändringarna förelägga en modell som gör det möjligt att ställa ett så flexibelt buffertkrav som möjligt.

Detta beror på att det finns mångfacetterade alternativ och sätt på vilka systemriskerna kan komma till uttryck.

På basis av ovan nämnda delfaktorer och indikatorer verkar det inte ändamålsenligt att ställa systemriskbuffertkravet på nivån för varje enskilt kreditinstitut som hör till en finansiell företagsgrupp. Därför verkar den naturliga tillämpningsnivån vara det högsta nationella moderbolaget. Om ett sådant nationellt moderbolag är dotterbolag till ett moderbolag i en annan medlemsstat, och det på moderbolaget i dess hemstat tillämpas ett systemriskbuffertkrav på nivån för hela finansiella företagsgruppen, kan det dock antas att det krav som gäller hela finansiella gruppen är ägnat att öka stabiliteten också i den nationella undergruppen.

I bedömningen ska det också beaktas att kreditinstitutsdirektivet inte begränsar möjligheten att ställa en olika stor buffert för olika banker. I propositionen har man antagit ett förhållningssätt som gör det möjligt att rikta kravet samtidigt till alla banker eller endast till en del av dem till exempel på basis av bankernas storlek eller balansposter, men som olika stort.

3.3 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det att kreditinstitutslagen ändras så att till lagen fogas bestämmelser om en systemriskbuffert. Med den föreslagna lagen genomförs optionen om nationell lagstiftning i Europeiska unionens kreditinstitutsdirektiv, som baserar sig på den internationella totalreformen av bankregleringen.

Det föreslås att till lagen fogas bestämmelser om ett särskilt buffertkrav med vilket man täcker långsiktiga och icke-cykliska risker som utgörs av faktorer som hotar det finansiella systemet eller den totala ekonomin. Kreditinstituten ska utöver de kapitalkrav som tidigare föreskrivits i lagen ha ett kärnprimärkapital på 1 till 5 % för täckande av så kallade systemriskerna. Bestämmelserna om buffertkrav ska också tillämpas på värdepappersföretag. De föreslagna kraven ska dock inte vara direkt tillämpliga med stöd av lag, utan ett buffertkrav ska kunna införas enligt prövning av Finansinspektionen som svarar för övervakningen av makrostabiliteten, när de förutsättningar som anges i lagen föreligger.

Det föreslås att det till lagen om Finansinspektionen fogas behövliga bestämmelser som krävs för ställande av det nya buffertkravet. Finansinspektionens direktion ska fatta beslut om ställandet av ett buffertkrav.

Införlivandet av systemriskbuffertkravet i lagstiftningen grundar sig främst på sådana särdrag i det finländska banksystemets struktur av vilka följer en större systemrisk än i medeltal. Särskilt den finländska banksektorns betydande koncentration, banksektorns stora betydelse som finansiär inom den privata sektorn och att dess tjänster är svårersättliga, samt i viss mån även den utländska marknadsfinansieringens relativt stora andel av bankernas upplåning, bankernas gemensamma riskkoncentrationer (bostadslån) och bankernas starka kopplingar till utländska banker via sina ägarstrukturerna talar för möjligheten att ställa buffertkravet.

Bland annat Europeiska systemrisknämnden, IMF och OECD har fäst uppmärksamhet vid att i Finland har det i motsats till flesta andra EU-medlemsstater inte tills vidare tagits i bruk ett systemriskbuffertkrav. För att ett internationellt förtroende för den finländska finansmarknaden ska bibehållas och internationellt sett jämförbara makrotillsynsverktyg byggas upp verkar det alltså krävas att det också i den finländska lagstiftningen ingår en möjlighet att ställa ett sådant buffertkrav. Behovet understryks av att den nordiska marknaden ofta bedöms som en helhet, varmed Finlands lägre krav jämfört med de andra nordiska länderna väcker särskild uppmärksamhet.

Det är ändamålsenligt att ta in de centrala bestämmelserna om systemriskbuffertkravet i 10 kap. i kreditinstitutslagen där det föreskrivs om andra buffertkrav. Det är nödvändigt att i lagstiftningen införliva bestämmelserna i artikel 133 i kreditinstitutsdirektivet och andra centrala bestämmelser. Dessutom fogas till lagen bestämmelser om det i artikel 134 avsedda förfarandet för erkännande.

Samtidigt föreslås vissa ändringar av teknisk natur i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag, lagen om myndigheten för finansiell stabilitet, lagen om källskatt på ränteinkomst, lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform samt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Syftet med ändringarna är att rätta till vissa brister i fråga om det nationella genomförandet av direktiv 2014/59/EU (nedan *resolutionsdirektivet*) och direktiv 2014/49/EU (nedan *insättningsgarantidirektivet*). Med ändringarna preciseras bland annat vissa oklara begrepp eller ges befogenheter enligt direktivet åt Verket för finansiell stabilitet. Syftet är att förtydliga vissa tolkningsituationer och säkerställa att regleringen överensstämmer med bestämmelserna i direktiven. Därtill ändras skattebehandlingen av ersättningar som betalas ur insättningsgarantifondens medel så, att de omfattas av källskatt på ränteinkomst.

4 Propositionens konsekvenser

Med ställandet av ett systemriskbuffertkrav strävar man efter att förbättra det finansiella systemets tolerans för systemrisker och därigenom minska sannolikheten för finansiella kriser samt minska deras skadliga effekter. Dessa positiva effekter med tanke på den ekonomiska utvecklingen syns särskilt på lång sikt. Däremot kan ställandet eller höjandet av ett buffertkrav på kort sikt även ha negativa effekter för den ekonomiska tillväxten. Den uppfattningen bygger på antagandet att bankernas finansieringskostnader stiger om en del av skuldfinansieringen måste ersättas med eget kapital. Bankerna överför dessa ökade kostnader åtminstone delvis på priserna för de krediter som de beviljar, vilket fördröjer utvecklingen av kreditbeloppen och därigenom den ekonomiska tillväxten och utvecklingen av investeringarna.

4.1 Buffertkravets inverkan på sannolikheten och kostnaderna för en bankkris

När kreditinstitutens soliditet stärks ökar detta hela sektorns förlusttålighet och kristålighet samt minskar sannolikheten för bankkriser och produktionsbortfall till följd av kriserna. Detta beror på att kreditinstituten täcker sina eventuella förluster med kapitalbasen. Dessa positiva effekter syns särskilt på lång sikt men det är svårt att göra en kvantitativ bedömning av dem och de baserar sig på flera antaganden.

Av historien vet man att bankkriser ofta har orsakat mycket stor skada för samhällsekonomin. Till exempel har Reinhart, C. M. och Rogoff, K. S. (2009) uppskattat att en systemisk bankkris i medeltal orsakat en 9 % nedgång i totalproduktionen. Om man antar att en kris endast har övergående effekter, blir uppskattningarna av bankkrisens genomsnittliga kumulativa kostnader ungefär 20 % av BNP. Flera forskningar har dock visat att en betydande del av produktionsnedgången blir bestående och på det sättet kan krisens kumulativa effekter bli enorma på lång sikt. Uppskattningarna av produktionsförlusterna kan variera stort. Medianresultatet i sådana forskningar som tillåter krisernas bestående effekter visar på att de genomsnittliga kostnaderna varit till och med 160 % av BNP. Detta betyder alltså att det i bankkriser ofta har förlorats till och med 1,5 års produktion.

Fastän nyttan för den ekonomiska utvecklingen av att undvika en bankkris eller att minska dess kostnader är på lång sikt mycket betydande, är det med tanke på beslutsfattaren problematiskt att det är svårt att exakt bevisa nyttans storleksklass. Dessutom baserar sig kalkylerna

på historien och kan alltså berätta endast litet om kommande bankkrisers dynamik och sannolikhet.

Dessutom är det bra att notera att banksektorernas storlek har i de flesta länder under de senaste årtiondena vuxit avsevärt i förhållande till hushållens storlek. Hushållens, företagens och staternas skuldsättning liksom också finanssektorns ömsesidiga beroendeförhållanden har ökat. Detta har sannolikt gjort hushållen till och med mera beroende av den finansiering som bankerna erbjuder, och därmed mera sårbara än tidigare med tanke på bankkriser. Också i Finlands närhistoria finns det två tidsperioder då antingen en inhemsk eller internationell bankkris har lett till en mycket svag ekonomisk utveckling.

När man önskar uppskatta nyttan av att undvika en bankkris kvantitativt, ska man utöver de kostnader som krisen orsakar också beakta hur allmänna bankkriser är. Ser man på historien så verkar bankkriser ske med cirka 20—25 års mellanrum. I historien har alltså sannolikheten för en bankkris varit cirka 4—5 %. Det är dock troligt att de skärpningar som på den senaste tiden gjorts i regleringen av bankerna har minskat på sannolikheten. Sannolikheten för en bankkris, när det riskvägda kapitalkravet är 10 %, är bara 1,4 %. Om kapitalkravet ökas från detta med en procentenhet, sjunker sannolikheten för en bankkris till 1 % och en motsvarande höjning på 3 procentenheter av kapitalkravet sänker sannolikheten för en kris till 0,5 %.

Enligt en förenklad kalkyl minskar en 1 procentenhets höjning av bankernas kapital, om systemriskbufferten antas gälla nästan hela banksektorn, på de skador som en bankkris orsakar totalproduktionen årligen knappa med 0,1 %, om krisens kostnader bedöms vara temporära. Nyttan kan dock uppgå till till och med 0,6 % av BNP, om man antar att de kostnader som krisen orsakar är märkbart högre. Vid tolkning av resultaten är det skäl att beakta den stora osäkerhet som anknyter till kalkylerna.

Ytterligare nytta av ett höjt kapitalkrav kommer från det att en stabilare banksektor än tidigare minskar svängningarna i tillväxttakten som i allmänhet är skadliga för ekonomin. Kreditinstitutens höga kapital minskar också på de kostnader som uppkommer till följd av krisen. Det kan för det första hindra en kris som berör en bank från att spridas till en kris som hotar hela banksystemet, och på det sättet kan det effektivt begränsa kostnaderna. Å andra sidan kan kreditinstitutens egna buffertar täcka en större del av kostnaderna för krisen än tidigare och på det sättet minska de kostnader som eventuellt orsakas samhället.

Nyttan av att kapitalkravet höjs kan kanaliseras till ekonomin också andra vägar. För det första finns det bevis på att ett högt kapital åtminstone under vissa omständigheter till och med ökar kreditgivningen. Dessutom visar forskningarna att ett stort kapital dämpar de negativa effekter som beroendet av marknadsfinansiering kan ha på kreditgivningen under en finansiell kris. Detta torde delvis bero på att ju mer skuldsatt ett kreditinstitut är, desto snabbare blir det tvunget att sälja av sina tillgångar för att till exempel kompensera oskötta krediter i balansräkningen.

4.2 Buffertkravets effekter på priset på finansieringen och på den ekonomiska utvecklingen på kort sikt

Det anses allmänt att ställandet eller höjandet av ett kapitalkrav, såsom en systemriskbuffert, bromsar upp tillväxten på kort sikt. Denna negativa effekt följer av att kreditinstitutens finansieringskostnader stiger till följd av höjningen av kapitalkravet och kreditinstituten flyttar dessa höjda kostnader till krediträntorna. Detta för sin del bromsar upp kreditutvecklingen och den ekonomiska tillväxten. Uppskattningarna av hur stor den negativa effekt som följer av höjningen av kapitalkravet är varierar dock stort.

Effekterna av en höjning av buffertkravet på kreditinstitutens finansieringskostnader och krediträntor

Med tanke på ett kreditinstituts finansieringskostnader är det i princip inte av någon betydelse hur dess finansiering fördelas mellan eget kapital och skuldfinansiering (s.k. Modigliani-Miller -teoremet). I verkligheten är det dock klart att teoremet inte fungerar helt på grund av flera orsaker, eftersom skuldfinansiering i allmänhet är en billigare finansieringsform än eget kapital. För det första sänker insättningsgarantin den ränta som betalas för insättningar. För det andra inverkar den likviditetsfinansiering som centralbankerna erbjuder på priset på bankernas skuldfinansiering. Av tradition har skuldens förmånlighet betonats om kreditinstitutet är viktigt med hänsyn till samhällets och ekonomins kritiska funktioner, varmed institutet åtminstone före tillkomsten av lagstiftningen om resolution har ansetts vara så att säga alltför stort för att gå överstyr och har därmed åtnjutit den offentliga sektorns implicita stöd. Dessutom gynnas skuld i flera länders beskattning, vilket för sin del uppmuntrar bankerna till skuldfinansiering. Av dessa faktorer följer att kapital i verkligheten är en dyrare finansieringsform än skuldfinansiering, varför kreditinstitutens finansieringsutgifter kan antas stiga när kapitalets andel av finansieringen växer.

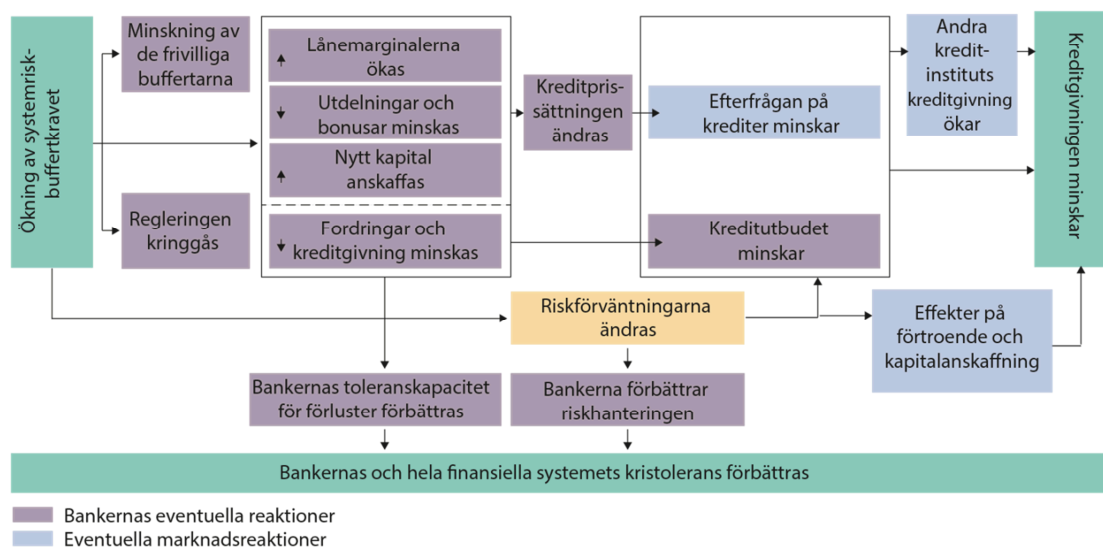
Det finns också situationer då så inte sker. För det första är skuldfinansiering i allmänhet billigare för ett solvent kreditinstitut än för en sådan aktör vars kapital är lågt. Särskilt i ett sådant kreditinstitut där finansörerna bedömer att kapitalet är ohållbart lågt, kan en ökning av kapitalet i själva verket sänka totalkostnaderna för upplåningen. Dessutom kan effekterna av höjningen av kapitalkravet minskas av att den avkastningsgrad som krävs av kapitalet kan vara beroende av kapitalets belopp. Ett ökande kapitalbelopp och därigenom en ökad stabilitet kan för ägarna vara en anledning att nöja sig med en lägre avkastningsgrad, vilket för sin del minskar på de utgifter som följer av att kapitalet har ökat. Det finns dock inga belägg på detta i tidigare forskning och en del av forskningarna pekar på att avkastningen på kapitalet varit till och med högre i de börsnoterade kreditinstitut i vilka kapitalet varit större än i medeltal. Oberoende kan det konstateras att förhållandet mellan en ökning av finansieringskostnaderna och en höjning av kapitalkravet inte är entydigt lineärt.

Det är svårt att förutspå effekterna av en höjning av kapitalkravet på kreditinstitutens finansieringskostnader och slutligen på krediternas räntor också av den anledningen att kreditinstitutet kan reagera på höjningen på många olika sätt. De kan uppfylla de striktare kraven genom att stärka sin soliditet antingen så att de skaffar nytt kapital av sina gamla ägare eller emitterar nya aktier, utökar sin kapitalbas genom att hålla inne vinstmedel eller ökar vinsten genom att öka kreditmarginalerna. Kreditinstitutet kan också minska på sina riskjusterade fordringar, vilket ökar relationstalet för kapitaltäckningen (kapitalbas / riskjusterade fordringar).

Särskilt de kreditinstitut vilkas stabilitet klart har överskridit minimikraven har möjlighet att reagera på de striktare kraven också genom att frivilligt minska på sina kapitalkonserveringsbuffertar. Å andra sidan kan kreditinstitutet reagera på de ökade finansieringskostnaderna genom att annars effektivisera sina funktioner. En striktare reglering kan också leda till försök att kringgå och undvika regleringen (regleringsarbitrage) på olika sätt, som kan vara svåra att förutse. En striktare reglering för kreditinstitutet kan bland annat styra kreditgivningen – och de risker som anknyter till den – till andra, eventuellt mindre reglerade aktörer inom finansbranschen. Banker som är verksamma i många länder kan ha incitament att flytta sin affärsverksamhet till de länder där regleringen är lättare än i bankens hemland (figur 8).

Figur 8. Bankernas eventuella reaktioner på en höjning av kapitalkravet

Bankernas eventuella reaktioner på en höjning av kapitalkravet

Källa: Europeiska systemrisknämnden

Enligt tillgänglig forskning använder kreditinstituten alla ovan nämnda metoder för att uppfylla ett höjt kapitalkrav. Antagligen beror det också på konjunkturs- och konkurrenssituationen hur kreditinstituten reagerar på striktare stabilitetskrav och i vilken mån de kan och vill flytta ökade finansieringskostnader till sina egna kunder. Det verkar vara så att kreditinstituten ofta i det första skedet använder sina extra kapitalbuffertar för att uppfylla det höjda kravet, men under de några följande åren ökar de extra buffertarna tillbaka till nivån före höjningen. I euroområdet till exempel ledde det strikta ekonomiska läget tillsammans med den täckande bedömningen av bankernas balansräkningar som utfördes samt stresstester till många olika slags anpassningsåtgärder i bankerna år 2014. Bankerna svarade på kraven genom att lyfta nytt kapital men också genom att anpassa sina balansräkningar. Redan tidigare under krisen hade sådana banker där kapitalbeloppet i förhållande till den egna målnivån var litet, strävat efter att göra sig av med särskilt sådana balansposter som innehöll mest risker.

De senaste åren har det gjorts många kvantitativa analyser om hur en höjning av kapitalkravet inverkar på kreditinstitutens verksamhet och särskilt på krediträntorna. Många av dessa analyser baserar sig på en bokföringssynvinkel och rätt enkla antaganden av hur kreditinstituten uppfyller de nya kapitalkraven. Ofta beaktar dessa kalkyler tidigare års kapital och jämför det med de genomsnittliga kostnaderna för skuldfinansiering. Dessutom beaktas i kalkylerna de riskvägda fordringarnas belopp i förhållande till hela balansräkningen samt de skattelättnader som eventuellt fås av skuldfinansieringen. Med dessa uppgifter får man en uppskattning av hur mycket en ökning av kapitalkravet skulle öka krediträntorna.

En av svagheter med kalkyler som baserar sig på bokföringen är att olika antaganden i kalkylerna leder till mycket olika slutresultat. Till exempel beroende på antagandena leder en 1 procentenhets höjning av kapitalkravet enligt kalkylerna till att krediträntorna stiger med 4–20 räntepunkter. Det stora intervallet beskriver den stora osäkerhet som anknyter till kalkylerna, men däremot är det bra att ställa resultatet i relation till centralbankernas penningpolitik, där styrräntan ofta höjs eller sänks på en gång med mist 25 räntepunkter.

De högsta konsekvensbedömningarna baserar sig på konservativa antaganden om kreditinstitutens och deras ägares beteende. För det första förväntar de sig att avkastningen på kapital hålls konstant och inte alls sjunker till följd av att kreditinstitutet sannolikt kommer att på grund av den högre kapitalnivån att bli stabilare och därmed tryggare investeringsobjekt. Dessutom baserar sig kalkylerna på antagandet att kreditinstitutet inte anpassar sina balansräkningar på något annat sätt eller effektiviserar sina funktioner för att kompensera inverkan av höjningen av kapitalkraven. Till exempel visar Internationella regleringsbankens kalkyler på basis av balansräkningsuppgifter från nästan 7 000 kreditinstitut i industriländer, att om kapitalavkastningskravet efter en höjning av kapitalkravet bibehålls vid medeltalet för 1993—2007, dvs. vid cirka 15 %, höjer en ökning av kapitalkravet på 1 procentenhet krediträntorna i industriländerna med i genomsnitt 13 räntepunkter. OECD:s motsvarande uppskattning som gjorts med något mindre statistikmaterial är 14,4 punkter.

Stigande räntors inverkan på den ekonomiska tillväxten

Finansieringskostnadernas inverkan på den ekonomiska tillväxten bedöms vanligen genom att som hjälpmedel använda makroekonomiska allmänna jämviktsmodeller (DSGE-modeller). Modellerna beskriver den ekonomiska utvecklingen på ett omfattande sätt och med dem kan växelverkan mellan ekonomins olika strukturer bedömas rätt effektivt. Modellernas svaghet är dock att det finns rätt bristfälliga modeller av kreditinstitutssektorn, varför modellen måste byggas på antaganden och tidigare undersökningsresultat om hur mycket en höjning av kapitalkravet ökar den allmänna räntenivån under ett år.

Analysen av modellerna leder ofta till resultatet att fastän en måttlig höjning av kapitalkravet bromsar upp den ekonomiska tillväxten, är dessa negativa effekter på den allmänna ekonomiska utvecklingen rätt små. Resultatet verkar korrekt när det jämförs med undersökningar som gjorts om hur mycket en centralbanks enskilda höjning eller sänkning av styrräntan inverkar på den ekonomiska utvecklingen. Till exempel Internationella regleringsbanken rapporterar medeltalen av de resultat som fåtts genom att använda 97 olika modeller eller estimate-ringar. En del av modellerna har kalibrerats för euroområdet, en del för Förenta staterna och några modeller har utvecklats för ett enskilt europeiskt land. Enligt resultaten leder en 1 procentenhets höjning av kapitalkravet, som leder till en höjning av krediträntorna på 13 räntepunkter, med några års fördröjning till cirka 0,1—0,2 % sänkning i produktionsnivån. OECD:s motsvarande uppskattning är i medeltal 0,2 %. Till följd av stigande räntor lider utvecklingen inom investeringar mest. I verkligheten kan den negativa effekten bli mindre än vad som uppskattats ovan, om centralbanken reagerar på den avtrappade utvecklingen med en sänkning av räntorna. En sådan reaktion har inte beaktats i modellerna.

Det bör noteras att vissa modeller uppskattar dessa negativa effekter som avsevärt större än vad som nämnts ovan och över huvudtaget är variationen i undersökningsresultaten stor. Till exempel uppskattas det i Sveriges riksbanks undersökning att en 1 procentenhets höjning av kapitalkravet ökar lånemarginalerna med 13 räntepunkter och leder till en 0,06—0,16 % nedgång i landets totalproduktion. Däremot uppskattar Sveriges finansdepartement att effekten på totalproduktionen är den dubbla, cirka 0,3 %. Fastän modellerna ger värdefull information om till exempel de kanaler via vilka en räntehöjning påverkar ekonomin, är det alltså vid tolkning av resultaten nödvändigt att beakta de svagheter som anknyter till modellerna och den osäkerhet som anknyter till resultaten.

4.3 Uppskattade kostnader för och samhällsekonomiska effekter av buffertkravet i Finland

Enligt en analys som finansministeriet gjort och som baserar sig på en allmän jämviktsmodell leder en ökning av kreditinstitutens finansieringskostnader till att den ekonomiska tillväxten

bromsas upp ungefär i samma mån eller mindre än enligt andra länders undersökningar. Det bör noteras att inte heller denna modell har byggts för att analysera de problem som kommer från banksektorn utan analysen måste byggas på flera antaganden.

För det första antas det att kreditinstituten överför de höjda finansieringskostnaderna till fullt belopp till krediträntorna. Såsom det noterats ovan sker detta inte alltid. Dessutom antas det att kreditinstitutens ägares avkastningskrav inte minskar, fastän ett högre kapital i princip minskar bankernas risker. Kreditinstituten effektiviserar inte heller sina funktioner till följd av ökningen av kapitalkraven. Således kan kalkylerna anses vara konservativa och de kan därför snarare överskatta än underskatta de negativa effekter som kapitalkravet orsakar ekonomin. Däremot är ett antagande om att euroområdet penningpolitik inte reagerar på en uppbromsning av den ekonomiska tillväxten som orsakas av en höjning av kapitalkravet i Finland, märkbart mera relevant än när man undersöker effekter till exempel i Förenta staterna eller hela euroområdet.

Genom att använda uppgifter om strukturen hos finländska kreditinstituts balansräkningar och ovan nämnda antaganden, bedöms det att en 1 procentenhets höjning av kapitaltäckningskraven eller ställande av en motsvarande systemriskbuffert för huvuddelen av baksektorn skulle höja krediträntorna med 5 räntepunkter och på motsvarande sätt en 3 procentenhets höjning med 15 räntepunkter. Via dessa antaganden och de kalkyler som DSGE-modellen producerar kommer man till en uppskattning enligt vilken effekterna av en höjning av kapitalkravet skulle i Finland bli i internationell jämförelse mycket små, eftersom en 15 räntepunkters höjning sänker nivån på totalproduktionen med endast cirka 0,1 %.

Orsaken till de små negativa effekterna internationellt jämfört anknyter i hög grad till strukturen hos finländska kreditinstituts balansräkningar och är jämförbar med det tidigare beskrivna forskningsresultatet för Sverige. I Finland har de riskvägda fordringarnas belopp i förhållande till den icke-riskvägda balansräkningen varit liten bland annat på grund av banksektorns starka nordiska kopplingar (koncernens interna poster utvidgar balansräkningen men inverkar inte på riskvägda fordringar). Av detta följer att en höjning av ett kapitalkrav i förhållande till riskvägda fordringar inte orsakar en så jämförelsevis stor kalkylerad ökning i kapitalbasens absoluta belopp, som i en sådan bansektor där fordringarnas riskvikt är avsevärt högre. Dessutom baserar sig kalkylerna på avkastning på kapital (ROE) som under de fem senaste åren har i banksektorn varit 8,1 % d.v.s. klart lägre än de i internationella undersökningar allmänt använda uppskattningarna om 14—15 %. Ett lägre antagande om avkastningsgrad minskar på kostnadsskillnaden mellan kapital och skuldfinansiering och minskar således kapitalkravets inverkan på finansieringskostnaderna. I kalkylen har räntan för skuldfinansiering uppskattats vara 1 %.

När man analyserar resultaten ovan är det skäl att beakta att i nuläget skulle alla stora finländska kreditinstitut kunna fylla ett högre kapitalkrav än för närvarande, eftersom deras kapital i förhållande till riskvägda fordringar är klart högre än minimikapitalkraven. Om ett buffertkrav upp till 3 % ställs, är det möjligt att kreditinstituten uppfyller åtminstone en del av det höjda kravet genom att minska – åtminstone tillfälligt – sina kapitalbuffertar, vilket skulle ytterligare minska uppskattningen av en höjnings negativa effekter på den ekonomiska tillväxten. Det är dock troligt att kreditinstituten vill behålla kapitalen åtminstone något högre än kraven, för att säkerställa en verksamhet utan störningar också i en situation där till exempel kreditförlusterna ökar plötsligt eller värdet på tillgångar sjunker. Detta stöds också av Herralas (2014) upptäckt om att finländska kreditinstitut reagerar på kommande ändringar i regleringen i god tid innan de genomförs. Således är antagandet i kalkylerna om att en höjning av kraven överförs direkt på kapitalbeloppen motiverad i Finland.

De negativa effekterna av ställandet av en kapitalbuffert ökar tydligt om man avstår från de antaganden som baserar sig på finländska kreditinstituts särdrag och antar till exempel att de

riskvägda fordringarna är klart högre än i Finland och höjer kapitalavkastningskravet till 15 %. Då förväntas en 1 procentenhets höjning av kapitalkravet öka krediträntorna med 15 räntepunkter och en 3 procentenhets höjning med motsvarande 45 räntepunkter.

I det första exemplet är den negativa effekten på totalproduktionens nivå räknad med DSGE-modellen cirka 0,1 %, och en 3 procentenhets höjning av kapitalkravet orsakar en nedgång på 0,2—0,3 % i totalproduktionen. Man kan alltså konstatera att överlag är räkneexemplen i linje med räkneresultat enligt empiriskt material eller teoretiska modeller i andra länder, men att av den finländska banksektorns särdrag följer att effekterna av en höjning av kapitalkravet blir i Finland sannolikt mindre än i andra industriländer i medeltal.

I likhet med forskning om den ekonomiska utvecklingen i andra länder, skulle en ökning av finansieringskostnaderna också i Finland inverka kraftigast på investeringar som minskar betydligt i förhållande till det så kallade basscenariot. Konsumtionen reagerar märkbart måttfullare på en ökning av finansieringskostnaderna. Det sista räkneexemplets effekt är enorm också på sysselsättningen: antalet sysselsatta skulle sjunka med cirka 0,2 %.

4.4 Konsekvenser av de ändringar som gäller resolution och insättningsgaranti i fråga om kreditinstitut och värdepappersföretag

De ändringar i propositionen som gäller resolution anses inte ha betydande ekonomiska eller andra konsekvenser, eftersom ändringarna är av teknisk natur och man genom dem korrigerar brister som upptäckts i fråga om det nationella genomförandet av resolutionsdirektivet och insättningsgarantidirektivet. Detta gäller också tredjeländers instituts filialers skyldighet att betala stabilitetsavgift till den nationella resolutionsfonden och möjligheten att dra av denna stabilitetsavgift i beskattningen av inkomst av näringsverksamhet, eftersom det för närvarande inte finns en enda sådan filial i Finland. Senare kan dock sådana filialer komma till Finland. Dessutom har EU-kommissionen ansett att norska instituts filialer i Finland ska betraktas som tredjelands filialer till dess att Norge har genomfört resolutionsdirektivet nationellt. Det nationella genomförandet av resolutionsdirektivet i Norge är ännu inte klart. För närvarande finns det två filialer till norska kreditinstitut i Finland. Överföringen av insättningsgarantiersättning- en så att den omfattas av källskatt på ränteinkomst har konsekvenser först i samband med utbetalningar av insättningsgarantin.

4.5 Konsekvenser för myndigheterna

Efter det att lagförslaget trätt i kraft har direktionen vid Finansinspektionen, som ansvarar för tillsynen över makrostabiliteten, befogenhet att ställa ett i denna proposition avsett systemriskbuffertkrav för ett eller flera kreditinstitut på basis av deras totala riskexponering. Finansinspektionen har med stöd av den gällande lagen behörighet att ställa de buffertkrav som lagen för närvarande tillåter, och de förfaranden och resurser som gäller de kraven lämpar sig också på användningen av de nya befogenheter som avses i denna proposition. Propositionen anses inte ha sådana särskilda konsekvenser för Finansinspektionens och dess direktionens verksamhet som förutsätter särskilda tilläggsresursbehov. Propositionen anses heller inte till andra delar ha mer än ringa konsekvenser för Finansinspektionens eller andra myndigheters verksamhet.

5 Beredningen av propositionen

Införlivandet av bestämmelser som möjliggör ett systemriskbuffertkrav i lagstiftningen har utretts som tjänsteuppdrag redan från år 2014 då den nya kreditinstitutslagen trädde i kraft. Som en del av detta utredningsarbete gjordes vid finansministeriet av en expertgrupp i samarbete med Finlands Bank och Finansinspektionen en utredning om behovet att ta i bruk ett systemriskbuffertkrav. Utredningen har publicerats i finansministeriets publikationsserie (4/2016).

RP 137/2017 rd

I utredningen understöddes ett införlivande av buffertkravet i lagstiftningen på grund av strukturella faktorer i vårt banksystem, till följd av vilka nivån på systemrisken i Finland bedöms vara högre än i genomsnitt.

Ett offentligt diskussionsmöte om expertgruppens utredning ordnades den 5 februari 2016. Den övriga respons som inkom på diskussionsmötet och på grund av utredningen har i mån av möjlighet beaktats i den fortsatta beredningen av propositionen.

Utkastet till proposition sändes på offentlig remiss den 3 mars 2017. Yttranden begärdes av social- och hälsovårdsministeriet, Finlands Bank, Finansinspektionen, Verket för finansiell stabilitet, Finansbranschens Centralförbund, Kommunfinans, OP Gruppen, Sparbanksförbundet, POP Bankgruppen och S-Banken. Remisstiden gick ut den 13 april 2017.

Utlåtanden om propositionen har fåtts av Finlands Bank, Finansinspektionen, Finansbranschens Centralförbund, Verket för finansiell stabilitet, OP Gruppen och Sparbanksförbundet.

Av yttrandena framgår det att Finlands Bank, Finansinspektionen och Verket för finansiell stabilitet förhåller sig positiva till de förslag som ingår i utkastet till proposition. Alla dessa ansåg förslagen vara motiverade och behövliga med tanke på de risker som Finlands banksektor är förknippad med och särskilt banksektorns starkt koncentrerade struktur. Därtill motiverades förslagets behövlighet med det att i nästan alla andra EU-medlemsstater ingår det föreslagna buffertkravet som ingår i lagförslag 1 antingen i lagstiftningen eller tillämpas redan. Europeiska kommissionen, Europeiska centralbanken, OECD och IMF har förhållit sig kritiska till att i Finland är det inte ens möjligt att ställa ett sådant buffertkrav.

Finansbranschens Centralförbund, OP Gruppen och Sparbanksförbundet förhöll sig negativt till förslagen eller uttryckte reservationer. I dessa yttranden ansågs bland annat den prövningsrätt som ges myndigheten vara problematisk, och enligt yttrandena bör den inskränkas avsevärt. Dessutom ansåg man i yttrandena att den finländska finansmarknadens nuvarande solvensnivå och det finansiella systemets struktur inte kräver nationell lagstiftning till denna del. I ett yttrande ansågs det att om ett systemriskbuffertkrav ställs, ska dess utgångsnivå basera sig på en internationell kvantitativ jämförelse av kriterierna för ställandet av kravet, eller så ska den i utgångsläget ställas till noll.

Enligt yttrandena är det dessutom nödvändigt att avsevärt precisera metodologin vad gäller ställandet av buffertkravet och dess motiveringar. Också det ansågs vara problematiskt att den analys av läget på den finländska bankmarknaden som läggs fram i utkastet som var föremål för yttranden behöver uppdateras och fördjupas. I yttrandena lyfte man också fram att systemriskbufferten och andra buffertkrav kan medföra kostnader för bankerna som kan överföras på kunderna inom de gränser som konkurrensen skapar.

Den del av propositionsutkastet som gäller resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag samt insättningsgarantin sändes på offentlig remiss den 17 mars 2017. Yttranden begärdes av justitieministeriet, Finlands Bank, Finansinspektionen, Verket för finansiell stabilitet, Finansbranschens Centralförbund, Kommunfinans, OP Gruppen, Sparbanksförbundet, POP Bankgruppen och S-Banken.

Yttranden inkom från Finlands Bank, Finansinspektionen, Verket för finansiell stabilitet, Finansbranschens Centralförbund och Gamla Insättningsgarantifonden. Remissinstanserna förhöll sig positiva till de föreslagna ändringarna av teknisk natur. En del av remissinstanserna föreslog ytterligare preciseringar av propositionsutkastet och annanstans i lagstiftningen om resolution och insättningsgaranti.

RP 137/2017 rd

De synpunkter som framfördes i utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats vid den fortsatta beredningen av propositionen.

Regeringens proposition har beretts vid finansministeriet utifrån lagutkasterna och remissyttrandena samt annan respons.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Kreditinstitutslagen

10 kap. Finansiella förutsättningar

3 § Buffertbelopp. Det föreslås att paragrafen ändras så att till den fogas behövliga bestämmelser om den i artikel 133 i kreditinstitutsdirektivet avsedda systemriskbufferten (*systemic risk buffer*). Det i artikel 133 i direktivet avsedda buffertkravet som används som ett makrotillsynsverktyg är en så kallad nationell option och varje medlemsstat får själv besluta om införandet av optionen. Bestämmelserna i artikeln innehåller vissa minimikrav särskilt i fråga om förfarandet vid ställande av buffertkravet. Av lagtekniska orsaker föreslås det att paragrafen ändras helt så, att en del av momenten i paragrafen förblir oförändrade till innehållet. Av underskridande av det nya buffertkravet följer, såsom i fråga om de andra buffertkraven om vilka det föreskrivs i 10 kap. i lagen, med undantag från minimikapitalbaskravet enligt EU:s tillsynsförordning och det i 11 kap. 6 § i lagen avsedda buffertkravet enligt prövning, endast en skyldighet att begränsa vinstutdelningen enligt 10 kap. 10 § i lagen. Det föreslagna buffertkravet ska täckas med i 1 kap. 17 § i lagen avsett kärnprimärkapital. I likhet med buffertkraven i den gällande lagen, tillämpas också det föreslagna buffertkravet både på ett enskilt kreditinstituts nivå och konsoliderad nivå. Av bestämmelserna i EU:s tillsynsförordning följer att buffertkravet tillämpas i huvudsak på det högsta finländska moderbolagets nivå.

Paragrafens *1 mom.* ändras inte utan förblir oförändrat till innehållet.

Det föreslås att *2 mom.* ändras så att till det fogas ett omnämnande av systemriskbuffertkravet, som också ingår i det sammanlagda buffertkravet.

Enligt förslaget förblir *3 och 4 mom.* oförändrade.

Det föreslås att det till paragrafen fogas ett *nytt 5 mom.*, enligt vilket ett systemriskbuffertkrav fastställs med iakttagande av förfarandet enligt 10 kap. 4 och 6 a § i lagen. Ett buffertkrav enligt det föreslagna momentet ska i enlighet med artikel 133 i kreditinstitutsdirektivet vara till storleken minst 1 % och högst 5 % av det totala riskvägda exponeringsbeloppet som beräknas på nivån för ett kreditinstituts finansiella företagsgrupps högsta finländska moderbolag eller på nivån för en sammanslutning av inlåningsbanker. I stället för ett krav som ställs på basis av den totala riskexponeringen kan buffertkravet ställas på basis av riskkoncentrationer som avses i 6 a § 3 mom. i den föreslagna lagen, på grund av en operativ risk som beräknas enligt kreditinstituts enskilda balansposter och poster och åtaganden utanför balansräkningen samt tillsynsförordningen, varmed buffertkravet bestäms enligt den risk som dessa poster bildar. Såsom en sådan riskkoncentration som avses i bestämmelsen kan till exempel betraktas den risk som utgörs av bolån som kreditinstituten beviljat eller någon annan motsvarande riskkoncentration. I sådana situationer där Finansinspektionen efter egen prövning anser att det är lämpligare att tillämpa ett snävare krav än ett buffertkrav som beräknas på basis av det totala riskvägda exponeringsbeloppet, ska Finansinspektionen i förhand precisera och publicera information om de poster på basis av vilka det riskvägda kravet ställs. Eftersom momentet således gör det möjligt att rikta kravet endast på basis av vissa riskkoncentrationer, kan Finansinspektionen ställa kravet att gälla till exempel endast poster och åtaganden som är belägna i Finland, i EES-området eller utanför EES-området, eller kombinationer av dessa. Preciseringsen behöver i regel dock inte göras per kreditinstitut eller finansiell företagsgrupp med sådan noggrannhet som till exempel beträffande en enskild post som ska rapporteras, utan preciseringen kan också riktas till exempel med sådan noggrannhet som avser kreditportföljer, kredit-

stockar eller motsvarande kalkylmässiga poster. Genom bestämmelsen tryggas en flexibel användning av kravet och att dess effekter riktas till upptäckta risker och riskkoncentrationer som beror på det finansiella systemets strukturella egenskaper. Bestämmelsen förhindrar dock också ställandet av krav som tillämpas onödigt omfattande, om alternativet är att ställa ett buffertkrav som endast bestäms på basis av den totala riskexponeringen. En omfattande och flexibel tillämpningsbestämmelse förbättrar effektiviteten hos makrotillsynspolitiken och proportionerligt riktande av kravet. Formuleringen av bestämmelsen möjliggör även att det avsedda buffertkravet riktas endast till kreditinstitutens inhemska, eller inhemska och utländska, poster och åtaganden, eller till poster och åtaganden utanför EES-området. En begränsning av kravet till att endast gälla inhemska poster kan till exempel vara motiverat i en situation där Finansinspektionens direktion bedömer att det finns sådana systemrisker på den finländska finansmarknaden som klart avviker från situationen i andra länder. Tillämpningen av verktyget skulle då vara en del av den nationella makrostabilitetspolitiken och dess syfte skulle vara att säkerställa stabiliteten på den inhemska finansmarknaden. Behovet att ställa en systemriskbuffert kan uppstå till följd av strukturella systemrisker som anknyter till den inhemska kreditmarknaden som helhet, som är annorlunda än grunderna för ställande av ett O-SII- eller G-SII-krav för ett enskilt kreditinstitut. Det att Finansinspektionen har möjlighet att begränsa tillämpningen till endast vissa riskkoncentrationer kan för sin del minska överlappningar mellan buffertkrav för kreditinstitut som ställts enligt olika premisser i olika länder.

I enlighet med artikel 133 i kreditinstitutsdirektivet ska buffertkravet vara minst 1 % om Finansinspektionen bedömer att det i det finansiella systemet finns risk för en sådan störning som nämns i lagen och, som om den realiserats, kan ha en allvarlig negativ effekt på real ekonomin. Av bestämmelsen följer inte att kravet ska ställas så att det tillämpas automatiskt genast när lagarna träder i kraft, utan ett sådant buffertkrav som avses här är avsett att ställas efter prövning av Finansinspektionen på samma sätt som andra motsvarande krav först när förutsättningarna för ställandet av kravet föreligger. Kreditinstitutsdirektivet anger ingen övre gräns för det makrotillsynsverktyg som avses i artikel 133. Enligt artikeln avviker de åtgärder som förutsätts av den behöriga myndigheten från varandra enligt det hur stort buffertkrav man ämnar ställa. När kravet ställs vid minst 1 % men under 3 %, avviker till exempel bestämmelserna om informationsskyldigheten från det om kravet ställs vid minst 3 %, men under 5 %. Enligt nämnda artikel är också krav på över 5 % möjliga. Enligt den föreslagna bestämmelsen kan Finansinspektionen i fortsättningen ställa buffertkravet endast till 5 %.

Vid beräkningen av nivån för systemriskbufferten i ett kreditinstituts hemstat kan man också beakta de risker som banken har i andra medlemsstater. När en behörig myndighet ställer en buffert på högst 3 % på basis av åtaganden i andra medlemsstater, ska kravet ställas på samma nivå i fråga om alla åtaganden inom unionen.

Buffertkravet tillämpas enligt kreditinstitutsdirektivet huvudsakligen endast om det är högre än den så kallade G- eller O-SII-bufferten. Ett undantag från detta är en situation där medlemsstaten tillämpar kravet endast på balansposter och åtaganden utanför balansräkningen i hemstaten, men inte på poster och åtaganden i andra medlemsstater. Då ska kraven tillämpas kumulativt.

Vid bedömning av den tillräckliga nivån för buffertkravet är det motiverat att förutsätta att kravet ska ställas endast för att avvärja långsiktiga strukturella systemrisker som är större än normalt. För andra buffertkrav som ställs i fråga om närmast konjunkturrelaterade systemrisker lämpar sig andra medel i EU-lagstiftningen, såsom den kontracykliska kapitalbufferten och möjligheten att höja riksvikten för krediter med säkerhet i bostad eller fastighet vid beräkning av minimikapitalbaskravet.

Eftersom systemriskbufferten riktar sig till förhindrande av långsiktiga strukturella systemrisker, ska storleken på kravet basera sig på en bedömning av hur allvarliga dessa strukturella systemrisker är. Däremot ska ställandet av kravet huvudsakligen inte basera sig på systemrisker som beror på enskilda kreditinstituts systemviktighet. Detta hindrar dock inte att kravet tillämpas endast på ett kreditinstitut, om det med beaktande av kreditinstitutets riskprofil, betydelse, kopplingar och andra faktorer är motiverat och nödvändigt.

Paragrafens 6 mom. motsvarar oförändrad 5 mom. i den gällande lagen.

Paragrafens 7 mom. motsvarar 6 mom. i den gällande lagen. Till momentet fogas ett omnämnande av att vad som i EU:s tillsynsförordning föreskrivs om kreditinstituts skyldighet att uppfylla konsoliderade kapitalkrav, gäller på motsvarande sätt kreditinstituts skyldighet att uppfylla konsoliderade systemriskbuffertkrav.

4 §. Bestämmande av kontracykliska buffertkrav och systemriskbuffertkrav. Enligt 1 mom. ställer Finansinspektionen utöver kontracykliska buffertkrav också systemriskbuffertkrav.

Paragrafens 2 mom. motsvarar oförändrad slutdelen av 1 mom. i den gällande lagen.

Paragrafens 3 mom. är ny. I enlighet med 2 mom. ska Finansinspektionen i samarbete med finansministeriet och Finlands Bank årligen bedöma om det finns anledning att ställa ett systemriskbuffertkrav eller att ändra eller hålla i kraft gällande krav. Beslut om saken ska fattas inom sex kalendermånader efter utgången av varje år. Finansinspektionen ska vid bedömning av huruvida ett systemriskbuffertkrav ska ställas utöver andra faktorer beakta principen i kreditinstitutsdirektivet om att myndigheten först ska överväga tillämpning av andra makrotillsynsverktyg som avses i EU:s tillsynsförordning och kreditinstitutsdirektivet innan ett systemriskbuffertkrav kan tas i bruk.

Paragrafens 4 mom. motsvarar huvudsakligen i oförändrad form 2 mom. i den gällande lagen. Det föreslås dock att paragrafhänvisningen i momentet ses över.

Paragrafens 5 mom. motsvarar 3 mom. i den gällande lagen med paragrafhänvisningen korrigerad. På samma sätt som i nuläget ska Finansinspektionen före beslutet samråda med de instanser som nämns i momentet. I enlighet med gällande lag betyder samråd en begäran om utlåtande till dessa myndigheter eller ordnande av ett diskussionsmöte för representanter för dessa myndigheter, utöver det att saken diskuteras i Finansinspektionens direktion. Dessutom följer av samarbetskravet enligt 2 och 3 mom., såsom hittills, att ställandet av buffertkravet ska beredas tillsammans med finansministeriet och Finlands Bank redan före det formella förfarandet med samråd.

Paragrafens 6 mom. motsvarar 4 mom. i gällande paragraf. Det föreslås att bestämmelsen i momentet preciseras till formuleringen så att den i förtsättningen gäller båda kraven som avses i paragrafen. Enligt huvudregeln träder också ett systemriskbuffertkrav i kraft tolv månader efter beslutet. Bestämmelsen behövs för att instituten ska hinna förbereda sig tillräckligt genom att förbättra sina kapitalnivåer. Till momentet fogas dock en bestämmelse om att buffertkravet kan bli tillämpligt som ett gradvis ökande krav, varmed buffertkravet ökar med 0,5 procentenheter med sex månaders intervaller från det att det ställs till dess att den kravnivå som Finansinspektionen förutsätter har uppnåtts.

Paragrafens 7 och 8 mom. motsvarar oförändrade 5 och 6 mom. i den gällande lagen.

Paragrafens 9 mom. motsvarar huvudsakligen 7 mom. i gällande paragraf. Momentet ses över lagtekniskt så att det motsvarar paragrafens ändrade innehåll.

Paragrafens 10 mom. motsvarar 8 mom. i gällande paragraf.

6 a §. *Grunderna för bestämmande av systemriskbuffertkrav.* I lagen föreslås en paragraf i vars 1 mom. beskrivs de grunder på vilka buffertkravet i första hand ska ställas.

I 2 mom. anges ytterligare grunder som ska beaktas vid beslutsfattandet.

Enligt 3 mom. ska buffertkravet vara skäligt och proportionerligt i förhållande till den risk på basis av vilken kravet ställs.

Enligt 4 mom. ska Finansinspektionen vid ställandet av buffertkravet beakta Europeiska systemrisknämndens rekommendationer och varningar till den del de berör Finlands finansmarknad.

Paragrafens 5 mom. ger finansministeriet fullmakt att utfärda närmare bestämmelser om grunderna för fastställande av buffertkrav.

9 §. *Samordning av buffertkrav för systemviktiga institut och systemriskbuffertkrav.* Det föreslås att paragrafen ändras så att till den fogas bestämmelser som är nödvändiga med tanke på det föreslagna buffertkravet. Innehållet i 1 mom. motsvarar den gällande paragrafen. Enligt 2 mom. ska kreditinstitutet uppfylla det högre av de krav som nämns i momentet, eftersom ett systemriskbuffertkrav ska i enlighet med kreditinstitutets totala riskvägda exponeringsbelopp täcka bland annat alla balansposter oberoende av om dessa balansposter kan anses vara belägna i hemlandet, i EES-området eller i tredjeländer. Enligt 3 mom., om det är möjligt att på ett kreditinstitut tillämpa buffertkrav enligt antingen 7 eller 8 § samt ett systemriskbuffertkrav, och det senare buffertkravet täcker endast kreditinstitutets balansposter och åtaganden utanför balansräkningen i Finland och tredjeländer, ska kreditinstitutet uppfylla båda kraven, dvs. kraven är kumulativa.

10 §. *Underskridande av buffertkrav.* Paragrafens 4 mom. ses över så att den motsvarar den föreslagna lagen. Det i paragrafen avsedda buffertkravet får enligt momentet dock inte överstiga ett belopp i vilket även systemriskbuffertkravet räknas.

1.2 Lagen om Finansinspektionen

10 §. *Direktionens uppgifter.* Det föreslås att 1 mom. 6 punkten ändras så att till direktionens uppgifter fogas i enlighet med lagförslag 1 också behörigheten att besluta om systemriskbuffert. Behörigheten gäller ställande, ändring eller bibehållande av ett sådant buffertkrav.

Samarbete som gäller grupptillsyn och annat samarbete

Det föreslås att mellanrubriken före 62 § ändras.

65 d §. *Samarbete som gäller bestämmande och godkännande av buffertkrav.* Paragrafen är ny. I 1 mom. föreskrivs det om en särskild skyldighet till underrättelse som motsvarar bestämmelserna i lagförslag 1. De föreslagna bestämmelserna baserar sig på artikel 133.11, 133.12, 133.14 och 133.15 i kreditinstitutsdirektivet.

Enligt 2 mom. kan Finansinspektionen, om mottagaren till en i 1 mom. 3 punkten avsedd underrättelse motsätter sig ställandet av buffertkravet, föra saken till behandling hos Europeiska bankmyndigheten i den ordning som anges i artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010. Ett beslut enligt momentet får inte tillämpas innan Europeiska bankmyndigheten fattat ett inte-

rimistiskt beslut i ärendet. Bestämmelsen baserar sig på artikel 133.14 andra stycket i kreditinstitutdirektivet.

65 e §. Godkännande av buffertkrav. Det föreslås att det till lagen fogas en ny 65 e §, med vilken artikel 134 i kreditinstitutdirektivet genomförs. I *1 mom.* föreskrivs det om ett formellt förfarande för erkännande som avses i nämnda artikel, och som gäller ett systemriskbuffertkrav som den behöriga myndigheten i en annan medlemsstat fastställt. Finansinspektionen har rätt, men inte skyldighet, att tillämpa ett krav som motsvarar ett buffertkrav som den behöriga myndigheten i en annan medlemsstat fastställt på det totala riskvägda exponeringsbelopp som bestäms enligt sådana balansposter och åtaganden utanför balansräkningen för ett kreditinstitut som auktoriserats i Finland. När Finansinspektionen fattar beslut om erkännande ska den beakta de faktorer som förutsätts enligt artikel 133.11—13 i kreditinstitutdirektivet, utöver vilka i beslutsprövningen ska beaktas de andra kraven enligt lagen. Ett ömsesidigt erkännande kan i regel inte göras, om inte ett motsvarande beslut också kan fattas enligt lagstiftningen i Finland när de anmälda faktorerna föreligger. I 65 a § i lagen om Finansinspektionen föreskrivs det dessutom om samarbete vid grupp tillsyn.

Enligt *2 mom.* har Finansinspektionen rätt att be Europeiska systemrisknämnden utfärda en rekommendation till en annan medlemsstat om erkännande av ett systemriskbuffertkrav som ställts i Finland.

Enligt *3 mom.* ska Finansinspektionen underrätta Europeiska kommissionen, Europeiska systemrisknämnden, Europeiska bankmyndigheten och den behöriga myndigheten i den andra medlemsstat som ställt buffertkravet i fråga om ett beslut som avses i *1 mom.*

1.3 Lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag

1 kap. Allmänna bestämmelser

3 §. Definitioner. Det föreslås att definitionen i *1 mom. 18 punkten* preciseras så att den motsvarar resolutionsdirektivets tillämpningsområde.

Det föreslås att det till *1 mom.* fogas en ny 26 punkt, i vilken begreppet kritiska funktioner definieras. Definitionen motsvarar definitionen av kritiska funktioner i artikel 2.1 led 35 i resolutionsdirektivet och artikel 2 i kommissionens delegerade förordning (2016/778). Samtidigt föreslås det att begreppet kärnfunktioner ersätts med kritiska funktioner i resolutionslagen. Med kritiska funktioner avses sådana kritiska funktioner med tanke på realekonomin och stabiliteten, som banken tillhandahåller tredje parter. Därför ska kritiska funktioner klart skiljas från termen kärnverksamhet som används annanstans i lagen, och som avser affärsfunktioner som är viktiga för banken och som definieras i artikel 2.1 led 36 i resolutionsdirektivet. Begreppen har en betydande skillnad i resolutionsplaneringen. Avsikten är att göra motsvarande precisioner av användningen av begreppen i finansministeriets förordning om uppgifter som ska framgå av ett kreditinstituts och värdepappersföretags återhämtningsplaner.

6 §. Lagens syften och allmänna tillämpningsprinciper. Det föreslås att *1 mom. 1 punkten* ändras så att begreppet kärnfunktioner ersätts med begreppet kritiska funktioner i enlighet med artikel 31 i resolutionsdirektivet. Med ändringen görs begreppen i resolutionslagen enhetliga med begreppen i resolutionsdirektivet.

3 kap. **Bedömning av avvecklings- och omorganiseringsmöjligheter**

1 §. *Skyldighet att bedöma möjligheterna till avveckling och omorganisering av institut.* Det föreslås att 2 mom. 3 punkten ändras så att begreppet kärnfunktioner ersätts med begreppet kritiska funktioner i enlighet med artikel 15 i resolutionsdirektivet.

2 §. *Skyldighet att bedöma möjligheterna till avveckling och omorganisering av en koncern.* Det föreslås att 2 mom. 3 punkten ändras så att begreppet kärnfunktioner ersätts med begreppet kritiska funktioner i enlighet med artikel 16 i resolutionsdirektivet.

4 §. *Undanröjande av hinder för avveckling av ett institut och omorganisering av verksamheten.* Det föreslås att 4 mom. 1 och 7 punkten ändras så att begreppet kärnfunktioner ersätts med begreppet kritiska funktioner i enlighet med artikel 17 i resolutionsdirektivet.

4 kap. **Ställande av institut under resolutionsförvaltning**

1 §. *Villkor för resolutionsförvaltning.* Det föreslås att ordalydelsen i paragrafens 3 mom. ändras så att den motsvarar artikel 32 i resolutionsdirektivet.

6 kap. **Nedskrivning och konvertering av värdet på aktier, andelar och vissa andra balansposter samt indragning av aktier och andelar**

1 §. *Skyldighet att skriva ned det nominella värdet på poster i eget kapital samt att konvertera vissa andra balansposter.* När resolutionslagen stiftades gavs Verket för finansiell stabilitet inte befogenhet att konvertera i artikel 51 i tillsynsförordningen avsett övrigt primärkapital eller primärkapital-tillskott, eller i artikel 62 i samma förordning avsett supplementärkapitalinstrument till poster i eget kapital oberoende av en resolutionsåtgärd. I artikel 59.1 a i resolutionsdirektivet har en sådan befogenhet dock föreskrivits för resolutionsmyndigheten. I sin nuvarande lydelse kan den i 8 kap. 1 § i resolutionslagen avsedda befogenheten att skriva ned och konvertera skulder användas först efter det att resolution har inletts, medan tillämpningen av bestämmelserna i 6 kap. har begränsats till bokföringsmässigt eget kapital. Övrigt primärkapital eller primärkapitaltillskott som avses i artikel 51 i tillsynsförordningen eller supplementärkapitalinstrument som avses i artikel 62 i samma förordning kan bokföringsmässigt höra antingen till eget kapital eller främmande kapital. Eftersom artikel 59 i övrigt har genomförts i kapitel 6, föreslås det att 6 kap. 1 § 1 mom. ändras så att ovannämnda poster och instrument som definieras i tillsynsförordningen kan konverteras till poster i eget kapital i de situationer som avses i 2 momentet i samma paragraf. Det avgörande är inte den bokföringsmässiga behandlingen av de ifrågakvarande posterna och finansiella instrumenten, utan det, huruvida de hör till de poster som definieras i tillsynsförordningen. Det föreslås att 2 mom. ändras så att till det fogas en precisering om att ifrågakvarande åtgärder kan vidtas oberoende av resolution. Samtidigt ändras också rubriken för kapitlet och paragrafen.

3 §. *Nedskrivning av eget kapital och konvertering av vissa andra balansposter i företag som hör till samma grupp.* Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar också de poster som avses enligt ändringen i 1 §.

7 kap. **Allmänna principer för resolutionsverktyg**

2 §. *Resolutionsverktyg.* Motstridiga bestämmelser om förmånsrätt i konkurs för ersättning för kostnader för användningen av resolutionsverktyg som uppkommit för Verket för finansiell stabilitet finns å ena sidan i paragrafens 3 mom. och å andra sidan i 21 § 2 mom. 3 punkten i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001), 30 § 2 mom. 3 punkten i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (423/2013) och i

118 § 2 mom. 3 punkten i sparbankslagen (1502/2001) (nedan *banklagarna*). Enligt nämnda paragrafer i banklagarna har ersättningar enligt 3 mom. i denna paragraf förmånsrätt i förhållande till skulder utan säkerhet och skulder utan förmånsrätt. Enligt 3 mom. ska verkets fordringar enligt det momentet betalas vid institutets konkurs eller vid avveckling av institutet eller bolaget enligt 1 mom. 3 eller 4 punkten, med bästa förmånsrätt efter garanterad insättning enligt verktagen och sådana fordringar som avses i 3 § i lagen om den ordning i vilken borgenärer skall få betalning (1578/1992) (nedan *betalningsordningslagen*).

Enligt banklagarna har alltså resolutionskostnader som uppkommit för verket för finansiell stabilitet bättre förmånsrätt i förhållande till skulder utan säkerhet och skulder utan förmånsrätt men sämre förmånsrätt än insättningar, som också har bättre förmånsrätt i förhållande till skulder utan säkerhet och skulder utan förmånsrätt. Den sista typen av fordran enligt 5 § i betalningsordningslagen som har förmånsrätt är en fordran till säkerhet för vilken en företagsinteckning enligt företagsinteckningslagen fastställts. Eftersom resolutionskostnader som uppkommit för Verket för finansiell stabilitet enligt banklagarna har förmånsrätt endast i förhållande till skulder utan säkerhet och skulder utan förmånsrätt, kan kostnaderna inte med stöd av banklagarna ha bättre förmånsrätt i förhållande till en företagsinteckningsfordran med förmånsrätt.

Enligt paragrafens 3 mom. har dock resolutionskostnader som uppkommit för Verket för finansiell stabilitet bästa förmånsrätt efter de fordringar som avses i 3 § i betalningsordningslagen. Kostnaderna har enligt denna lag alltså bättre förmånsrätt än i 5 § i betalningsordningslagen avsedda företagsinteckningsfordringar och i 3 a § i betalningsordningslagen avsedda fordringar som har uppkommit i samband med företagssanering.

I banklagarna och resolutionslagen finns alltså motstridiga bestämmelser om förmånsrätten vid konkurs i fråga om kostnader som har uppkommit för Verket för finansiell stabilitet. Eftersom förmånsrätten vid konkurs för insättningar delvis är kopplad till förmånsrätten för ersättningar, har det föreskrivits motstridigt också om deras förmånsrätt i banklagarna och resolutionslagen. Det bör dock föreskrivas om förmånsrätten vid konkurs i fråga om kostnader som uppkommit för Verket för finansiell stabilitet samt insättningar på samma sätt i alla lagar där det föreskrivs om deras förmånsrätt. Därför föreslås det att hänvisningen i 3 mom. till 3 § i betalningsordningslagen ändras till en hänvisning till 5 § i betalningsordningslagen.

8 kap. **Skuldnedskrivning och konvertering av skulder till kapitalbasinstrument**

5 §. *Fakultativa undantag i fråga om nedskrivningsbara skulder.* Det föreslås att 2 mom. 2 punkten ändras så att begreppet kärnfunktioner ersätts med begreppet kritiska funktioner i enlighet med artikel 44 i resolutionsdirektivet.

6 §. *Användning av resolutionsfonden i särskilda fall.* Det föreslås att hänvisningen i 1 mom. till 3 § korrigeras till en hänvisning till 5 §.

7 §. *Minimikrav för kapitalbas och nedskrivningsbara skulder.* Det föreslås att paragrafens rubrik ändras eftersom minimikravet också kan fyllas med kapitalbasen, och således kan den gamla rubriken vara vilseledande.

Det föreslås att till paragrafens 1 mom. fogas ett omnämmande som motsvarar artikel 45.1 första stycket i resolutionsdirektivet om att skulder som hänför sig till balansomslutningen och derivatavtal beaktas till nettobelopp till den del som motsatta derivatpositioner får nettas när avtalet avslutas. På motsvarande sätt föreslås det att hänvisningen till 12 kap. 3 § stryks i paragrafens 2 mom. Med ändringarna förenhetligas definitionen av minimikravet för ett enskilt instituts nedskrivningsbara skulder och konsoliderade nedskrivningsbara skulder.

Det föreslås att *3 mom. 3 punkten* ändras så att den motsvarar artikel 43 i resolutionsdirektivet.

Det föreslås att *3 mom. 5 punkten* ändras så att till den fogas hänvisningar till lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform samt sparbankslagen. Enligt resolutionsdirektivet utesluts från tillämpningsrådet för nedskrivningsbara skulder förutom garanterade insättningar också andra insättningar med förmånsrätt enligt artikel 108 i resolutionsdirektivet.

10 kap. Tillfälliga institut

1 §. Inrättande av ett tillfälligt institut samt överlåtelse av aktier och andelar eller tillgångar och skulder. Det föreslås att *1 mom.* ändras så att Verket för finansiell stabilitet ges befogenhet i enlighet med artikel 40.1 a i resolutionsdirektivet att bilda ett tillfälligt institut som i egenkap av holdingföretag äger problembankens alla aktier eller andra äganderättsinstrument. Enligt den nuvarande lagstiftningen är det endast möjligt att överföra ett institut som har ställts under resolutionsförvaltning tillgångar och skulder till ett tillfälligt institut. Det föreslås att rubriken för paragrafen ändras.

2 §. Fortsatt verksamhet. Det föreslås att det till paragrafen fogas ett *nytt 6 mom.*, i vilket det konstateras att paragrafen inte tillämpas på tillfälliga institut som inrättats som holdingföretag. Ett sådant institut som ägs av ett holdingföretag behåller sin koncession och inom ramen för den rätten till tillgång till betalnings- och avvecklingssystemen, och därför behöver bestämmelserna i paragrafen inte tillämpas.

1.4 Lagen om myndigheten för finansiell stabilitet

1 kap. Allmänna bestämmelser

3 §. Definitioner. Det föreslås att hänvisningen i *1 mom. 11 punkten* till beslut enligt 5 kap. 10 § 2 mom. korrigeras till en hänvisning till beslut enligt 5 kap. 9 § 2 mom.

Det föreslås att till förteckningen över icke-ersättningsberättigade insättningar i *12 punkten* underpunkt b fogas, i enlighet med artikel 5.1 h i insättningsgarantidirektivet, placeringsfonders och AIF-fonders insättningar för att klargöra att också insättningar som de gör för egen räkning är icke-ersättningsberättigade. Det föreslås också att till underpunkt c i samma punkt fogas såsom en precisering arbetspensionsanstalter, eftersom den benämningen används för pensionsfonder som nämns i artikel 5.1 i i direktivet.

4 kap. EU:s stabilitetsavgift till EU:s gemensamma resolutionsfond och stabilitetsavgiften till den nationella resolutionsfonden

2 §. Betalningsförfarande för EU:s stabilitetsavgift. Det föreslås att *1 mom.* ändras så att hänvisningen till kommissionens förordning preciseras genom att förordningens titel och nummer fogas till momentet.

5 §. Den nationella stabilitetsavgiften och målnivån för resolutionsfonden. Det föreslås att *1 mom.* ändras så att tredjeländers kreditinstituts och tredjeländers värdepappersföretags filialer ska vara skyldiga att betala en stabilitetsavgift till den nationella resolutionsfonden i enlighet med artikel 103.1 i resolutionsdirektivet. Tredjeländers instituts filialer är inte skyldiga att betala stabilitetsavgift till EU:s gemensamma resolutionsfond, utan de ökar på den nationella resolutionsfonden.

Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att begränsningen till värdepappersföretag avlägsnas och således ska uttaget av alla stabilitetsavgifter ökas så jämnt som möjligt till dess att målnivån uppnåtts. Också tredjeländers filialers garanterade insättningar räknas med vid bestämmandet av målnivån.

Det föreslås att paragrafens 3 mom. ändras så att målnivån för den nationella resolutionsfonden består både av värdepappersföretagens och tredjeländers filialers andel av målnivån. För filialerna ska som jämförelsetal i stället för skillnaden mellan skulder och eget kapital användas omslutningen för den kalkylmässiga balansräkningen, för filialer rapporterar inte eget kapital enligt solvensberäkningen. Ett tredjelands filials kalkylmässiga balansräkning har definierats i 2 § 5 mom. i lagen om förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet (1197/2014). Vid beräkningen av både en filials balansomslutning och ett värdepappersföretags skulder och eget kapital ska medeltalet av de kvartalsvis beräknade balansräkningarna från föregående kalenderår användas.

Det föreslås att paragrafens 4 mom. upphävs eftersom en årlig betalningsandel på 10 % är problematisk om målnivån stiger till exempel på grund av att antalet betalningsskyldiga ökar. Bestämmelsen är onödigt eftersom kravet enligt 2 mom. om att stabilitetsavgifterna ska ökas så jämnt som möjligt oberoende leder till en sammanlagd årlig avgift på 10 % för värdepappersföretag, om inte målnivån för resolutionsfonden ökar.

6 §. Grunderna för fastställande av den nationella stabilitetsavgiften. Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så att alla de som är skyldiga att betala till den nationella resolutionsfonden räknas med i jämförelsetalet.

Det föreslås att det till paragrafen fogas ett *nytt 2 mom.*, i vilket det föreskrivs om stabilitetsavgiften för en enskild tredjelands filial. Ett tredjelands filial ska betala stabilitetsavgift i samma förhållande som värdepappersföretag. En filials jämförelsetal ska dock vara omslutningen av den kalkylmässiga balansräkningen, eftersom filialer inte rapporterar eget kapital enligt solvensberäkningen. Vid beräkningen av både en filials balansomslutning och ett värdepappersföretags skulder och eget kapital ska användas medeltalet av de kvartalsvis beräknade balansräkningarna från föregående kalenderår.

Det föreslås att paragrafens tidigare 2 mom. ändras så att hänvisningen till kommissionens förordning preciseras genom att förordningens titel och nummer fogas till momentet. Samtidigt ändras det tidigare 2 mom. till 3 mom. i paragrafen.

7 §. Extra nationella stabilitetsavgifter. Det föreslås att paragrafen ändras så att extra stabilitetsavgifter också kan tas ut av tredjeländers filialer på de grunder som nämns i paragrafen.

8 §. Användning av nationella stabilitetsavgifter. Det föreslås att paragrafen ändras så att stabilitetsavgifter kan i de situationer som anges i resolutionsdirektivet också användas för resolutionsåtgärder som avser ett tredjelands filial. Bestämmelser om resolution av ett tredjelands filial finns i 15 kap. i resolutionslagen. Denna paragraf blir tillämplig endast i situationer där Verket för finansiell stabilitet beslutar om att använda resolutionsåtgärder som avser en filial i enlighet med 15 kap. 4 eller 5 § i resolutionslagen.

9 §. Resolutionsfondens deltagande i koncernresolution. Det föreslås att paragrafen ändras så att resolutionsfonden i vissa situationer kan delta i koncernresolution också av ett tredjelands filial. Samtidigt konstateras det dock även att bestämmelser om resolution av tredjeländers filialer finns i 15 kap. i resolutionslagen, vilket också begränsar deltagandet i koncernresolution.

5 kap. **Insättningsgaranti**

5 §. *Insättningsgarantiavgiftens belopp.* Det föreslås att 7 mom. 4 punkten i paragrafen ändras så att den motsvarar Europeiska bankmyndighetens riktlinjer om metoder för beräkning av avgifter till insättningsgarantisystem (EBA/GL/2015/10). Samtidigt görs i bilagan till lagen motsvarande ändringar i fas 1 och 3 om förfarandet för beräkning av insättningsgarantiavgifterna.

7 §. *Användning av insättningsgarantifondens tillgångar.* Det föreslås att formuleringen i paragrafens 2 mom. ändras så att den blir tydligare. Dessutom föreslås det att det till 2 mom. fogas ett omnämmande i enlighet med artikel 11.6 i insättningsgarantidirektivet om att arrangemang som avses i 2 mom. endast kan användas i samband med insolvensförfaranden.

9 §. *Betalningsskyldighetens inträde.* Det föreslås att 5 mom. ändras så att en större krets ska informeras endast när det är fråga om ett positivt insättningsgarantibeslut. I fråga om ett negativt beslut räcker ett meddelande till den inlåningsbank som beslutet avser, och till den insättare som gjort anmälan samt myndigheterna.

10 §. *Utbetalning av ersättningar.* Det föreslås att formuleringen i 1 mom. preciseras i enlighet med artikel 8 i insättningsgarantidirektivet så, att uttrycket ”ska betala ut ersättning” ersätts med uttrycket ”göra tillgänglig”. Preciseringsen är nödvändig eftersom betalningen nödvändigtvis inte kan göras inom föreskriven tid av orsaker som inte beror på Verket för finansiell stabilitet, till exempel av den orsaken att insättaren inte lämnat behövliga uppgifter för betalningen.

1.5 **Lagen om källskatt på ränteinkomst**

3 §. *Skatteobjekt.* Det föreslås att det till 1 mom. fogas en ny 4 punkt enligt vilken källskatt på ränteinkomst ska betalas för ersättning till insättare som betalas ur insättningsgarantifondens medel till den del som ersättningen innehåller i enlighet med insättningsavtalet upplupna räntor till och med det datum då ett beslut enligt 5 kap. 9 § 2 mom. i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet fattades, och när ersättningstagaren är en fysisk person eller ett inhemskt dödsbo som är allmänt skattskyldig i Finland enligt inkomstskattelagen (1535/1992). De upplupna räntorna beaktas endast fram till dess att beslutet om insättningsgarantiersättningar getts, oberoende av när ersättningarna betalas. Antalet insättare som får ersättningar ur insättningsgarantifonden i samband med utbetalningar skulle sannolikt vara stort, men andelen ränta som ingår i ersättningen skulle sannolikt i medeltal vara låg. Därför är det motiverat att det på beskattningen av ränta som ingår i ersättningar som betalats ur insättningsgarantifonden tillämpas samma bestämmelser som på ränta som betalas på vanliga banksättningar. De förfaranden som anknyter till uppbörd av källskatt, redovisning av skatten och deklaration av den uppburna skatten är administrativt sett lättare än de förfaranden som anknyter till inkomstbeskattningen, och lämpar sig därför bättre för beskattning av små betalningar till ett stort antal mottagare.

5 §. *Uppbörd av och ansvar för skatt.* Det föreslås att paragrafen ändras så att Verket för finansiell stabilitet fogas till förteckningen i 5 § i lagen om källskatt på ränteinkomst över räntebetalare som är skyldiga att uppbära skatt.

1.6 **Lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform**

6 §. Det föreslås att den felaktiga hänvisningen i 5 mom. till 3 mom. korrigeras till en hänvisning till 4 mom. Samtidigt ändras i den finska språkversionen Finansinspektionens tidigare

namn Rahoitustarkastus till den nuvarande formen Finanssivalvonta. Ändringen påverkar inte den svenska språkdräkten.

1.7 Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

8 §. I 8 § 1 mom. 12 punkten i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) föreskrivs det om avdragbarhet i beskattningen i fråga om EU:s stabilitetsavgifter och stabilitetsavgifter. Det föreslås att lagen om myndigheten för finansiell stabilitet ändras så att tredje länders kreditinstitut och tredjeländers värdepappersföretags filialer ska vara skyldiga att betala en stabilitetsavgift till den nationella resolutionsfonden. På motsvarande sätt föreslås det att 8 § 1 mom. 12 punkten ändras så att det i punkten konstateras att stabilitetsavgifter som tredje länders kreditinstitut och tredjeländers värdepappersföretags filialer betalat är avdragbara. Tredje länders kreditinstitut och tredjeländers värdepappersföretag definieras i 1 kap. 3 § 1 mom. i resolutionslagen.

2 Närmare bestämmelser

Det är nödvändigt att på motsvarande sätt som i nuläget komplettera den föreslagna kreditinstitutslagen med förordningar av finansministeriet i vilka det föreskrivs närmare om ställande av systemriskbuffertkrav som avses i lagen och om närmare definition av grunderna för beslut om buffertkravet, om de uppgifter som ska fogas till beslutet och om offentliggörande av beslutet samt om de uppgifter som ska fogas till informationen om införande av buffertkravet.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

De förslag som är centrala med tanke på grundlagen och lagstiftningsordningen gäller näringsfriheten, Finansinspektionens prövningsrätt när det gäller ställande av det föreslagna buffertkravet, delegering av normgivningsbefogenheten samt fördelningen av behörighet mellan finländska och utländska myndigheter och den finländska lagstiftnings territorielle räckvidd.

På samma sätt som enligt gällande lag ska ett kreditinstitut enligt 10 kap. 3 § i det första lagförslaget i propositionen, utöver det belopp som anges i EU:s tillsynsförordning som är direkt bindande rätt, ha ett kärnprimärkapital och konsoliderat kärnprimärkapital till ett belopp som täcker de i 10 kap. i lagen föreskrivna buffertkraven och konsoliderade buffertkraven. De buffertkrav som ställs för kreditinstitut följer av de tvingande bestämmelserna i kreditinstitutsdirektivet och tillsynsförordningen.

Med tanke på regleringen om kapitalkrav är 18 § 1 mom. i grundlagen, om att var och en har rätt att skaffa sig sin försörjning genom näring, en viktig bestämmelse. De buffertkrav som ställs för kreditinstitut innebär i och för sig att man ingriper i skyddet för näringsfriheten då man av vissa aktörer, här kreditinstitut och värdepappersföretag, utöver andra krav förutsätter en särskild kapitalbas, som såsom en ekonomisk börda begränsar friheten för föremålet för regleringen att utöva sin näring med de ekonomiska resurser som denne anser vara bäst. De krav som gäller den finansiella ställningen är dock motiverade av den anledningen att kärnan i den affärsverksamhet som regleras är att ha hand om andras, ofta fysiska personers, tillgångar såsom kontomedel på ett kreditinstituts konto, som till sin juridiska form är kreditinstitutets gäld från allmänheten. Skyddet för allmänheten, dvs. klienterna, har ansetts vara ett sådant vägande samhälleligt intresse som berättigar till begränsning av näringsfrihetens omfattning som annars garanteras av grundlagen. I samband med kreditinstitutsverksamhet är sådana med

tanke på systemet med de grundläggande rättigheterna godtagbara begränsningar av nämnda frihet motiverade för att trygga finansmarknadens stabilitet, och därtill talar orsaker som anknyter till skyddet av klienterna för regleringen (GrUU 43/2004 rd). Objektet för regleringen är ett begränsat verksamhetsområde, kreditinstitutsverksamhet, och därtill har kreditinstituten som utövare av inlånings- och utlåningsverksamhet särskild betydelse för klienternas ekonomiska intressen, och därför motsvarar de föreslagna bestämmelserna till utgångspunkter och mål de principer som förutsätts enligt grundlagsutskottets utlåtanden om näringsfrihet (GrUU 28/2000 rd, GrUU 28/2001 rd, GrUU 53/2001 rd, GrUU 19/2002 rd och GrUU 17/2004 rd).

I 10 kap. 3, 4 och 6 a § i det första lagförslaget föreslås det bestämmelser med stöd av vilka Finansinspektionen kan ställa ett systemriskbuffertkrav som varierar mellan 1–5 % för ett kreditinstitut. Ställandet av buffertkravet och den bindande maximinivån baserar sig på kreditinstitutsdirektivets bestämmelse (artikel 133). Den föreslagna bestämmelsen om ställande av det nya buffertkravet avviker till sin natur inte från motsvarande bestämmelser i 10 kap. i den gällande lagen. Inom ramarna för de nuvarande befogenheterna kan Finansinspektionen för kreditinstitut ställa krav på en kontracyklisk kapitalbuffert, buffertkrav för banker som klassificeras som systemviktiga, buffertkrav för globalt systemviktiga institut och buffertkrav enligt 11 kap. 6 §, dvs. ett så kallat pelare II-krav. Bestämmelser om förutsättningarna för och förfarandet vid ställandet av de olika buffertkraven finns i 10 och 11 kap. i kreditinstitutslagen. Av Finansinspektionens nuvarande befogenheter är befogenheten enligt 11 kap. 6 § i lagen att ställa ett buffertkrav enligt prövning en sådan befogenhet där ställandet av kravet baserar sig på Finansinspektionens prövning och det för ställandet av kravet inte finns några detaljerade, t.ex. kvantitativa kriterier på lagnivå. På samma sätt som i fråga om befogenheterna enligt den gällande lagen ska det i lagen ställas vissa begränsningar också för den föreslagna prövningsrätten. Därtill bör det beaktas att av artikel 133 i kreditinstitutsdirektivet följer att användningen av prövningsrätt är nödvändig vid ställandet av instrumentet i fråga, så att tillsynsmyndigheten ska kunna beakta de övervakades berättigade intressen och andra faktorer som anknyter till den övervakades ekonomiska ställning, i stället för att kravet alltid skulle ställas när vissa kalkylmässiga villkor uppfylls.

De föreslagna bestämmelserna ger således Finansinspektionen liknande prövningsrätt som i nuläget att ställa ett högre stabilitetskrav på ett kreditinstitut för täckande av särskilda systemrisker än vad som följer av minimikraven i EU:s tillsynsförordning och kreditinstitutslagen. Enligt förslaget begränsas prövningsrätten så, att buffertkravet kan vara 1–5 procent, kravet ska täckas med så kallat kärnprimärkapital och ställandet av buffertkravet ska basera sig på förekomsten av de grunder som anges i den föreslagna lagen samt på i förhand publicerade indikatorer som beskriver grunderna. Närmare bestämmelser om faktorer som anknyter till indikatorerna utfärdas genom förordning av finansministeriet. Enligt den föreslagna lagen är en förutsättning för ställande av kravet dessutom att andra ändamålsenliga medel som står till buds har tillgripits för att minska riskerna innan ett nytt systemriskbuffertkrav kan ställas. I enlighet med kraven i kreditinstitutsdirektivet baserar sig prövningsrätten på Finansinspektionens bedömning av systemrisken.

Den prövningsrätt för Finansinspektionen som ingår i bedömningen av risken och bedömningen av den fara som en eventuell realisering av risken medför för det finansiella systemets störningsfria funktion samt den finansiella stabiliteten begränsas av de grunder för ställande av buffertkrav som framgår av den nya föreslagna 6 a §. Utgångspunkten för den föreslagna paragrafen är att Finansinspektionen kan när den beslutar om ställande, ändrande och bibehållande av ett buffertkrav beakta faktorer som beskriver de strukturella sårbarheterna i det finansiella systemet. Förutsättningar för ställande av buffertkravet ska vara kreditinstitutssektorns riskkoncentrationer i fråga om utlåning, upplåning och andra centrala bankfunktioner. Därtill ska inhemska kreditinstituts inbördes kopplingar i fråga om utlåning, betalningsförmedling och andra bankfunktioner som är viktiga med tanke på den finansiella stabiliteten beaktas

såsom faktorer som ökar risken. Även kreditinstitutssektorns kopplingar till utländska banksystem och finansiella system, centrala motparter och andra aktörer på finansmarknaden ska beaktas som faktorer som ökar risken. Därtill anses som faktorer som ökar risken kreditinstitutssektorns kopplingar till risker hos Europeiska unionens medlemsstaters och andra länders ekonomier och finansiella system samt kreditinstitutssektorns koncentration mätt enligt balansräkningarna. Utöver ovannämnda faktorer förutsätts koncentration när det gäller utlåning och mottagande av insättningar från allmänheten. För varje faktor som nämns ovan ska det även fastställas indikatorer, som ska väljas och definieras så att de värden som de anger är möjligast jämförbara på Europeiska Unionens nivå. Av den föreslagna paragrafen följer också att det är möjligt att ställa en så kallad systemriskbuffert endast i sådana situationer där andra tillsynsåtgärder och tillsynsbefogenheter för makrotillsynen har utnyttjats, med undantag av de befogenheter som avses i artikel 458 och 459 i tillsynsförordningen, varmed tröskeln för ställande av bufferten är förhållandevis hög särskilt i den övre ändan av den tillåtna skalan.

När förutsättningarna enligt paragrafen uppfylls är det möjligt att ställa buffertkravet i situationer där de faktorer som beskriver kopplingarna mellan det finansiella systemet och den totala ekonomin visar på en tillräckligt höjd systemrisk i Finland, och inga andra åtgärder för att behärska riskerna återstår. Specifika riskfaktorer är kreditinstitutssektorns storlek i förhållande till storleken på vår samhällsekonomi, den betydelse vår kreditinstitutssektor har i fråga om förmedling av finansiering till den inhemska privata sektorn och bruttosoliditeten hos kreditinstitutens största kundsektorer.

Grundlagsutskottet har tidigare när den bedömt regleringen av kreditinstitutsverksamheten konstaterat att det karakteristiska för kreditinstitutsverksamhet är att medel i stor skala tas emot från allmänheten och därför är det nödvändigt med en viss grad av myndighetskontroll och användning av de befogenheter som följer av den, och att vissa faktorer som är acceptabla med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna och som framför allt avser att garantera stabiliteten på den finansiella marknaden och som därmed också skyddar kunderna motiverar regleringen (GrUU 24/2002 rd och GrUU 16/2003).

Utskottet har också betonat att förutsättningarna för användningen av tillsynsmyndigheternas behörighet och befogenheter ska begränsas och myndigheternas prövningsrätt styras. När man beaktar kreditinstitutsdirektivets tvingande bestämmelser om buffertkrav som förutsätter att myndigheten har tämligen omfattande prövningsrätt, är de föreslagna bestämmelserna motiverade även med tanke på kraven i grundlagen. De föreslagna bestämmelserna motiveras också av att de motsvarar branschens egna intressen, eftersom en avvikelse från utgångspunkterna i kreditinstitutsdirektivets bestämmelser skulle försvaga de finländska kreditinstitutens verksamhetsförutsättningar på den internationella finansiella marknaden.

Regeringen anser, särskilt med beaktande av kraven i direktivet som förutsätter att myndigheterna ges prövningsrätt i fråga om att ställa kravet och att inte ställa kravet, att de föreslagna bestämmelserna är motiverade och att de inte strider mot kraven i grundlagen särskilt med beaktande av att motsvarande prövningsrätt också i nuläget ingår i Finansinspektionens behörighet som beskrivs ovan. Användningen av Finansinspektionens prövningsrätt har dessutom på lagnivå sätt styrts och begränsats på det sätt som framkommer ur förslaget genom att man för buffertkravet ställt kvantitativa begränsningar samt genom att i lagen detaljerat föreskriva om förutsättningarna för ställande av kravet. Av målen för och naturen hos systemriskbuffertkravet följer att man inte kan skapa en entydig, till exempel matematisk och därmed mekanisk, formel som förutsättning för ställande av kravet, utan ställandet ska på det sätt som förutsätts i kreditinstitutsdirektivet basera sig på myndighetens helhetsprövning i fråga om förekomsten av flera strukturella faktorer som framträder samtidigt.

I propositionens första lagförslag föreslås i 10 kap. 4 § 9 mom. och 10 kap. 6 a § 4 mom. ett bemyndigande enligt vilket närmare bestämmelser om de omständigheter som nämns i lagrummen kan utfärdas genom förordning av finansministeriet. Genom förordning ska det föreskrivas om de uppgifter som ska fogas till de beslut som avses i lagrummen, om offentliggörande av besluten och om närmare faktorer som avser grunderna för fastställande av systemriskbuffertkrav. Bestämmelserna i förordningen baserar sig i huvudsak på kreditinstitutsdirektivets bestämmelser, som det inte är ändamålsenligt att ta in i lagen på grund av deras tekniska natur. När det gäller de faktorer som avser förutsättningarna för ställandet av bufferkravet är det därtill nödvändigt att styra Finansinspektionens verksamhet genom att föreskriva om en uttrycklig skyldighet att i förhand detaljerat definiera de närmare faktorer, som när de föreligger, leder till att förutsättningarna för ställande av kravet kan anses vara uppfyllda.

Enligt regeringens uppfattning är bemyndigandet inte problematiskt med tanke på grundlagen eftersom det i delegeringen inte ingår särskild eller omfattande prövningsrätt utan bemyndigandet har avgränsats noggrant till att gälla frågor av teknisk natur. I nämnda bemyndigande nämns de frågor om vilka närmare bestämmelser ges, och dessutom framgår av nya 10 kap. 6 a § i lagförslaget huvudreglerna för grunderna för fastställande av systemriskbuffertkrav, vilka preciseras genom förordning så att myndighetens prövningsrätt begränsas. Trots att utgångspunkten enligt 80 § 1 mom. i grundlagen är att statsrådet utfärdar förordningar, kan ministerierna bemyndigas att utfärda förordningar i ärenden av teknisk natur samt ärenden vars samhällseliga och politiska betydelse är ringa (RP 1/1998 rd, s. 133/I). De föreslagna bestämmelserna motsvarar, då det är fråga om ett ärende av teknisk natur, enligt regeringens uppfattning de principer som grundlagsutskottet förutsätter i sin tolkningspraxis (GrUU 34/2000 rd).

Enligt det förslag som ingår i 10 § 1 mom. 6 punkten i det andra lagförslaget, beslutar Finansinspektionens direktion om ställande av buffertkravet. Enligt huvudregeln hör alltså beslutande om buffertkrav enligt den rättsregel som framgår ur artikel 5 i SSM-förordningen samt principerna i kreditinstitutsdirektivet till Finansinspektionens direktion. Som direkt förpliktande rätt följer av nämnda artikel också att beslut om ställande eller ändring av buffertkrav kan i vissa fall som framgår av förordningen fattas av ECB i stället för Finansinspektionens direktion.

De förslag till bestämmelser som gäller behörighetsfördelningen mellan finländska och utländska myndigheter är av betydelse med tanke på bestämmelsen om statens suveränitet i 1 § 1 mom. i grundlagen. Enligt grundlagens förarbeten ska bestämmelsen om Finlands suveränitet granskas i skenet av Finlands internationella förpliktelser och särskilt med beaktande av Finlands medlemskap i Europeiska unionen (RP 1/1998 s. 73). Grundlagsutskottet har med hänvisning till grundlagens förarbeten utgått från att sådana internationella förpliktelser som är sedvanliga i modernt internationellt samarbete och som endast i ringa utsträckning påverkar statens suveränitet inte direkt kan anses strida mot grundlagens bestämmelser om suveränitet (GrUU 43/2004 rd). Utskottet har konstaterat att Finlands medlemskap i Europeiska unionen är en viktig form av internationellt samarbete som redan har fått sin givna plats (GrUU 38/2001 rd, GrUU 6/2004 rd) samt ansett att medlemskapet har medfört vissa begränsningar i suveräniteten i olika delar av det allmänna (GrUU 6/2004 rd). De föreslagna bestämmelserna motsvarar enligt regeringens uppfattning de principer som grundlagsutskottet har framfört i nämnda utlåtanden, och att redan med stöd av den gällande lagen hör Finland till de länder som deltar i bankunionen och som deltar i den gemensamma banktillsynsmekanismen. De förpliktelser som följer av SSM-förordningen, såsom ECB:s behörighet som sträcker sig till finländska kreditinstitut är en sådan internationell förpliktelse som inte står i strid med grundlagens bestämmelser om suveräniteten.

RP 137/2017 rd

Enligt regeringens uppfattning motsvarar de föreslagna bestämmelserna de vedertagna principerna enligt den gällande lagen och förpliktelserna i direktivet, och de är nödvändiga för att trygga stabiliteten på den finansiella marknaden och skyddet av kunderna.

Dessutom föreslås det i lagförslag 4 i propositionen att i Finland belägna filialer till tredjeländers värdepappersföretag och kreditinstitut ska vara skyldiga att betala stabilitetsavgift till resolutionsfonden i enlighet med resolutionsdirektivet. De föreslagna bestämmelserna motsvarar till sin natur den gällande lagstiftningen, som har stiftats i vanlig lagstiftningsordning.

I samband med stiftandet av lagen om myndigheten för finansiell stabilitet konstaterades det att stabilitetsavgifterna är skatter i konstitutionellt hänseende (RP 175/2014 rd, GrUU 35/2014 rd). Om stabilitetsavgifternas totalbelopp och grunderna för avgifterna finns bestämmelser i resolutionsdirektivet och i kommissionens delegerade rättsakt. Enligt 81 § 1 mom. i grundlagen bestäms om statsskatt genom lag, som ska innehålla bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och skattens storlek samt skattskyldigs rättsskydd. Enligt grundlagsutskottets praxis ska bestämmelserna i lagen dessutom vara på så sätt exakta att de binder de tillämpande myndigheternas prövning när de bestämmer skattens storlek (t.ex. GrUU 41/2004 rd). Det föreslås inte att Verket för finansiell stabilitet ska ha prövningsrätt i fråga om ställandet av stabilitetsavgiften, utan stabilitetsavgiften bestäms i enlighet med resolutionsdirektivet i förhållande till målnivån för resolutionsfonden.

På ovan nämnda grunder kan lagförslagen enligt regeringens uppfattning behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kreditinstitutslagen (610/2014) 10 kap. 3, 4 och 9 § och 10 § 4 mom., samt
fogas till 10 kap. en ny 6 a § som följer:

10 kap.

Finansiella förutsättningar

3 §

Buffertbelopp

Ett kreditinstitut ska utöver det kärnprimärkapital och konsoliderade kärnprimärkapital som föreskrivs i EU:s tillsynsförordning ha en kapitalbas som täcker de buffertkrav och konsoliderade buffertkrav som föreskrivs i detta kapitel.

Det sammanlagda buffertkravet utgörs av en kapitalkonserveringsbuffert, en kontracyklisk kapitalbuffert, en systemriskbuffert samt buffertkraven för systemviktiga institut.

En kapitalkonserveringsbuffertkrav utgör 2,5 procent av summan av kreditinstitutets totala riskvägda exponeringsbelopp.

En kontracykliskt buffertkrav ska bestämmas med iakttagande av 4—6 §. Bufferten får utgöra högst 2,5 procent av kreditinstitutets totala riskvägda exponeringsbelopp.

En systemriskbuffertkrav ska bestämmas med iakttagande av 4 och 6 a §. En buffert enligt detta moment ska utgöra minst 1 procent och högst 5 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet för det yttersta finländska moderbolaget i kreditinstitutets finansiella företagsgrupp eller för sammanslutningen av inlåningsbanker eller, till den del som buffertkravet baserar sig på en riskkoncentration som avses i 6 a § 3 mom. 1 punkten, av det totala riskvägda exponeringsbeloppet för de balansposter och poster utanför balansräkningen som utgör riskkoncentrationen.

Buffertkravet för ett systemviktigt institut ska bestämmas med iakttagande av 7—9 §. Buffertkravet för ett globalt systemviktigt institut får utgöra högst 3,5 procent och buffertkravet för andra systemviktiga institut högst 2,0 procent av kreditinstitutets totala exponeringsbelopp.

Vad som föreskrivs i 1—6 mom. gäller också konsoliderade buffertkrav. Vad som i EU:s tillsynsförordning föreskrivs om kreditinstituts skyldighet att uppfylla konsoliderade minimikapitalkrav, gäller också kreditinstituts skyldighet att uppfylla konsoliderade fasta kapitalkrav, konsoliderade systemriskbuffertkrav och konsoliderade rörliga kapitalkrav samt sådana konsoliderade buffertkrav för andra systemviktiga institut som avses i 8 §. I 7 § föreskrivs om kreditinstituts skyldighet att uppfylla konsoliderade buffertkrav för globalt systemviktiga institut.

4 §

Fastställande av kontracykliska buffertkrav och systemriskbuffertkrav

Finansinspektionen ställer kontracykliska buffertkrav och systemriskbuffertkrav.

Finansinspektionen ska i samråd med finansministeriet och Finlands Bank kvartalsvis bedöma om det finns anledning att ställa ett kontryckligt buffertkrav eller att ändra eller hålla i kraft gällande krav. Beslut om saken ska fattas inom tre kalendermånader efter utgången av varje kvartal.

Finansinspektionen ska i samarbete med finansministeriet och Finlands Bank årligen bedöma om det finns anledning att ställa ett systemriskbuffertkrav eller att ändra eller hålla i kraft gällande krav. Beslut om saken ska fattas inom sex kalendermånader efter utgången av varje år.

Finansinspektionen ska utöver vad som föreskrivs i 2 och 3 mom. utan dröjsmål ta upp ärenden som gäller ställande eller ändring av buffertkrav, om finansministeriet eller Finlands Bank kräver det eller om Europeiska systemrisknämnden har gett en rekommendation eller varning som är relevant för Finlands finansmarknad.

Finansinspektionen ska före beslut som avses i 2 och 3 mom. samråda med finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt Finlands Bank.

Ett i denna paragraf avsett buffertkrav träder i kraft tolv månader efter beslutet, om inte Finansinspektionen av särskilda skäl beslutar om en tidigare tidpunkt för ikraftträdandet. Ett beslut om att sänka eller slopa ett buffertkrav träder i kraft omedelbart. Ett buffertkrav kan ställas så att det ökar med 0,5 procentenheter med sex månaders stigande intervaller fram till dess att den förutsatta kapitalkravnivån har uppnåtts.

Av ett beslut som avses i denna paragraf ska framgå hur länge det är i kraft, buffertkravets sammanlagda belopp och om beloppet eventuellt ändrats sedan det föregående beslutet, beslutsmotiveringen, eventuella särskilda skäl för att ikraftträdandet av ändringen tidigare lagts samt andra behövliga uppgifter.

Finansinspektionen ska på sina webbsidor offentliggöra beslut som avses i denna paragraf.

Genom förordning av finansministeriet utfärdas närmare bestämmelser om de uppgifter som ska fogas till beslut som avses i denna paragraf samt om offentliggörande av besluten.

I SSM-förordningen föreskrivs om ECB:s rätt att fastställa buffertkrav som överstiger de buffertkrav som bestämts i enlighet med denna paragraf.

6 a §

Grunderna för fastställande av systemriskbuffertkrav

Om man inte för det yttersta finländska moderbolaget i ett kreditinstituts finansiella företagsgrupp eller en sammanslutning av inlåningsbanker på något annat ändamålsenligt sätt kan säkerställa tillräckligheten hos kapitalbasen i förhållande till en systemrisk, kan Finansinspektionen ställa ett i 4 § avsett systemriskbuffertkrav.

Ett systemriskbuffertkrav kan ställas om

1) den risk som utgörs av långsiktiga faktorer som är oberoende av konjunkturväxlingar eller faktorer som hotar det finansiella systemet eller den totala ekonomin kräver ett större kapitalbehov

2) den risk som avses i 1 punkten hotar eller kan på nationell nivå hota det finansiella systemets störningsfria funktion och stabilitet och

3) andra medel för makrotillsyn, med undantag av de medel som avses i artikel 458 och 459 i EU:s tillsynsförordning, inte har varit tillräckliga eller annars lämpliga för att täcka kapitalbehovet.

Finansinspektionen ska vid tillämpningen av denna paragraf beakta

1) kreditinstitutssektorns riskkoncentrationer när det gäller utlåning, upplåning och andra centrala bankfunktioner

2) inhemska kreditinstituts inbördes kopplingar när det gäller kreditgivning, betalningsförmedling och andra bankfunktioner som är viktiga med tanke på den finansiella stabiliteten

3) kreditinstitutssektorns kopplingar till utländska banksystem och finansiella system, centrala motparter och andra aktörer på finansmarknaden

RP 137/2017 rd

4) kreditinstitutssektorns kopplingar till risker i finansiella system i Europeiska unionens medlemsstater och andra länder

5) kreditinstitutssektorns storlek och dess koncentration mätt enligt storleken hos kreditinstitutens balansräkningar samt koncentration när det gäller utlåning och mottagande av insättningar från allmänheten

6) kreditinstitutssektorns betydelse när det gäller förmedling av finansiering till den inhemska privata sektorn

7) skuldsättningsgraden hos kreditinstitutens största kundgrupper.

Buffertkravet ska vara skäligt och proportionerligt i förhållande till den risk som avses i 1 mom.

När ett buffertkrav bestäms ska Europeiska systemrisknämndens rekommendationer och varningar beaktas, till den del de berör Finlands finansmarknad.

Genom förordning av finansministeriet utfärdas närmare bestämmelser om faktorer som anknyter till grunderna för bestämmande av buffertkravet.

9 §

Samordning av buffertkrav för systemviktiga institut och systemriskbuffertkrav

Om det är möjligt att tillämpa buffertkrav enligt såväl 7 som 8 § på ett kreditinstitut, ska kreditinstitutet uppfylla endast det högre av kraven.

Om det är möjligt att på ett kreditinstitut tillämpa buffertkrav enligt antingen 7 eller 8 § samt ett systemriskbuffertkrav, och det senare buffertkravet bestäms på basis av kreditinstitutets totala riskvägda exponeringsbelopp, ska kreditinstitutet uppfylla endast det högre av kraven.

Om det är möjligt att på ett kreditinstitut tillämpa buffertkrav enligt antingen 7 eller 8 § samt ett systemriskbuffertkrav, och det senare buffertkravet täcker endast kreditinstitutets balansposter och poster utanför balansräkningen i Finland och i tredjeländer, ska kreditinstitutet uppfylla båda kraven.

10 §

Underskridande av buffertkrav

Om kreditinstitutet inte inom föreskriven tid har tillställt Finansinspektionen en plan, kan Finansinspektionen ålägga kreditinstitutet ett buffertkrav enligt 11 kap. 6 §. Ett buffertkrav enligt detta moment får inte överskrida det belopp varmed kreditinstitutets kapitalbas enligt 1 § i detta kapitel underskrider summan av minimikapitalkravet enligt EU:s tillsynsförordning och buffertkraven enligt 3 § samt ett eventuellt tidigare med stöd av 11 kap. 6 § ställt av prövning beroende buffertkrav.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett kreditinstitut ska uppfylla ett systemriskbuffertkrav enligt denna lag på 1 procent tidigast från och med den 1 januari 2019 och ett systemriskbuffertkrav på över 1 procent från och med den 1 juli 2019.

2.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 10 § 1 mom. 6 punkten, och mellanrubriken före 62 §, av dem den förstnämnda sådan den lyder i lag 611/2014, samt
fogas till lagen en ny 65 d och 65 e § som följer:

10 §

Direktionens uppgifter

Direktionen ska i fråga om tillsynen över finansmarknaden

6) fatta beslut som gäller ställande, ändring eller bibehållande av buffertkrav enligt 10 kap. 4, 7 och 8 § i kreditinstitutslagen, eller den maximala belåningsgraden enligt 15 kap. 11 § 5 mom. i den lagen eller erkännande av buffertkrav enligt 65 e § i denna lag eller ställande av högre kapitalkrav än minimikravet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, nedan EU:s tillsynsförordning, när det gäller sådana krediter enligt artiklarna 124 och 164 i den förordningen som är säkrade genom panträtt i fast egendom, eller ändring av ett tidigare beslut som gäller detta eller tillämpning av artikel 458 i den förordningen.

Samarbete som gäller grupp-tillsyn och annat samarbete

65 d §

Samarbete som gäller bestämmande och godkännande av buffertkrav

Utöver vad som föreskrivs i 65 a § ska Finansinspektionen när den ställer, ändrar eller slopar ett i 10 kap. 4 § 1 mom. i kreditinstitutslagen avsett systemriskbuffertkrav

1) underrätta Europeiska kommissionen, Europeiska systemrisknämnden, Europeiska bankmyndigheten och de berörda behöriga myndigheterna samt tillsynsmyndigheter i tredjeländer som motsvarar de behöriga myndigheterna minst en kalendermånad innan det tilltänkta beslutet offentliggörs, när buffertkravet är 1—3 procent,

2) utan ogrundat dröjsmål underrätta Europeiska kommissionen, Europeiska systemrisknämnden och Europeiska bankmyndigheten när buffertkravet är minst 3 procent och högst 5 procent,

3) utan ogrundat dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten i den berörda medlemsstaten, Europeiska kommissionen och Europeiska systemrisknämnden när beslutet tillämpas på ett kreditinstitut vars holdingföretag är etablerad i en annan medlemsstat.

Om mottagaren till en i 1 mom. 3 punkten avsedd underrättelse motsätter sig ställande av ett buffertkrav, kan Finansinspektionen föra ärendet till behandling hos Europeiska bankmyndigheten. Bestämmelser om hur ärendet ska behandlas finns i artikel 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av

RP 137/2017 rd

kommissionens beslut 2009/78/EG. Ett beslut enligt detta moment får inte tillämpas innan Europeiska bankmyndigheten fattat ett interimistiskt beslut i ärendet.

65 e §

Godkännande av buffertkrav

Finansinspektionen kan besluta om godkännande av ett systemriskbuffertkrav som den behöriga myndigheten i en annan medlemsstat ställt så att kravet motsvarar i 10 kap 4 § i kreditinstitutslagen avsett buffertkrav på balansposter och åtaganden utanför balansräkningen i den nämnda medlemsstaten för ett kreditinstitut som auktoriserats i Finland.

Finansinspektionen kan be Europeiska systemrisknämnden ge en rekommendation till en annan medlemsstat om att godkänna av ett systemriskbuffertkrav som ställts i Finland.

Finansinspektionen ska underrätta Europeiska kommissionen, Europeiska systemrisknämnden, Europeiska bankmyndigheten och den behöriga myndigheten i den andra medlemsstat som ställt buffertkravet i fråga om ett beslut som avses i 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag (1194/2014) 1 kap. 3 § 1 mom. 18 och 25 punkten och 6 § 1 mom. 1 punkten, 3 kap. 1 § 2 mom. 3 punkten, 2 § 2 mom. 3 punkten och 4 § 4 mom. 1 och 7 punkten, 4 kap. 1 § 3 mom., rubriken för 6 kap., rubriken för 6 kap. 1 § samt 1, 2 och 5 mom. samt rubriken för 3 §, 7 kap. 2 § 3 mom., 8 kap. 5 § 2 mom. 2 punkten, 6 § 1 mom., rubriken för 7 §, det inledande stycket i 7 § 1 mom. och 5 punkten, 2 mom. samt 3 mom. 3 och 5 punkten och rubriken för 10 kap. 1 § samt 10 1 § 1 mom. samt

fogas till 1 kap. 3 § 1 mom. en ny 26 punkt, till 8 kap. 7 § 1 mom. en ny 6 punkt och till 10 kap. 2 § ett nytt 6 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

18) *tredjeländers värdepappersföretag* sådana värdepappersföretag i tredjeländer enligt 1 kap. 9 § 1 mom. 8 punkten i lagen om investeringstjänster, som bedriver handel med finansiella instrument för egen räkning eller säkerställer emissioner,

25) *behörig myndighet* en behörig myndighet enligt artikel 4.1.40 i EU:s tillsynsförordning samt Europeiska centralbanken i fråga om de särskilda uppgifter som tilldelas den enligt rådets förordning (EU) nr 1024/2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut, nedan SSM-förordningen,

26) *kritiska funktioner* tjänster och transaktioner som tillhandahålls av institutet till tredje parter och som om de upphörde sannolikt skulle leda till störningar av tjänster som är avgörande för realekonomin eller störa den finansiella stabiliteten på grund av institutets eller koncernens storlek, marknadsandel, externa och interna sammanlänknings, komplexitet eller gränsöverskridande verksamhet, i en eller flera medlemsstater, särskilt med avseende på dessa tjänsters eller transaktioners utbytbart.

6 §

Lagens syften och allmänna tillämpningsprinciper

Verket ska vid tillämpning av denna lag beakta följande allmänna resolutionssyften:

1) kontinuiteten i institutets kritiska funktioner,

3 kap.

Bedömning av avvecklings- och omorganiseringsmöjligheter

1 §

Skyldighet att bedöma möjligheterna till avveckling och omorganisering av institut

Ett institut kan avvecklas eller dess verksamhet omorganiseras på det sätt som avses i denna lag, om

3) institutets verksamhet kan omorganiseras i enlighet med denna lag så att kontinuiteten i dess kritiska funktioner säkras.

2 §

Skyldighet att bedöma möjligheterna till avveckling och omorganisering av en koncern

En koncern kan avvecklas eller dess verksamhet omorganiseras på det sätt som avses i denna lag, om

3) de instituts verksamhet som hör till koncernen kan omorganiseras i enlighet med denna lag så att kontinuiteten i institutens kritiska funktioner säkras antingen så att de separeras från övriga funktioner, om detta kan göras enkelt och utan onödigt dröjsmål, eller på något annat lämpligt sätt.

4 §

Undanröjande av hinder för avveckling av ett institut och omorganisering av verksamheten

Verket kan kräva att ett institut vidtar följande åtgärder för att undanröja hinder för avveckling av institutet eller omorganisering av dess verksamhet:

1) i syfte att säkerställa de kritiska funktionerna omprövar innehållet i och behovet av koncerninterna finansieringsavtal samt upprättar serviceavtal, antingen med koncerninterna eller med externa företag,

7) gör en sådan rättslig eller funktionell omstrukturering av institutet att dess kritiska funktioner i rättsligt och ekonomiskt hänseende kan åtskiljas från övriga funktioner vid tillämpningen av resolutionsverktyg enligt 9—11 kap.,

4 kap.

Ställande av institut under resolutionsförvaltning

1 §

Villkor för resolutionsförvaltning

Villkoret i 1 mom. 3 punkten uppfylls om ställande under resolutionsförvaltning är en proportionerlig och behövlig åtgärd för att uppnå ett eller flera av de mål som avses i 1 kap. 6 § 1 mom. och dessa mål inte på motsvarande sätt kan uppnås genom att försätta institutet i konkurs eller likvidation.

6 kap.

Nedskrivning och konvertering av värdet på aktier, andelar och vissa andra balansposter samt indragning av aktier och andelar

1 §

Skyldighet att skriva ned det nominella värdet på poster i eget kapital samt att konvertera vissa andra balansposter

Verket ska utan dröjsmål efter det att ett institut har ställts under resolutionsförvaltning och värderats enligt 5 kap. 1 § besluta om täckande av institutets förluster samt indragning av aktier och andelar samt om konvertering av i artikel 51 i tillsynsförordningen avsett övrigt primärkapital eller i artikel 62 i tillsynsförordningen avsett supplementärkapital till kapitalbasinstrument. Verket ska täcka institutets förluster genom att skriva ned det nominella värdet på institutets aktier eller andelar och på andra poster i institutets eget kapital samt, under de förutsättningar som föreskrivs i 3 §, det nominella värdet på aktier eller andelar i företag som hör till samma grupp som institutet och på andra poster i eget kapital, eller det bokföringsmässiga motvärdet om aktierna eller andelarna inte har något nominellt värde. Samtidigt ska verket dra in varje aktie- eller andelsägares aktier eller andelar i samma förhållande som verkets förluster har täckts i enlighet med detta moment, om inte verket beslutar att aktierna eller andelarna ska

RP 137/2017 rd

överlåtas till sådana borgenärer vilkas fordringar har skrivits ned eller i enlighet med denna lag konverterats till finansiella instrument som hänförs till kapitalbasen.

Verket ska vidta de åtgärder som avses i 1 mom. oberoende av om institutet ställts under resolutionsförvaltning eller ej, om verket anser att

- 1) det är nödvändigt att vidta åtgärderna för att säkerställa institutets fortsatta verksamhet, eller
- 2) institutet behöver extraordinärt offentligt stöd.

Antalet aktier eller andelar i institutet ska minskas och andra i nämnda moment avsedda finansiella instrument konverteras i samma förmånsrättsordning som vid en konkurs i de poster i eget kapital som avses i 1 mom., om inte något annat följer av artikel 54 i EU:s tillsynsförordning. Nedskrivning av värdet på aktier, andelar och andra poster i eget kapital ändrar inte ägarens ansvar för förpliktelser som hänför sig till det nedskrivna värdet eller för eventuell skadeståndsskyldighet till följd av överklagande av åtgärder som avses i 1 mom.

3 §

Nedskrivning av eget kapital och konvertering av vissa andra balansposter i företag som hör till samma grupp

7 kap.

Allmänna principer för resolutionsverktyg

2 §

Resolutionsverktyg

Verket kan besluta ta ut en rimlig ersättning som motsvarar självkostnadsvärdet för sina kostnader för användningen av resolutionsverktyg hos institutet eller det tillfälliga institutet eller dra av ersättningen från det inlösenpris som gäller inlösen enligt 1 mom. 2 och 3 punkten. Verkets fordringar enligt detta moment ska betalas vid institutets konkurs eller vid avveckling av institutet eller bolaget enligt 1 mom. 3 eller 4 punkten, med bästa förmånsrätt efter garanterad insättning enligt verklagen och sådana fordringar som avses i 5 § i betalningsordningslagen.

8 kap.

Skuldnedskrivning och konvertering av skulder till kapitalbasinstrument

5 §

Fakultativa undantag i fråga om nedskrivningsbara skulder

Verket kan fatta ett beslut enligt 1 mom., om nedskrivning och konvertering av skulder till kapitalbasinstrument

2) på ett orimligt sätt skulle äventyra institutets förmåga att upprätthålla sina kritiska funktioner eller fortsätta med sin kärnverksamhet,

6 §

Användning av resolutionsfonden i särskilda fall

Ett instituts skulder som inte skrivits ned med stöd av 5 § och som enligt 3 mom. i den paragrafen inte har täckts genom ökning av de övriga skuldernas andel av hela det nedskrivna beloppet, kan helt eller delvis täckas med medel ur resolutionsfonden så som föreskrivs i denna paragraf.

7 §

Minimikrav för kapitalbas och nedskrivningsbara skulder

Ett institut ska ständigt ha en kapitalbas och nedskrivningsbara skulder som sammanlagt uppgår till minst ett sådant belopp av institutets balansomslutning som verket bestämmer. Verket ska samråda med Finansinspektionen innan det fastställer kapitalkravet. Verket ska när det fastställer kravet beakta åtminstone

5) vilka negativa konsekvenser det skulle få för den finansiella stabiliteten, övriga institut eller det finansiella systemet om institutets verksamhet upphör,

6) det, att derivatskulder inkluderas i balansomslutningen på basis av att nettningsrättigheter gentemot motparter erkänns fullt ut.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om ett instituts kapitalbas, nedskrivningsbara skulder och balansomslutning ska tillämpas på institutets konsoliderade kapitalbas, konsoliderade nedskrivningsbara skulder och konsoliderade balansomslutning.

De nedskrivningsbara skulderna kan räknas in i det sammanlagda belopp som avses i 1 mom. endast om

3) skuldens återstående löptid är minst ett år; tiden anses löpa ut när borgenären tidigast har rätt att kräva återbetalning av skulden,

5) skulden inte är baserad på en garanterad insättning enligt 5 kap. 8 § i verklagen eller på insättningar som avses i 21 § 2 mom. 1 punkten i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, 30 § 2 mom. 1 punkten i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform eller 118 § 2 mom. 1 punkten i sparbankslagen,

10 kap.

Tillfälliga institut

1 §

Inrättande av ett tillfälligt institut samt överlåtelse av aktier och andelar eller tillgångar och skulder

Verket kan bilda ett aktiebolag för att fortsätta med de centrala affärsfunktionerna i ett institut som har ställts under resolutionsförvaltning (*tillfälligt institut*) samt besluta om överföring

av institutets aktier och andelar eller tillgångar eller skulder i en eller flera poster till det tillfälliga institutet, enligt vad som föreskrivs i detta kapitel. På ett tillfälligt institut ska tillämpas kreditinstitutslagen och lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform eller lagen om investeringstjänster, om inte något annat föreskrivs nedan. Av bolagsordningen för ett tillfälligt institut ska framgå att aktiebolaget är ett sådant tillfälligt institut som avses i denna lag.

2 §

Fortsatt verksamhet

Denna paragraf tillämpas inte på ett sådant tillfälligt institut enligt 10 kap. 1 § 1 mom., som har inrättats för att äga ett institut som ställts under resolutionsförvaltning.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag

om ändring av lagen om myndigheten för finansiell stabilitet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014) 4 kap. 5 § 4 mom. samt
ändras 1 kap. 3 § 11 punkten och 12 punkten underpunkt b och c, 4 kap. 2 § 1 mom., 5 § 1—3 mom. och 6—9 §, 5 kap. 5 § 7 mom. 4 punkten, 7 § 2 mom., 9 § 5 mom. och 10 § 1 mom. samt bilagan till lagen, av dem 4 kap. 5 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 1281/2015 samt 5 kap. 5 § 7 mom. 4 punkten och bilagan sådana de lyder i lag 812/2015, som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

11) *insättning* likvida medel på konto i en inlåningsbank och likvida medel på väg att inflyta samt i enlighet med insättningsavtalet upplupna räntor till och med det datum då ett beslut enligt 5 kap. 9 § 2 mom. fattades; med insättning avses dock inte medel

RP 137/2017 rd

a) som är baserade på värdepapper enligt 2 kap. 1 § i värdepappersmarknadslagen (746/2012), eller medel

b) som inlåningsbanken enligt avtalsvillkoren har rätt eller skyldighet att betala tillbaka enligt något annat värde än det nominella beloppet,

12) ersättningsberättigade insättningar andra insättningar än

b) andra kreditinstituts, värdepappersföretags, fondbolags, placeringsfonders, AIF-förvaltares, AIF-fonders och finansiella instituts insättningar för egen räkning,

c) försäkringsbolags, försäkringsföreningars, pensionsstiftelsers, försäkringskassors och arbetspensionsanstalters insättningar,

4 kap.

EU:s stabilitetsavgift till EU:s gemensamma resolutionsfond och stabilitetsavgiften till den nationella resolutionsfonden

EU:s gemensamma resolutionsfond

2 §

Betalningsförfarande för EU:s stabilitetsavgift

Verket ska beräkna stabilitetsavgiften för varje avgiftsskyldig och se till att EU:s stabilitetsavgifter samlas in i enlighet med EU:s resolutionsförordning samt det mellanstatliga avtalet. I kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/63 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU avseende förhandsbidrag till finansieringsarrangemang för resolution föreskrivs det dessutom särskilt om hur stabilitetsavgifterna ska bestämmas.

Resolutionsfonden

5 §

Den nationella stabilitetsavgiften och målnivån för resolutionsfonden

Värdepappersföretag samt filialer i Finland till i 1 kap. 3 § 1 mom. 17 punkten i resolutionslagen avsedda tredjeländers kreditinstitut och i 18 punkten avsedda tredjeländers värdepappersföretag ska årligen senast den 31 maj till resolutionsfonden som förvaltas av verket betala en stabilitetsavgift som bestäms i enlighet med 6 § i detta kapitel.

Uttaget av stabilitetsavgifter ska ökas så jämnt som möjligt, så att det sammanlagda beloppet senast den 31 december 2024 når upp till den målnivå som bestämts för resolutionsfonden. Målnivån ska beräknas som en andel av den sammanlagda målnivå som bestäms för värdepappersföretagen och kreditinstituten och som utgör en procent av de garanterade insättningarna.

Resolutionsfondens målnivå ska bestämmas som en andel av den kalkylerade målnivå som avses i 2 mom. på så sätt att den motsvarar den andel som värdepappersföretagens och de i 1 mom. avsedda filialernas sammanlagda skuldbelopp, med avdrag för eget kapital, utgör av det sammanlagda skuldbeloppet för alla de värdepappersföretag och i 1 mom. avsedda filialer som betalar stabilitetsavgift och de kreditinstitut som betalar EU:s stabilitetsavgift, med avdrag för deras eget kapital och garanterade insättningar.

6 §

Grunderna för fastställande av den nationella stabilitetsavgiften

Ett värdepappersföretags årliga andel av alla värdepappersföretags och i 5 § 1 mom. avsedda filialers sammanlagda stabilitetsavgift är samma som dess sammanlagda skuldbelopp, med undantag för eget kapital, i proportion till alla de i Finland verksamma värdepappersföretagens sammanlagda skuldbelopp, med undantag för eget kapital, sammanräknade med slutsumman för de kalkylmässiga balansomslutningarna i samtliga filialer enligt 5 § 1 mom.

En i 5 § 1 mom. avsedd filials andel av alla värdepappersföretags och i 5 § 1 mom. avsedda filialers sammanlagda stabilitetsavgift är samma som omslutningen av dess kalkylmässiga balansräkning i proportion till alla de i Finland verksamma värdepappersföretagens sammanlagda skuldbelopp, med undantag för eget kapital, sammanräknade med slutsumman för de kalkylmässiga balansomslutningarna i samtliga filialer enligt 5 § 1 mom.

I kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/63 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU avseende förhandsbidrag till finansieringsarrangemang för resolution föreskrivs det dessutom särskilt om hur stabilitetsavgifterna ska bestämmas.

7 §

Extra nationella stabilitetsavgifter

Om fondens tillgångar inte räcker till för att täcka förluster, kostnader eller andra utgifter som orsakats av ett värdepappersföretags resolutionsåtgärder, ska hos värdepappersföretagen och de i 5 § 1 mom. avsedda filialerna tas ut extra stabilitetsavgifter i enlighet med 6 § till dess att fondens målnivå har uppnåtts. Den årliga extra stabilitetsavgiften får vara högst tre gånger större än de årliga stabilitetsavgifterna.

Verket kan besluta att helt eller delvis avstå från att ta ut extra avgifter för en tid av högst sex månader, om betalningen av stabilitetsavgiften skulle äventyra ett värdepappersföretags eller en i 5 § 1 mom. avsedd filials likviditet eller betalningsförmåga. På ansökan av ett värdepappersföretag eller en i 5 § 1 mom. avsedd filial kan betalningen skjutas upp högst två gånger.

8 §

Användning av nationella stabilitetsavgifter

Verket kan använda stabilitetsavgifter för att täcka kostnaderna för resolutionsåtgärder som avser ett värdepappersföretag eller en i 5 § 1 mom. avsedd filial. Sådana åtgärder är

1) garantier för tillgångar eller skulder som innehas av ett sådant värdepappersföretag som är föremål för resolution, dess dotterföretag, en i 5 § 1 mom. avsedd filial, ett i 11 kap. 1 § 1 mom. i resolutionslagen avsett egendomsförvaltningsbolags eller ett i 10 kap. 1 § 1 mom. i den lagen avsett tillfälligt institut,

2) beviljande av lån till ett värdepappersföretag som är föremål för resolution, dess dotterföretag, en i 5 § 1 mom. avsedd filial, ett egendomsförvaltningsbolag eller ett tillfälligt institut,

3) köp av egendom i ett värdepappersföretag eller en i 5 § 1 mom. avsedd filial som är föremål för resolution,

4) betalning av finansieringsandelar till ett egendomsförvaltningsbolag eller tillfälligt institut,

RP 137/2017 rd

5) en sådan betalning till ett värdepappersföretag eller en i 5 § 1 mom. avsedd filial som är föremål för resolution som har gjorts enligt 8 kap. 5 och 6 § i resolutionslagen i stället för att skriva ned det nominella värdet av en skuld, om verket har skrivit ned värdet av skulderna och i enlighet med 5 § i det kapitlet har beslutat undanta en del av skulderna från värdenedskrivningen,

6) frivilligt lån för andra finansieringsarrangemang,

7) en kombination av åtgärder enligt 1—6 punkten.

Verket kan använda stabilitetsavgifter för åtgärder som avses i 1 mom. också om verket i enlighet med 9 kap. i resolutionslagen överlåter ett värdepappersföretag eller en i 5 § 1 mom. avsedd filial till köparen av institutets affärsverksamhet.

9 §

Resolutionsfondens deltagande i koncernresolution

Resolutionsfonden kan delta i koncernresolution av ett värdepappersföretag eller en i 5 § 1 mom. avsedd filial när villkoren i 14 kap. 13 § i resolutionslagen är uppfyllda. Bestämmelser om resolution av tredjeländers filialer finns dessutom i 15 kap. i resolutionslagen.

5 kap.

Insättningsgaranti

5 §

Insättningsgarantiavgiftens belopp

Trots bestämmelserna i 1 mom. får verket också beräkna de i det momentet avsedda riskerna med någon annan metod än en metod som anges i EU:s tillsynsförordning. Vid sådan riskbedömning ska verket på ett utförligt sätt beakta de med inlåningsbankens verksamhet förenade riskerna i enlighet med bilagan. Verket ska bedöma inlåningsbankens risker på följande områden och riskindikatorerna inom dem:

4) affärsmodell och ledning, som består av inlåningsbankens riskvägda balansposter och åtaganden utanför balansräkningen i förhållande till de totala tillgångarna samt förhållandet mellan inlåningsbankens nettointäkter och de totala tillgångarna.

7 §

Användning av insättningsgarantifondens tillgångar

Verket kan i stället för ett beslut som avses i 9 § 2 mom. besluta att insättningsgarantifondens tillgångar i samband med insolvensförfaranden ska användas för finansiering av arrangemang varmed en inlåningsbanks insättningar överförs till en annan inlåningsbank.

9 §

Betalningsskyldighetens inträde

Om verkets ersättningsbeslut enligt 2 mom. är positivt, ska verket underrätta den inlåningsbank som beslutet avser, dess insättare, finansministeriet och Finansinspektionen samt, om inlåningsbanken hör till en säkerhetsfond som avses i 13 kap. i kreditinstitutslagen, också säkerhetsfonden om beslutet. Om banken har en filial i utlandet ska dessutom tillsynsmyndigheten och insättningsgarantifonden i den stat där filialen har sitt säte underrättas om beslutet. Verket ska dessutom i officiella tidningen meddela vilka åtgärder insättarna ska vidta för att trygga sina tillgodohavanden. Meddelandet ska publiceras på finska och svenska också i de största dagstidningarna inom inlåningsbankens verksamhetsområde samt tillhandahållas på verkets webbsidor. Om verkets ersättningsbeslut enligt 2 mom. är negativt, ska verket underrätta den inlåningsbank som beslutet avser, den insättare som gjort anmälan och Finansinspektionen om beslutet.

10 §

Utbetalning av ersättningar

Insättningsgarantifonden ska utan särskild ansökan göra en ersättning enligt 8 § tillgänglig för insättarna inom sju arbetsdagar från verkets beslut enligt 9 §, om inte något annat följer av 2 mom. i denna paragraf. Om inlåningsbanken före ett beslut som avses i 9 § har försatts i likvidation eller konkurs, ska tidsfristen enligt detta moment räknas från beslutet om likvidationen eller konkursen.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Bilaga

Förfarandet för beräkning av insättningsgarantiavgifterna

FAS 1

Definitioner av specifika riskindikatorer

De specifika riskindikatorerna bestäms på följande sätt:

RP 137/2017 rd

Områden	Indikator	Definition
Kapital	Soliditetsgrad	<p>Primärt kapital / Totala tillgångar</p> <p>Definitionen i enlighet med artikel 429 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, nedan <i>EU:s tillsynsförordning</i>, och kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/62 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 när det gäller bruttosoliditetsgraden.</p>
Kapital	Kapitaltäckningsgrad	<p>Kapitalbas / Kapitalbas som krävs</p> <p>Den kapitalbas som krävs inbegriper också de krav som Finansinspektionen ställer med stöd av 11 kap. 10 § i kreditinstitutslagen.</p>
Likviditet och finansiering	Stabil finansiering	Med stabil finansiering avses finansiering enligt artikel 413 i EU:s tillsynsförordning.
Likviditet och finansiering	Likviditet	Med likviditet avses likviditet enligt artikel 412 i EU:s tillsynsförordning och enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/61 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 när det gäller likviditetstäckningskravet för kreditinstitut.
Tillgångarnas kvalitet	Andel oreglerade fordringar	Oreglerade fordringar / Totala krediter och skuldinstrument
Affärsmodell och ledning	Riskvägda balansposter och åtaganden utanför balansräkningen i förhållande till de totala tillgångarna	<p>Riskvägda balansposter och åtaganden utanför balansräkningen / Totala tillgångar</p> <p>i enlighet med EU:s tillsynsförordning.</p>
		Nettointäkter / Totala tillgångar
Potentiella förluster för insättningsgarantifonden	Icke intecknade tillgångar	Totala tillgångar - intecknade tillgångar / Garanterade insättningar

RP 137/2017 rd

FAS 2

Indelning av specifika riskindikatorer i riskklasser och klassernas riskvärden

De observationer kring specifika riskindikatorer som varje inlåningsbank rapporterar delas in i fem klasser så att den femtedel av observationerna som får det lägsta värdet av alla observationer som inlåningsbankerna rapporterar hör till riskklass 1. Den femtedel av observationerna som får näst lägsta värden hör till riskklass 2 och så vidare så att den femtedel av observationerna kring specifika riskindikatorer som får de högsta värdena hör till riskklass 5.

Om antalet inlåningsbanker inte kan delas jämnt med antalet klasser, fogas en observation till varje riskklass från och med den lägsta klassen.

Observationerna i respektive riskklass får följande preliminära riskvärden:

Riskklass	Riskvärde, x_k
1	0
2	25
3	50
4	75
5	100

FAS 3

Inbördes viktning mellan specifika riskindikatorer och beräkning av varje inlåningsbanks indikator för den totala riskexponeringen

Varje specifik riskindikator viktas och dess tecken bestäms på följande sätt vid beräkningen av indikatorn för den totala riskexponeringen:

Specifik riskindikator, k	Vikt, A_k	Tecken
Soliditetsgrad	0,12	-
Kapitaltäckningsgrad	0,12	-
Stabil finansiering	0,12	-
Likviditet	0,12	-
Andel oreglerade fordringar	0,18	+
Riskvägda balansposter och åtaganden utanför balansräkningen i förhållande till de totala tillgångarna	0,085	+
Avkastning på totalt kapital	0,085	-/+ Ett negativt värde innebär hög risk, men också ett högt positivt värde kan innebära hög risk
Icke intecknade tillgångar	0,17	-

För de specifika riskindikatorer k , som har ett negativt tecken, fastställs det slutliga värdet på följande sätt:

$$\bar{X}_k = 100 - x_k$$

Indikatorn för den totala riske exponeringen RI_i för varje inlåningsbank i fås genom att de slutliga värdena för varje inlåningsbanks specifika riskindikatorer, multiplicerade med varje specifik riskindikatorers vikt A_k , läggs samman:

$$RI_i = \sum_{k=1}^n A_k \tilde{X}_{ki}$$

där n är antalet specifika riskindikatorer.

FAS 4

Viktning av riskerna i insättningsgarantiavgifterna och fastställande av avgifterna

För att riskerna ska vara viktade på så sätt i insättningsgarantiavgifterna att riskerna som mest kan höja avgiften med 1,5 gånger eller sänka avgiften med 0,75 gånger i jämförelse med den avgift som baserar sig på beloppet av de garanterade insättningarna, ska riskindikatorn för varje inlåningsbank omskalas på följande sätt:

$$\tilde{RI}_i = (1,5 - 0,75) * \frac{RI_i - \min RI}{\max RI - \min RI} + 0,75$$

Insättningsgarantiavgiften för varje inlåningsbank fastställs på följande sätt:

$$M_i = \tilde{RI}_i * KT_i * TT * \mu$$

där KT_i är varje inlåningsbanks andel av de garanterade insättningarna och TT är respektive års målnivå för de sammanlagda insättningsgarantiavgifterna. μ är en justeringsindikator som är samma för alla inlåningsbanker respektive år. μ fastställs på så sätt att de sammanlagda insättningsgarantiavgifterna respektive år uppnår den för dem beräknade målnivån.

5.

Lag

om ändring av 3 och 5 § i lagen om källskatt på ränteinkomst

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om källskatt på ränteinkomst (1341/1990) 3 § 1 mom. 3 punkten och 5 §, av
dem den förstnämnda sådan den lyder i lag 778/2012, samt
fogas till 3 § 1 mom., sådant det lyder i lag 778/2012, en ny 4 punkt som följer:

3 §

Skatteobjekt

Källskatt på ränteinkomst ska betalas för följande inhemska ränteinkomster:

3) ränta på masskuldebrevslån enligt 34 § i lagen om skuldebrev, när lånet har bjudits ut till allmänheten för teckning och lånet har emitterats av finska staten, Finlands Bank, en finsk kommun eller samkommun eller för vilket finska staten, Finlands Bank, en finsk kommun eller samkommun har ställt proprieborgen,

4) sådan ersättning till insättare som betalas ur insättningsgarantifondens medel till den del ersättningen innehåller räntor som upplupit i enlighet med insättningsavtalet och innan ett beslut enligt 5 kap. 9 § 2 mom. i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014) fattats.

5 §

Uppbörd av och ansvar för skatt

Uppbörd av källskatten på ränteinkomst verkställs av den depositionsbank, det filialkontor i Finland för en utländsk kreditinrättning, det andelslag eller det av arbetsgivaren inrättade intressekontor som betalar räntan, den som emitterat masskuldebrevslånet och Verket för finansiell stabilitet (*räntebetalare*), när räntan erläggs till den skattskyldige eller krediteras hans konto. Räntebetalaren och direktören för en utländsk kreditinrättnings filialkontor i Finland är utöver den skattskyldige ansvariga för skatten med iakttagande av 15 §.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

6.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001) 6 § 5 mom., sådant det lyder i lag 749/2004, som följer:

6 §

I de fall som avses i 4 mom. ska kreditinstitutet sammanställa en utredning om insättningsgarantin (*insättningsgarantiutredning*), i vilken kreditinstitutet ska redogöra för insättningsgarantiarrangemangen före åtgärden och efter den samt för eventuella skillnader i fråga om vad insättningsgarantin täcker. Kreditinstitutet ska begära Finansinspektionens utlåtande om insättningsgarantiutredningen. Till begäran om utlåtande ska fogas de tilläggsutredningar som Finansinspektionen bestämmer. Insättningsgarantiutredningen och en kopia av Finansinspektionens utlåtande ska fogas till det meddelande som ska ges till insättaren.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

7.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 8 § 1 mom. 12 punkten, sådan den lyder i lag 1405/2014, som följer:

8 §

Ovan i 7 § avsedda avdragbara utgifter äro bland andra:

12) de insättningsgarantiavgifter och de insättningsgarantisystemets anslutningsavgifter enligt lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014) som inlåningsbanker betalar till insättningsgarantifonden, samt de EU:s stabilitetsavgifter och stabilitetsavgifter till resolutionsfonden enligt den lagen som kreditinstitut och värdepappersföretag samt filialer i Finland till tredjeländers kreditinstitut och tredjeländers värdepappersföretag,

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 12 oktober 2017

Statsminister

Juha Sipilä

Finansminister Petteri Orpo

1.

Lag

om ändring av kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kreditinstitutslagen (610/2014) 10 kap. 3, 4 och 9 § och 10 § 4 mom., samt
fogas till 10 kap. en ny 6 a § som följer:

Gällande lydelse

10 kap.
Finansiella förutsättningar
3 §
Buffertbelopp

Ett kreditinstitut ska utöver det kärnprimärkapital och konsoliderade kärnprimärkapital som föreskrivs i EU:s tillsynsförordning ha en kapitalbas som täcker de buffertkrav och konsoliderade buffertkrav som föreskrivs i detta kapitel.

Det sammanlagda buffertkravet utgörs av en kapitalkonserveringsbuffert, en kontracykliskt buffert samt buffertkraven för systemviktiga institut.

En kapitalkonserveringsbuffert utgör 2,5 procent av summan av kreditinstitutets totala riskvägda exponeringsbelopp.

Ett kontracykliskt buffertkrav bestäms med iakttagande av 4—6 §. Buffertkravet får utgöra högst 2,5 procent av kreditinstitutets totala riskvägda exponeringsbelopp.

Föreslagen lydelse

10 kap.
Finansiella förutsättningar
3 §
Buffertbelopp

Ett kreditinstitut ska utöver det kärnprimärkapital och konsoliderade kärnprimärkapital som föreskrivs i EU:s tillsynsförordning ha en kapitalbas som täcker de buffertkrav och konsoliderade buffertkrav som föreskrivs i detta kapitel.

Det sammanlagda buffertkravet utgörs av en kapitalkonserveringsbuffert, en kontracyklisk kapitalbuffert, *en systemriskbuffert* samt buffertkraven för systemviktiga institut.

En kapitalkonserveringsbuffertkrav utgör 2,5 procent av summan av kreditinstitutets totala riskvägda exponeringsbelopp.

En kontracykliskt buffertkrav *ska bestämmas* med iakttagande av 4—6 §. *Bufferten* får utgöra högst 2,5 procent av kreditinstitutets totala riskvägda exponeringsbelopp.

En systemriskbuffertkrav ska bestämmas med iakttagande av 4 och 6 a §. En buffert enligt detta moment ska utgöra minst 1 procent och högst 5 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet för det yttersta finländska moderbolaget i kreditinstitutets finansiella företagsgrupp eller för sammanlutningen av inlåningsbanker eller, till den del som buffertkravet baserar sig på en riskkoncentration som avses i 6 a § 3 mom. 1 punkten, av det totala riskvägda exponeringsbeloppet för de balansposter och poster

Gällande lydelse

Buffertkravet för ett systemviktigt institut ska fastställas med beaktande av 7—9 §. Buffertkravet för ett globalt systemviktigt institut får utgöra högst 3,5 procent och buffertkravet för andra systemviktiga institut högst 2,0 procent av kreditinstitutets totala exponeringsbelopp.

Vad som föreskrivs i 2—4 mom. gäller också konsoliderade buffertkrav. Vad som i EU:s tillsynsförordning föreskrivs om kreditinstitutets skyldighet att uppfylla konsoliderade kapitalkrav, gäller på motsvarande sätt kreditinstitutets skyldighet att uppfylla konsoliderade, fasta kapitalkrav och konsoliderade, rörliga kapitalkrav samt sådana buffertkrav för andra systemviktiga institut som avses i 8 §. I 7 § föreskrivs om kreditinstitutets skyldighet att uppfylla konsoliderade buffertkrav för globalt systemviktiga institut.

4 §

Fastställande av kontracykliska buffertkrav

Finansinspektionen ställer kontracykliska buffertkrav. Finansinspektionen ska i samråd med finansministeriet och Finlands Bank kvartalsvis bedöma om det finns anledning att ställa sådana krav eller att ändra eller hålla i kraft gällande krav. Beslut om saken ska fattas inom tre kalendermånader efter utgången av varje kvartal.

Finansinspektionen ska utöver vad som föreskrivs i 1 mom. utan dröjsmål ta upp ärenden som gäller ställande eller ändring av *kontracykliska* buffertkrav, om finansministeriet eller Finlands Bank kräver det eller om Europeiska systemrisknämnden har gett en rekommendation eller varning som är relevant

Föreslagen lydelse

utanför balansräkningen som utgör riskkoncentrationen.

Buffertkravet för ett systemviktigt institut ska *bestämmas* med *iakttagande* av 7—9 §. Buffertkravet för ett globalt systemviktigt institut får utgöra högst 3,5 procent och buffertkravet för andra systemviktiga institut högst 2,0 procent av kreditinstitutets totala exponeringsbelopp.

Vad som föreskrivs i 1—6 mom. gäller också konsoliderade buffertkrav. Vad som i EU:s tillsynsförordning föreskrivs om kreditinstitutets skyldighet att uppfylla konsoliderade minimikapitalkrav, gäller *också kreditinstitutets* skyldighet att uppfylla konsoliderade fasta kapitalkrav, *konsoliderade systemriskbuffertkrav* och konsoliderade rörliga kapitalkrav samt sådana konsoliderade buffertkrav för andra systemviktiga institut som avses i 8 §. I 7 § föreskrivs om kreditinstitutets skyldighet att uppfylla konsoliderade buffertkrav för globalt systemviktiga institut.

4 §

Fastställande av kontracykliska buffertkrav och systemriskbuffertkrav

Finansinspektionen ställer kontracykliska buffertkrav *och systemriskbuffertkrav*.

Finansinspektionen ska i samråd med finansministeriet och Finlands Bank kvartalsvis bedöma om det finns anledning att ställa *ett kontracykliskt buffertkrav* eller att ändra eller hålla i kraft gällande krav. Beslut om saken ska fattas inom tre kalendermånader efter utgången av varje kvartal.

Finansinspektionen ska i samarbete med finansministeriet och Finlands Bank årligen bedöma om det finns anledning att ställa ett systemriskbuffertkrav eller att ändra eller hålla i kraft gällande krav. Beslut om saken ska fattas inom sex kalendermånader efter utgången av varje år.

Finansinspektionen ska utöver vad som föreskrivs i 2 och 3 mom. utan dröjsmål ta upp ärenden som gäller ställande eller ändring av buffertkrav, om finansministeriet eller Finlands Bank kräver det eller om Europeiska systemrisknämnden har gett en rekommendation eller varning som är relevant för Fin-

Gällande lydelse

för Finlands finansmarknad.

Finansinspektionen ska före beslut som avses i 1 mom. samråda med finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt Finlands Bank.

Ett *kontracykliskt* buffertkrav träder i kraft tolv månader efter beslutet, om inte Finansinspektionen av särskilda skäl bestämmer en tidigare tidpunkt för ikraftträdandet. Ett beslut om att sänka ett kontracykliskt buffertkrav träder dock i kraft omedelbart.

Av ett beslut som avses i denna paragraf ska framgå hur länge det är i kraft, buffertkravets sammanlagda belopp och om beloppet eventuellt ändrats sedan det föregående beslutet, beslutsmotiveringen, eventuella särskilda skäl att ikraftträdandet av ändringen tidigare lagts samt övriga behövliga uppgifter.

Finansinspektionen ska på sina webbsidor offentliggöra beslut som avses i denna paragraf.

Genom förordning av finansministeriet utfärdas närmare bestämmelser om uppgifter som ska ingå i ett beslut som avses i denna paragraf och om offentliggörande av beslutet.

I SSM-förordningen föreskrivs om ECB:s rätt att fastställa buffertkrav som överstiger det *kontracykliska* buffertkrav som avses i denna paragraf.

Föreslagen lydelse

lands finansmarknad.

Finansinspektionen ska före beslut som avses i 2 och 3 mom. samråda med finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt Finlands Bank.

Ett i denna paragraf avsett buffertkrav träder i kraft tolv månader efter beslutet, om inte Finansinspektionen av särskilda skäl beslutar om en tidigare tidpunkt för ikraftträdandet. Ett beslut om att sänka eller slopa ett buffertkrav träder i kraft omedelbart. Ett buffertkrav kan ställas så att det ökar med 0,5 procentenheter med sex månaders stigande intervaller fram till dess att den förutsatta kapitalkravnivån har uppnåtts.

Av ett beslut som avses i denna paragraf ska framgå hur länge det är i kraft, buffertkravets sammanlagda belopp och om beloppet eventuellt ändrats sedan det föregående beslutet, beslutsmotiveringen, eventuella särskilda skäl för att ikraftträdandet av ändringen tidigare lagts samt andra behövliga uppgifter.

Finansinspektionen ska på sina webbsidor offentliggöra beslut som avses i denna paragraf.

Genom förordning av finansministeriet utfärdas närmare bestämmelser om de uppgifter som ska *fogas till* beslut som avses i denna paragraf *samt om offentliggörande* av beslutet.

I SSM-förordningen föreskrivs om ECB:s rätt att fastställa buffertkrav som överstiger *de buffertkrav som bestämts i enlighet med* denna paragraf.

6 a §

Grunderna för fastställande av systemriskbuffertkrav

Om man inte för det yttersta finländska moderbolaget i ett kreditinstituts finansiella företagsgrupp eller en sammanslutning av inlåningsbanker på något annat ändamålsenligt sätt kan säkerställa tillräckligheten hos kapitalbasen i förhållande till en systemrisk, kan Finansinspektionen ställa ett i 4 § avsett systemriskbuffertkrav.

Ett systemriskbuffertkrav kan ställas om

1) den risk som utgörs av långsiktiga faktorer som är oberoende av konjunkturväx-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

lingar eller faktorer som hotar det finansiella systemet eller den totala ekonomin kräver ett större kapitalbehov

2) den risk som avses i 1 punkten hotar eller kan på nationell nivå hota det finansiella systemets störningsfria funktion och stabilitet och

3) andra medel för makrotillsyn, med undantag av de medel som avses i artikel 458 och 459 i EU:s tillsynsförordning, inte har varit tillräckliga eller annars lämpliga för att täcka kapitalbehovet.

Finansinspektionen ska vid tillämpningen av denna paragraf beakta

1) kreditinstitutssektorns riskkoncentrationer när det gäller utlåning, upplåning och andra centrala bankfunktioner

2) inhemska kreditinstituts inbördes kopplingar när det gäller kreditgivning, betalningsförmedling och andra bankfunktioner som är viktiga med tanke på den finansiella stabiliteten

3) kreditinstitutssektorns kopplingar till utländska banksystem och finansiella system, centrala motparter och andra aktörer på finansmarknaden

4) kreditinstitutssektorns kopplingar till risker i finansiella system i Europeiska unionens medlemsstater och andra länder

5) kreditinstitutssektorns storlek och dess koncentration mätt enligt storleken hos kreditinstitutens balansräkningar samt koncentration när det gäller utlåning och mottagande av insättningar från allmänheten

6) kreditinstitutssektorns betydelse när det gäller förmedling av finansiering till den inhemska privata sektorn

7) skuldsättningsgraden hos kreditinstitutens största kundgrupper.

Buffertkravet ska vara skäligt och proportionerligt i förhållande till den risk som avses i 1 mom.

När ett buffertkrav bestäms ska Europeiska systemrisknämndens rekommendationer och varningar beaktas, till den del de berör Finlands finansmarknad.

Genom förordning av finansministeriet utfärdas närmare bestämmelser om faktorer som anknyter till grunderna för bestämmande av buffertkravet.

RP 137/2017 rd

Gällande lydelse

9 §

Samordning av buffertkrav för systemviktiga institut

Om det är möjligt att tillämpa buffertkrav enligt såväl 7 som 8 § på ett kreditinstitut, ska institutet uppfylla endast det högre av kraven.

Föreslagen lydelse

9 §

*Samordning av buffertkrav för systemviktiga institut **och systemriskbuffertkrav***

Om det är möjligt att tillämpa buffertkrav enligt såväl 7 som 8 § på ett kreditinstitut, ska *kreditinstitutet* uppfylla endast det högre av kraven.

*Om det är möjligt att på ett kreditinstitut tillämpa buffertkrav enligt antingen 7 eller 8 § samt ett systemriskbuffertkrav, och det senare buffertkravet bestäms på basis av kreditinstitutets totala riskvägda exponeringsbe-
lopp, ska kreditinstitutet uppfylla endast det högre av kraven.*

*Om det är möjligt att på ett kreditinstitut tillämpa buffertkrav enligt antingen 7 eller 8 § samt ett systemriskbuffertkrav, och det senare buffertkravet täcker endast kreditstitu-
tets balansposter och poster utanför balans-
räkningen i Finland och i tredjeländer, ska kreditinstitutet uppfylla båda kraven.*

10 §

Underskridande av buffertkrav

Om kreditinstitutet inte inom föreskriven tid har tillställt Finansinspektionen en plan, kan Finansinspektionen ålägga kreditinstitu-
tet ett buffertkrav enligt 11 kap. 6 §. Ett buf-
fertkrav enligt detta moment får inte över-
skrida det belopp varmed kreditinstitutets ka-
pitalbas enligt 1 § underskrider summan av
minimikapitalbaskravet enligt EU:s tillsyns-
förordning och buffertkravet enligt 3 § samt
ett eventuellt tidigare med stöd av 11 kap. 6 §
ställt buffertkrav.

10 §

Underskridande av buffertkrav

Om kreditinstitutet inte inom föreskriven
tid har tillställt Finansinspektionen en plan,
kan Finansinspektionen ålägga kreditinstitu-
tet ett buffertkrav enligt 11 kap. 6 §. Ett buf-
fertkrav enligt detta moment får inte över-
skrida det belopp varmed kreditinstitutets ka-
pitalbas enligt 1 § i detta kapitel underskrider
summan av minimikapitalkravet enligt EU:s
tillsynsförordning och buffertkraven enligt 3
§ samt ett eventuellt tidigare med stöd av 11
kap. 6 § ställt av prövning beroende buffert-
krav.

Denna lag träder i kraft den 20 .

*Ett kreditinstitut ska uppfylla ett system-
riskbuffertkrav enligt denna lag på 1 procent
tidigast från och med den 1 januari 2019 och
ett systemriskbuffertkrav på över 1 procent
från och med den 1 juli 2019.*

2.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 10 § 1 mom. 6 punkten, och mellanrubriken före 62 §, av dem den förstnämnda sådan den lyder i lag 611/2014, samt
fogas till lagen en ny 65 d och 65 e § som följer:

Gällande lydelse

10 §

Direktionens uppgifter

Direktionen ska i fråga om tillsynen över finansmarknaden

6) fatta beslut som gäller ställande, ändring eller bibehållande av buffertkrav enligt 10 kap. 4, 7 och 8 § i kreditinstitutslagen eller den maximala belåningsgraden enligt 15 kap. 11 § 5 mom. i den lagen eller ställande av högre kapitalkrav än minimikravet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, nedan EU:s tillsynsförordning, när det gäller sådana krediter enligt artiklarna 124 och 164 i den förordningen som är säkrade genom panträtt i fast egendom, eller ändring av ett tidigare beslut som gäller detta eller tillämpning av artikel 458 i den förordningen.

Samarbete vid grupp-tillsyn

Föreslagen lydelse

10 §

Direktionens uppgifter

Direktionen ska i fråga om tillsynen över finansmarknaden

6) fatta beslut som gäller ställande, ändring eller bibehållande av buffertkrav enligt 10 kap. 4, 7 och 8 § i kreditinstitutslagen, eller den maximala belåningsgraden enligt 15 kap. 11 § 5 mom. i *den lagen eller erkännande av buffertkrav enligt 65 e § i denna lag* eller ställande av högre kapitalkrav än minimikravet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, nedan *EU:s tillsynsförordning*, när det gäller sådana krediter enligt artiklarna 124 och 164 i den förordningen som är säkrade genom panträtt i fast egendom, eller ändring av ett tidigare beslut som gäller detta eller tillämpning av artikel 458 i den förordningen.

Samarbete som gäller grupp-tillsyn och annat samarbete

65 d §

Samarbete som gäller bestämmande och godkännande av buffertkrav

Utöver vad som föreskrivs i 65 a § ska Finansinspektionen när den ställer, ändrar eller slopar ett i 10 kap. 4 § 1 mom. i kreditinstitutslagen avsett systemriskbuffertkrav

1) underrätta Europeiska kommissionen, Europeiska systemrisknämnden, Europeiska bankmyndigheten och de berörda behöriga myndigheterna samt tillsynsmyndigheter i tredjeländer som motsvarar de behöriga myndigheterna minst en kalendermånad innan det tilltänkta beslutet offentliggörs, när buffertkravet är 1–3 procent,

2) utan ogrundat dröjsmål underrätta Europeiska kommissionen, Europeiska systemrisknämnden och Europeiska bankmyndigheten när buffertkravet är minst 3 procent och högst 5 procent,

3) utan ogrundat dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten i den berörda medlemsstaten, Europeiska kommissionen och Europeiska systemrisknämnden när beslutet tillämpas på ett kreditinstitut vars holdingföretag är etablerad i en annan medlemsstat.

Om mottagaren till en i 1 mom. 3 punkten avsedd underrättelse motsätter sig ställande av ett buffertkrav, kan Finansinspektionen föra ärendet till behandling hos Europeiska bankmyndigheten. Bestämmelser om hur ärendet ska behandlas finns i artikel 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG. Ett beslut enligt detta moment får inte tillämpas innan Europeiska bankmyndigheten fattat ett interimistiskt beslut i ärendet.

65 e §

Godkännande av buffertkrav

Finansinspektionen kan besluta om godkännande av ett systemriskbuffertkrav som den behöriga myndigheten i en annan med-

RP 137/2017 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

lemsstat ställt så att kravet motsvarar i 10 kap 4 § i kreditinstitutslagen avsett buffertkrav på balansposter och åtaganden utanför balansräkningen i den nämnda medlemsstaten för ett kreditinstitut som auktoriserats i Finland.

Finansinspektionen kan be Europeiska systemrisknämnden ge en rekommendation till en annan medlemsstat om att godkänna av ett systemriskbuffertkrav som ställts i Finland.

Finansinspektionen ska underrätta Europeiska kommissionen, Europeiska systemrisknämnden, Europeiska bankmyndigheten och den behöriga myndigheten i den andra medlemsstat som ställt buffertkravet i fråga om ett beslut som avses i 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag (1194/2014) 1 kap. 3 § 1 mom. 18 och 25 punkten och 6 § 1 mom. 1 punkten, 3 kap. 1 § 2 mom. 3 punkten, 2 § 2 mom. 3 punkten och 4 § 4 mom. 1 och 7 punkten, 4 kap. 1 § 3 mom., rubriken för 6 kap., rubriken för 6 kap. 1 § samt 1, 2 och 5 mom. samt rubriken för 3 §, 7 kap. 2 § 3 mom., 8 kap. 5 § 2 mom. 2 punkten, 6 § 1 mom., rubriken för 7 §, det inledande stycket i 7 § 1 mom. och 5 punkten, 2 mom. samt 3 mom. 3 och 5 punkten och rubriken för 10 kap. 1 § samt 10 1 § 1 mom. samt

fogas till 1 kap. 3 § 1 mom. en ny 26 punkt, till 8 kap. 7 § 1 mom. en ny 6 punkt och till 10 kap. 2 § ett nytt 6 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 kap

Allmänna bestämmelser

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

18) *tredjeländers värdepappersföretag* utländska värdepappersföretag enligt 1 kap. 9 § i lagen om investeringstjänster,

25) *behörig myndighet* en behörig myndighet enligt artikel 4.1.40 i EU:s tillsynsförordning samt Europeiska centralbanken i fråga om de särskilda uppgifter som tilldelas den enligt rådets förordning (EU) nr 1024/2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut, nedan SSM-förordningen,

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

18) *tredjeländers värdepappersföretag sådana värdepappersföretag i tredjeländer* enligt 1 kap. 9 § 1 mom. 8 punkten i lagen om investeringstjänster, som bedriver handel med finansiella instrument för egen räkning eller säkerställer emissioner,

25) *behörig myndighet* en behörig myndighet enligt artikel 4.1.40 i EU:s tillsynsförordning samt Europeiska centralbanken i fråga om de särskilda uppgifter som tilldelas den enligt rådets förordning (EU) nr 1024/2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut, nedan SSM-förordningen,

26) *kritiska funktioner*, tjänster och transaktioner som tillhandahålls av institutet till tredje parter och som om de upphörde sannolikt skulle leda till störningar av tjänster som är avgörande för realekonomin eller störa den finansiella stabiliteten på grund av institutets eller koncernens storlek, mark-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*nadsandel, externa och interna sammanlänknings-
ningar, komplexitet eller gränsöverskridande
verksamhet, i en eller flera medlemsstater,
särskilt med avseende på dessa tjänsters eller
transaktioners utbytbarhet.*

6 §

*Lagens syften och allmänna tillämpnings-
principer*

Verket ska vid tillämpning av denna lag
beakta följande allmänna resolutionssyften:
1) kontinuiteten i institutets kärnfunktioner,

6 §

*Lagens syften och allmänna tillämpnings-
principer*

Verket ska vid tillämpning av denna lag
beakta följande allmänna resolutionssyften:
1) kontinuiteten i institutets *kritiska funktio-
ner*,

3 kap

**Bedömning av avvecklings- och omorgani-
seringsmöjligheter**

1 §

*Skyldighet att bedöma möjligheterna till av-
veckling och omorganisering av institut*

Ett institut kan avvecklas eller dess verk-
samhet omorganiseras på det sätt som avses i
denna lag, om

3) institutets verksamhet kan omorganise-
ras i enlighet med denna lag så att kontinuite-
ten i dess kärnfunktioner säkras.

3 kap.

**Bedömning av avvecklings- och omorgani-
seringsmöjligheter**

1 §

*Skyldighet att bedöma möjligheterna till av-
veckling och omorganisering av institut*

Ett institut kan avvecklas eller dess verk-
samhet omorganiseras på det sätt som avses i
denna lag, om

3) institutets verksamhet kan omorganise-
ras i enlighet med denna lag så att kontinuite-
ten i dess *kritiska funktioner* säkras.

2 §

*Skyldighet att bedöma möjligheterna till av-
veckling och omorganisering av en koncern*

En koncern kan avvecklas eller dess verk-
samhet omorganiseras på det sätt som avses i

2 §

*Skyldighet att bedöma möjligheterna till av-
veckling och omorganisering av en koncern*

En koncern kan avvecklas eller dess verk-
samhet omorganiseras på det sätt som avses i

RP 137/2017 rd

Gällande lydelse

denna lag, om

3) de instituts verksamhet som hör till koncernen kan omorganiseras i enlighet med denna lag så att kontinuiteten i institutens kärnfunktioner säkras antingen så att de separeras från övriga funktioner, om detta kan göras enkelt och utan onödigt dröjsmål, eller på något annat lämpligt sätt.

4 §

Undanröjande av hinder för avveckling av ett institut och omorganisering av verksamheten

Verket kan kräva att ett institut vidtar följande åtgärder för att undanröja hinder för avveckling av institutet eller omorganisering av dess verksamhet:

1) i syfte att säkerställa kärnfunktionerna omprövar innehållet i och behovet av koncerninterna finansieringsavtal samt upprättar serviceavtal om kärnfunktioner, antingen med koncerninterna eller med externa företag,

7) gör en sådan rättslig eller funktionell omstrukturering av institutet att dess kärnfunktioner i rättsligt och ekonomiskt hänseende kan åtskiljas från övriga funktioner vid tillämpningen av resolutionsverktyg enligt 9—11 kap.,

4 kap.

Ställande av institut under resolutionsförvaltning

1 §

Villkor för resolutionsförvaltning

Villkoret i 1 mom. 3 punkten uppfylls om ställande under resolutionsförvaltning är en

Föreslagen lydelse

denna lag, om

3) de instituts verksamhet som hör till koncernen kan omorganiseras i enlighet med denna lag så att kontinuiteten i institutens *kritiska funktioner* säkras antingen så att de separeras från övriga funktioner, om detta kan göras enkelt och utan onödigt dröjsmål, eller på något annat lämpligt sätt.

4 §

Undanröjande av hinder för avveckling av ett institut och omorganisering av verksamheten

Verket kan kräva att ett institut vidtar följande åtgärder för att undanröja hinder för avveckling av institutet eller omorganisering av dess verksamhet:

1) i syfte att säkerställa *de kritiska funktionerna* omprövar innehållet i och behovet av koncerninterna finansieringsavtal samt upprättar serviceavtal, antingen med koncerninterna eller med externa företag,

7) gör en sådan rättslig eller funktionell omstrukturering av institutet att dess *kritiska funktioner* i rättsligt och ekonomiskt hänseende kan åtskiljas från övriga funktioner vid tillämpningen av resolutionsverktyg enligt 9—11 kap.,

4 kap.

Ställande av institut under resolutionsförvaltning

1 §

Villkor för resolutionsförvaltning

Villkoret i 1 mom. 3 punkten uppfylls om ställande under resolutionsförvaltning är en

Gällande lydelse

proportionerlig och behövlig åtgärd för att uppnå de mål som avses i 1 kap. 6 § 1 mom. och dessa mål inte på motsvarande sätt kan uppnås genom att försätta institutet i konkurs eller likvidation.

Föreslagen lydelse

proportionerlig och behövlig åtgärd för att uppnå *ett eller flera* av de mål som avses i 1 kap. 6 § 1 mom. och dessa mål inte på motsvarande sätt kan uppnås genom att försätta institutet i konkurs eller likvidation.

6 kap

Nedskrivning av värdet på aktier, andelar och andra poster i eget kapital samt indragning av aktier och andelar

1 §

Skyldighet att skriva ned det nominella värdet på poster i eget kapital

Verket ska utan dröjsmål efter det att ett institut har ställts under resolutionsförvaltning och värderats enligt 5 kap. 1 § besluta om täckande av institutets förluster samt indragning av aktier och andelar. Verket ska täcka institutets förluster genom att skriva ned det nominella värdet på institutets aktier eller andelar och på andra poster i institutets eget kapital samt, under de förutsättningar som föreskrivs i 3 §, det nominella värdet på aktier eller andelar i företag som hör till samma grupp som institutet och på andra poster i eget kapital, eller det bokföringsmässiga motvärdet om aktierna eller andelarna inte har något nominellt värde. Samtidigt ska verket dra in varje aktie- eller andelsägares aktier eller andelar i samma förhållande som verkets förluster har täckts i enlighet med detta moment, om inte verket beslutar att aktierna eller andelarna ska överlåtas till sådana borgenärer vilkas fordringar har skrivits ned eller i enlighet med 8 kap. konverterats till finansiella instrument som hänförs till kapitalbasen.

Verket ska vidta åtgärder enligt 1 mom. *också* om det anser att

6 kap.

Nedskrivning och konvertering av värdet på aktier, andelar och vissa andra balansposter samt indragning av aktier och andelar

1 §

Skyldighet att skriva ned det nominella värdet på poster i eget kapital samt konvertera vissa andra balansposter

Verket ska utan dröjsmål efter det att ett institut har ställts under resolutionsförvaltning och värderats enligt 5 kap. 1 § besluta om täckande av institutets förluster *samt indragning av aktier och andelar samt om konvertering av i artikel 51 i tillsynsförordningen avsett övrigt primärkapital eller i artikel 62 i tillsynsförordningen avsett supplementärkapital till kapitalbasinstrument*. Verket ska täcka institutets förluster genom att skriva ned det nominella värdet på institutets aktier eller andelar och på andra poster i institutets eget kapital samt, under de förutsättningar som föreskrivs i 3 §, det nominella värdet på aktier eller andelar i företag som hör till samma grupp som institutet och på andra poster i eget kapital, eller det bokföringsmässiga motvärdet om aktierna eller andelarna inte har något nominellt värde. Samtidigt ska verket dra in varje aktie- eller andelsägares aktier eller andelar i samma förhållande som verkets förluster har täckts i enlighet med detta moment, om inte verket beslutar att aktierna eller andelarna ska överlåtas till sådana borgenärer vilkas fordringar har skrivits ned eller i enlighet med *denna lag* konverterats till finansiella instrument som hänförs till kapitalbasen.

Verket ska vidta de åtgärder *som avses i 1 mom. oberoende av om institutet ställts under resolutionsförvaltning eller ej*, om verket an-

Gällande lydelse

1) det är nödvändigt att vidta åtgärder för att trygga institutets fortsatta verksamhet, eller

2) institutet behöver extraordinärt offentligt stöd.

Antalet aktier eller andelar i institutet ska i samma förmånsrättsordning som vid en konkurs minskas i de poster i eget kapital som avses i 1 mom., om inte något annat följer av artikel 54 i EU:s tillsynsförordning. Nedskrivning av värdet på aktier, andelar och andra poster i eget kapital ändrar inte ägarens ansvar för förpliktelser som hänför sig till det nedskrivna värdet eller för eventuell skadeståndsskyldighet till följd av överklagande av åtgärder som avses i 1 mom.

3 §

Nedskrivning av eget kapital i företag som hör till samma grupp

7 kap

Allmänna principer för resolutionsverktyg

2 §

Resolutionsverktyg

Verket kan besluta ta ut en rimlig ersättning som motsvarar självkostnadsvärdet för sina kostnader för användningen av resolutionsverktyg hos institutet eller det tillfälliga institutet eller dra av ersättningen från det inlösenpris som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten. Verkets fordringar enligt detta moment ska betalas vid institutets konkurs eller vid avveckling av institutet eller bolaget enligt 1 mom. 3 eller 4 punkten, med bästa förmåns-

Föreslagen lydelse

ser att

1) det är nödvändigt att vidta åtgärderna för att säkerställa institutets fortsatta verksamhet, eller

2) institutet behöver extraordinärt offentligt stöd.

Antalet aktier eller andelar i institutet ska minskas *och andra i nämnda moment avsedda finansiella instrument konverteras* i samma förmånsrättsordning som vid en konkurs i de poster i eget kapital som avses i 1 mom., om inte något annat följer av artikel 54 i EU:s tillsynsförordning. Nedskrivning av värdet på aktier, andelar och andra poster i eget kapital ändrar inte ägarens ansvar för förpliktelser som hänför sig till det nedskrivna värdet eller för eventuell skadeståndsskyldighet till följd av överklagande av åtgärder som avses i 1 mom.

3 §

*Nedskrivning av eget kapital **och konvertering av vissa andra balansposter** i företag som hör till samma grupp*

7 kap.

Allmänna principer för resolutionsverktyg

2 §

Resolutionsverktyg

Verket kan besluta ta ut en rimlig ersättning som motsvarar självkostnadsvärdet för sina kostnader för användningen av resolutionsverktyg hos institutet eller det tillfälliga institutet eller dra av ersättningen från det inlösenpris som gäller inlösen enligt 1 mom. 2 och 3 punkten. Verkets fordringar enligt detta moment ska betalas vid institutets konkurs eller vid avveckling av institutet eller bolaget enligt 1 mom. 3 eller 4 punkten, med bästa

RP 137/2017 rd

Gällande lydelse

rätt efter garanterad insättning enligt verkla-
gen och sådana fordringar som avses i 3 § i
betalningsordningslagen.

Föreslagen lydelse

förmånsrätt efter garanterad insättning enligt
verklagen och sådana fordringar som avses i
5 § i betalningsordningslagen.

8 kap

**Skuldnedskrivning och konvertering av
skulder till kapitalbasinstrument**

5 §

*Fakultativa undantag i fråga om nedskriv-
ningsbara skulder*

Verket kan fatta ett beslut enligt 1 mom.,
om nedskrivning och konvertering av skulder
till kapitalbasinstrument

2) på ett orimligt sätt skulle äventyra insti-
tutets förmåga att upprätthålla sina kärn-
funktioner eller fortsätta med sin kärnverk-
samhet,

8 kap.

**Skuldnedskrivning och konvertering av
skulder till kapitalbasinstrument**

5 §

*Fakultativa undantag i fråga om nedskriv-
ningsbara skulder*

Verket kan fatta ett beslut enligt 1 mom.,
om nedskrivning och konvertering av skulder
till kapitalbasinstrument

2) på ett orimligt sätt skulle äventyra insti-
tutets förmåga att upprätthålla *sina kritiska
funktioner* eller fortsätta med sin kärnverk-
samhet,

6 §

*Användning av resolutionsfonden i särskilda
fall*

Ett instituts skulder som inte skrivits ned
med stöd av 3 § och som enligt 3 mom. i den
paragrafen inte har täckts genom ökning av
de övriga skuldernas andel av hela det ned-
skrivna beloppet, kan helt eller delvis täckas
med medel ur resolutionsfonden så som före-
skrivs i denna paragraf.

6 §

*Användning av resolutionsfonden i särskilda
fall*

Ett instituts skulder som inte skrivits ned
med stöd av 5 § och som enligt 3 mom. i den
paragrafen inte har täckts genom ökning av
de övriga skuldernas andel av hela det ned-
skrivna beloppet, kan helt eller delvis täckas
med medel ur resolutionsfonden så som före-
skrivs i denna paragraf.

RP 137/2017 rd

Gällande lydelse

7 §

Minimikrav för nedskrivningsbara skulder

Ett institut ska ständigt ha en kapitalbas och nedskrivningsbara skulder som sammanlagt uppgår till minst ett belopp som verket bestämmer. Verket ska samråda med Finansinspektionen innan det fastställer kapitalkravet. Verket ska när det fastställer kravet beakta åtminstone

5) vilka negativa konsekvenser det skulle få för den finansiella stabiliteten, övriga institut eller det finansiella systemet om institutets verksamhet upphör

Vad som i 1 mom. föreskrivs om ett instituts kapitalbas, nedskrivningsbara skulder och balansomslutning ska tillämpas på institutets konsoliderade kapitalbas, konsoliderade nedskrivningsbara skulder och konsoliderade balansomslutning. I 12 § 3 mom. föreskrivs om värdering av derivat.

De nedskrivningsbara skulderna kan räknas in i det sammanlagda belopp som avses i 1 mom. endast om

3) skulden förfaller till betalning tidigast ett år efter att den uppkommit,

5) skulden inte är baserad på en garanterad insättning enligt 5 kap. 8 § i verklagen,

Föreslagen lydelse

7 §

*Minimikrav för **kapitalbas och** nedskrivningsbara skulder*

Ett institut ska ständigt ha en kapitalbas och nedskrivningsbara skulder som sammanlagt uppgår till minst ett sådant belopp av institutets balansomslutning som verket bestämmer. Verket ska samråda med Finansinspektionen innan det fastställer kapitalkravet. Verket ska när det fastställer kravet beakta åtminstone

5) vilka negativa konsekvenser det skulle få för den finansiella stabiliteten, övriga institut eller det finansiella systemet om institutets verksamhet upphör,

6) det, att derivatskulder inkluderas i balansomslutningen på basis av att nettningsrättigheter gentemot motparter erkänns fullt ut.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om ett instituts kapitalbas, nedskrivningsbara skulder och balansomslutning ska tillämpas på institutets konsoliderade kapitalbas, konsoliderade nedskrivningsbara skulder och konsoliderade balansomslutning.

De nedskrivningsbara skulderna kan räknas in i det sammanlagda belopp som avses i 1 mom. endast om

3) skuldens återstående löptid är minst ett år; tiden anses löpa ut när borgenären tidigast har rätt att kräva återbetalning av skulden,

5) skulden inte är baserad på en garanterad insättning enligt 5 kap. 8 § i verklagen eller på insättningar som avses i 21 § 2 mom. 1 punkten i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, 30 § 2 mom. 1 punkten i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform eller 118 § 2 mom. 1 punkten i sparbankslagen,

RP 137/2017 rd

Gällande lydelse

10 kap

Tillfälliga institut

1 §

Inrättande av ett tillfälligt institut samt överlåtelse av tillgångar och skulder

Verket kan bilda ett aktiebolag för att fortsätta med ett institut som har ställts under resolutionsförvaltning centrala affärsfunktioner (*tillfälligt institut*) samt besluta om överföring av institutets tillgångar eller skulder i en eller flera poster till det tillfälliga institutet, enligt vad som föreskrivs i detta kapitel. På ett tillfälligt institut ska tillämpas kreditinstitutslagen och lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform eller lagen om investeringstjänster, om inte något annat föreskrivs nedan. Av bolagsordningen för ett tillfälligt institut ska framgå att aktiebolaget är ett sådant tillfälligt institut som avses i denna lag.

2 §

Fortsatt verksamhet

Föreslagen lydelse

10 kap.

Tillfälliga institut

1 §

Inrättande av ett tillfälligt institut samt överlåtelse av aktier och andelar eller tillgångar och skulder

Verket kan bilda ett aktiebolag för att fortsätta med de centrala affärsfunktionerna i ett institut som har ställts under resolutionsförvaltning (*tillfälligt institut*) samt besluta om överföring av *institutets aktier och andelar eller tillgångar eller* skulder i en eller flera poster till det tillfälliga institutet, enligt vad som föreskrivs i detta kapitel. På ett tillfälligt institut ska tillämpas kreditinstitutslagen och lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform eller lagen om investeringstjänster, om inte något annat föreskrivs nedan. Av bolagsordningen för ett tillfälligt institut ska framgå att aktiebolaget är ett sådant tillfälligt institut som avses i denna lag.

2 §

Fortsatt verksamhet

Denna paragraf tillämpas inte på ett sådant tillfälligt institut enligt 10 kap. 1 § 1 mom., som har inrättats för att äga ett institut som ställts under resolutionsförvaltning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av lagen om myndigheten för finansiell stabilitet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014) 4 kap. 5 § 4 mom. samt

ändras 1 kap. 3 § 11 punkten och 12 punkten underpunkt b och c, 4 kap. 2 § 1 mom., 5 § 1—3 mom. och 6—9 §, 5 kap. 5 § 7 mom. 4 punkten, 7 § 2 mom., 9 § 5 mom. och 10 § 1 mom. samt bilagan till lagen, av dem 4 kap. 5 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 1281/2015 samt 5 kap. 5 § 7 mom. 4 punkten och bilagan sådana de lyder i lag 812/2015, som följer:

Gällande lydelse

1 kap

Allmänna bestämmelser

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

11) insättning likvida medel på konto i en inlåningsbank och likvida medel på väg att inflyta samt i enlighet med insättningsavtalet upplupna räntor till och med det datum då beslut enligt 5 kap. 10 § 2 mom. i denna lag fattades; med insättning avses dock inte medel

a) som är baserade på värdepapper enligt 2 kap. 1 § i värdepappersmarknadslagen (746/2012), eller medel

b) som inlåningsbanken enligt avtalsvillkoren har rätt eller skyldighet att betala tillbaka enligt något annat värde än det nominella beloppet,

12) ersättningsberättigade insättningar
 andra insättningar än

b) andra kreditinstituts, värdepappersföretags, fondbolags, AIF-förvaltares och finansiella instituts insättningar för egen räkning,

c) försäkringsbolags, försäkringsföreningars, pensionsstiftelsers och försäkringskassors insättningar,

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

11) insättning likvida medel på konto i en inlåningsbank och likvida medel på väg att inflyta samt i enlighet med insättningsavtalet upplupna räntor till och med det datum då ett beslut enligt 5 kap. 9 § 2 mom. fattades; med insättning avses dock inte medel

a) som är baserade på värdepapper enligt 2 kap. 1 § i värdepappersmarknadslagen (746/2012), eller medel

b) som inlåningsbanken enligt avtalsvillkoren har rätt eller skyldighet att betala tillbaka enligt något annat värde än det nominella beloppet,

12) ersättningsberättigade insättningar
 andra insättningar än

b) andra kreditinstituts, värdepappersföretags, fondbolags, *placeringsfonders*, AIF-förvaltares, *AIF-fonders* och finansiella instituts insättningar för egen räkning,

c) försäkringsbolags, försäkringsföreningars, pensionsstiftelsers, försäkringskassors och *arbetspensionsanstalters* insättningar,

RP 137/2017 rd

Gällande lydelse

4 kap

EU:s stabilitetsavgift till EU:s gemensamma resolutionsfond och stabilitetsavgiften till den nationella resolutionsfonden

EU:s gemensamma resolutionsfond

2 §

Betalningsförfarande för EU:s stabilitetsavgift

Verket ska beräkna stabilitetsavgiften för varje avgiftsskyldig och se till att EU:s stabilitetsavgifter samlas in i enlighet med EU:s resolutionsförordning samt det mellanstatliga avtalet. Genom förordning av Europeiska kommissionen föreskrivs dessutom särskilt om hur stabilitetsavgifterna ska bestämmas.

Föreslagen lydelse

4 kap.

EU:s stabilitetsavgift till EU:s gemensamma resolutionsfond och stabilitetsavgiften till den nationella resolutionsfonden

EU:s gemensamma resolutionsfond

2 §

Betalningsförfarande för EU:s stabilitetsavgift

Verket ska beräkna stabilitetsavgiften för varje avgiftsskyldig och se till att EU:s stabilitetsavgifter samlas in i enlighet med EU:s resolutionsförordning samt det mellanstatliga avtalet. *I kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/63 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU avseende förhandsbidrag till finansieringsarrangemang för resolution föreskrivs det dessutom särskilt om hur stabilitetsavgifterna ska bestämmas.*

Resolutionsfonden

5 §

Den nationella stabilitetsavgiften och målnivån för resolutionsfonden

Värdepappersföretag ska årligen senast den 31 maj till resolutionsfonden som förvaltas av verket betala en stabilitetsavgift som fastställs i enlighet med 6 §.

Uttaget av *stabilitetsavgifter hos värdepappersföretagen* ska ökas så jämnt som möjligt, så att det sammanlagda beloppet senast den 31 december 2024 når upp till den målnivå som fastställts för resolutionsfonden. Målnivån ska beräknas som en andel av den sammanlagda målnivå som fastställs för värdepappersföretagen och kreditinstituten och som utgör en procent av de garanterade in-

Resolutionsfonden

5 §

Den nationella stabilitetsavgiften och målnivån för resolutionsfonden

Värdepappersföretag *samt filialer i Finland till i 1 kap. 3 § 1 mom. 17 punkten i resolutionslagen avsedda tredjeländers kreditinstitut och 18 punkten avsedda tredjeländers värdepappersföretags* ska årligen senast den 31 maj till resolutionsfonden som förvaltas av verket betala en stabilitetsavgift som *bestäms* i enlighet med 6 § i detta kapitel.

Uttaget av stabilitetsavgifter ska ökas så jämnt som möjligt, så att det sammanlagda beloppet senast den 31 december 2024 når upp till den målnivå som *bestäms* för resolutionsfonden. Målnivån ska beräknas som en andel av den sammanlagda målnivå som *bestäms* för värdepappersföretagen och kreditinstituten och som utgör en procent av de garanterade insättningarna.

Gällande lydelse

sättningarna.

Resolutionsfondens målnivå ska bestämmas som en andel av den kalkylerade målnivå som avses i 2 mom. på så sätt att den motsvarar den andel som värdepappersföretagens sammanlagda skuldbelopp, med avdrag för eget kapital, utgör av det sammanlagda skuldbeloppet för alla de värdepappersföretag som betalar stabilitetsavgift och de kreditinstitut som betalar EU:s stabilitetsavgift, med avdrag för deras eget kapital och garanterade insättningar.

Värdepappersföretag ska årligen betala ett belopp som motsvarar sammanlagt 10 procent av målnivån.

Föreslagen lydelse

Resolutionsfondens målnivå ska bestämmas som en andel av den kalkylerade målnivå som avses i 2 mom. på så sätt att den motsvarar den andel som värdepappersföretagens *och de i 1 mom. avsedda filialernas* sammanlagda skuldbelopp, med avdrag för eget kapital, utgör av det sammanlagda skuldbeloppet för alla de värdepappersföretag *och i 1 mom. avsedda filialer* som betalar stabilitetsavgift och de kreditinstitut som betalar EU:s stabilitetsavgift, med avdrag för deras eget kapital och garanterade insättningar.

(4 mom. upphävs)

6 §

Grunderna för fastställande av den nationella stabilitetsavgiften

Ett värdepappersföretags årliga andel av alla värdepappersföretags sammanlagda stabilitetsavgift fastställs så att dess sammanlagda skuldbelopp, med undantag för eget kapital, ställs i relation till alla de i Finland verksamma värdepappersföretagens sammanlagda skuldbelopp, med undantag för eget kapital.

Genom förordning av Europeiska kommissionen föreskrivs dessutom särskilt om hur stabilitetsavgifterna ska bestämmas.

6 §

Grunderna för fastställande av den nationella stabilitetsavgiften

Ett värdepappersföretags årliga andel av alla värdepappersföretags *och i 5 § 1 mom. avsedda filialers* sammanlagda stabilitetsavgift *är samma som* att dess sammanlagda skuldbelopp, med undantag för eget kapital, *i proportion* till alla de i Finland verksamma värdepappersföretagens sammanlagda skuldbelopp, med undantag för eget kapital, *sammanräknade med slutsumman för de kalkylmässiga balansomslutningarna i samtliga filialer enligt 5 § 1 mom.*

En i 5 § 1 mom. avsedd filials andel av alla värdepappersföretags och i 5 § 1 mom. avsedda filialers sammanlagda stabilitetsavgift är samma som att omslutningen av dess kalkylmässiga balansräkning i proportion till alla de i Finland verksamma värdepappersföretagens sammanlagda skuldbelopp, med undantag för eget kapital, sammanräknade med slutsumman för de kalkylmässiga balansomslutningarna i samtliga filialer enligt 5 § 1 mom.

I kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/63 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU avseende förhandsbidrag till finansieringsar-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

rangemang för resolution föreskrivs det dessutom särskilt om hur stabilitetsavgifterna ska bestämmas.

7 §

7 §

Extra nationella stabilitetsavgifter

Extra nationella stabilitetsavgifter

Om fondens tillgångar inte räcker till för att täcka förluster, kostnader eller andra utgifter som orsakats av ett värdepappersföretags resolutionsåtgärder, ska hos värdepappersföretagen tas ut extra stabilitetsavgifter i enlighet med 6 § till dess att fondens målnivå har uppnåtts. Den årliga extra stabilitetsavgiften får vara högst tre gånger större än de årliga stabilitetsavgifterna.

Om fondens tillgångar inte räcker till för att täcka förluster, kostnader eller andra utgifter som orsakats av ett värdepappersföretags resolutionsåtgärder, ska hos värdepappersföretagen *och de i 5 § 1 mom. avsedda filialerna* tas ut extra stabilitetsavgifter i enlighet med 6 § till dess att fondens målnivå har uppnåtts. Den årliga extra stabilitetsavgiften får vara högst tre gånger större än de årliga stabilitetsavgifterna.

Verket kan besluta att helt eller delvis avstå från att ta ut extra avgifter för en tid av högst sex månader, om betalningen av stabilitetsavgiften skulle äventyra ett värdepappersföretags likviditet eller betalningsförmåga. På ansökan av ett värdepappersföretag kan betalningen skjutas upp högst två gånger.

Verket kan besluta att helt eller delvis avstå från att ta ut extra avgifter för en tid av högst sex månader, om betalningen av stabilitetsavgiften skulle äventyra ett värdepappersföretag *eller en i 5 § 1 mom. avsedd filial*s likviditet eller betalningsförmåga. På ansökan av ett värdepappersföretag *eller en i 5 § 1 mom. avsedd filial* kan betalningen skjutas upp högst två gånger.

8 §

8 §

Användning av nationella stabilitetsavgifter

Användning av nationella stabilitetsavgifter

Verket kan använda stabilitetsavgifter för att täcka kostnaderna för resolutionsåtgärder som avser ett värdepappersföretag. Sådana åtgärder är

Verket kan använda stabilitetsavgifter för att täcka kostnaderna för resolutionsåtgärder som avser ett värdepappersföretag *eller en i 5 § 1 mom. avsedd filial*. Sådana åtgärder är

1) garantier för ett sådant värdepappersföretags som är föremål för resolution, dess dotterföretags, ett i 11 kap. 1 § 1 mom. i resolutionslagen avsett egendomsförvaltningsbolags eller ett i 10 kap. 1 § 1 mom. i den lagen avsett tillfälligt instituts *tillgångar eller skulder*,

1) garantier för *tillgångar eller skulder som innehas av* ett sådant värdepappersföretags som är föremål för resolution, dess dotterföretags, *en i 5 § 1 mom. avsedd filial*s, ett i 11 kap. 1 § 1 mom. i resolutionslagen avsett egendomsförvaltningsbolags eller ett i 10 kap. 1 § 1 mom. i den lagen avsett tillfälligt instituts,

2) beviljande av lån till ett värdepappersföretag som är föremål för resolution, dess dotterföretag, egendomsförvaltningsbolag eller tillfälligt institut,

2) beviljande av lån till ett värdepappersföretag som är föremål för resolution, dess dotterföretag, *en i 5 § 1 mom. avsedd filial*, ett egendomsförvaltningsbolag eller ett tillfälligt institut,

3) köp av egendom i ett värdepappersföretag som är föremål för resolution,

3) köp av egendom i ett värdepappersföretag *eller en i 5 § 1 mom. avsedd filial* som är

Gällande lydelse

4) betalning av finansieringsandelar till ett egendomsförvaltningsbolag eller tillfälligt institut,

5) en sådan betalning till ett värdepappersföretag som är föremål för resolution som har gjorts enligt 8 kap. 5 och 6 § i resolutionslagen i stället för att skriva ned det nominella värdet av en skuld, om verket har skrivit ned värdet av skulderna och i enlighet med 5 § i det kapitlet har beslutat undanta en del av skulderna från värdenedskrivningen,

6) frivilligt lån för andra finansieringsarrangemang,

7) en kombination av åtgärder enligt 1–6 punkten.

Verket kan använda stabilitetsavgifter *också* för åtgärder som avses i 1 mom. om verket i enlighet med 9 kap. i resolutionslagen överlåter ett värdepappersföretag till köparen av institutets affärsverksamhet.

9 §

Resolutionsfondens deltagande i koncernresolution

Resolutionsfonden kan delta i koncernresolution av ett värdepappersföretag när villkoren i 14 kap. 13 § i resolutionslagen är uppfyllda.

5 kap

Insättningsgaranti

5 §

Insättningsgarantiavgiftens belopp

Trots bestämmelserna i 1 mom. får verket *också* beräkna de i det momentet avsedda riskerna med någon annan metod än en metod som anges i EU:s tillsynsförordning. Vid

Föreslagen lydelse

föremål för resolution,

4) betalning av finansieringsandelar till ett egendomsförvaltningsbolag eller tillfälligt institut,

5) en sådan betalning till ett värdepappersföretag *eller en i 5 § 1 mom. avsedd filial* som är föremål för resolution som har gjorts enligt 8 kap. 5 och 6 § i resolutionslagen i stället för att skriva ned det nominella värdet av en skuld, om verket har skrivit ned värdet av skulderna och i enlighet med 5 § i det kapitlet har beslutat undanta en del av skulderna från värdenedskrivningen,

6) frivilligt lån för andra finansieringsarrangemang,

7) en kombination av åtgärder enligt 1–6 punkten.

Verket kan använda stabilitetsavgifter för åtgärder som avses i 1 mom. om verket i enlighet med 9 kap. i resolutionslagen överlåter ett värdepappersföretag *eller en i 5 § 1 mom. också avsedd filial* till köparen av institutets affärsverksamhet.

9 §

Resolutionsfondens deltagande i koncernresolution

Resolutionsfonden kan delta i koncernresolution av ett värdepappersföretag *eller en i 5 § 1 mom. avsedd filial* när villkoren i 14 kap. 13 § i resolutionslagen är uppfyllda. *Bestämmelser om resolution av tredjeländers filialer finns dessutom i 15 kap. i resolutionslagen.*

5 kap.

Insättningsgaranti

5 §

Insättningsgarantiavgiftens belopp

Trots bestämmelserna i 1 mom. får verket *också* beräkna de i det momentet avsedda riskerna med någon annan metod än en metod som anges i EU:s tillsynsförordning. Vid

Gällande lydelse

sådan riskbedömning ska verket på ett utförligt sätt beakta de med inlåningsbankens verksamhet förenade riskerna i enlighet med bilagan. Verket ska bedöma inlåningsbankens risker på följande områden och riskindikatorerna inom dem:

4) affärsmodell och ledning, som består av inlåningsbankens riskvägda balansposter och åtaganden utanför balansräkningen i förhållande till de totala tillgångarna,

7 §

Användning av insättningsgarantifondens tillgångar

Verket kan i stället för ett beslut som avses i 9 § 2 mom. besluta att insättningsgarantifondens tillgångar ska användas för finansiering av arrangemang varmed en inlåningsbanks insättningar överförs till en annan finländsk inlåningsbank. Verket kan fatta ett beslut som avses i detta moment efter att ha fått en anmälan som avses i 9 § 1 mom. eller verket annars konstaterar att inlåningsbanken är insolvent.

9 §

Betalningsskyldighetens inträde

När verket har fattat ett beslut enligt 2 mom. ska det underrätta den inlåningsbank som beslutet avser, dess insättare, finansministeriet och Finansinspektionen samt, om inlåningsbanken hör till en säkerhetsfond som avses i 13 kap. i kreditinstitutslagen, också säkerhetsfonden om beslutet. Om banken har en filial i utlandet ska dessutom tillsynsmyndigheten och insättningsgarantifonden i den stat där filialen har sitt säte underrättas om beslutet. Verket ska dessutom genom en of-

Föreslagen lydelse

sådan riskbedömning ska verket på ett utförligt sätt beakta de med inlåningsbankens verksamhet förenade riskerna i enlighet med bilagan. Verket ska bedöma inlåningsbankens risker på följande områden och riskindikatorerna inom dem:

4) affärsmodell och ledning, som består av inlåningsbankens riskvägda balansposter och åtaganden utanför balansräkningen i förhållande till de totala tillgångarna *samt förhållandet mellan inlåningsbankens nettointäkter och de totala tillgångarna.*

7 §

Användning av insättningsgarantifondens tillgångar

Verket kan i stället för ett beslut som avses i 9 § 2 mom. besluta att insättningsgarantifondens tillgångar i samband med insolvensförfaranden ska användas för finansiering av arrangemang varmed en inlåningsbanks insättningar överförs till en annan inlåningsbank.

9 §

Betalningsskyldighetens inträde

Om verkets ersättningsbeslut enligt 2 mom. är positivt, ska verket underrätta den inlåningsbank som beslutet avser, dess insättare, finansministeriet och Finansinspektionen samt, om inlåningsbanken hör till en säkerhetsfond som avses i 13 kap. i kreditinstitutslagen, också säkerhetsfonden om beslutet. Om banken har en filial i utlandet ska dessutom tillsynsmyndigheten och insättningsgarantifonden i den stat där filialen har sitt säte underrättas om beslutet. Verket ska dessutom

RP 137/2017 rd

Gällande lydelse

fentlig kungörelse meddela vilka åtgärder insättarna ska vidta för att trygga sina tillgodohavanden. Kungörelsen ska publiceras på finska och svenska i de största dagstidningarna inom inlåningsbankens verksamhetsområde.

Föreslagen lydelse

i officiella tidningen meddela vilka åtgärder insättarna ska vidta för att trygga sina tillgodohavanden. *Meddelandet* ska publiceras på finska och svenska också i de största dagstidningarna inom inlåningsbankens verksamhetsområde *samt tillhandahållas på verkets webbsidor. Om verkets ersättningsbeslut enligt 2 mom. är negativt, ska verket underrätta den inlåningsbank som beslutet avser, den insättare som gjort anmälan och Finansinspektionen om beslutet.*

10 §

Utbetalning av ersättningar

Insättningsgarantifonden ska utan särskild ansökan till insättarna betala ut ersättning enligt 8 § inom sju arbetsdagar från verkets beslut enligt 9 §, om inte något annat följer av 2 mom. Om inlåningsbanken före ett beslut som avses i 9 § har försatts i likvidation eller konkurs, ska tidsfristen enligt detta moment räknas från beslutet om likvidationen eller konkursen.

10 §

Utbetalning av ersättningar

Insättningsgarantifonden ska utan särskild ansökan *göra en ersättning* enligt 8 § *tillgänglig för* insättarna inom sju arbetsdagar från verkets beslut enligt 9 §, om inte något annat följer av 2 mom. *i denna paragraf.* Om inlåningsbanken före ett beslut som avses i 9 § har försatts i likvidation eller konkurs, ska tidsfristen enligt detta moment räknas från beslutet om likvidationen eller konkursen.

—————
Denna lag träder i kraft den 20.
—————

Bilaga

Förfarandet för beräkning av insättningsgarantiavgifterna

FAS 1

Definitioner av specifika riskindikatorer

De specifika riskindikatorerna bestäms på följande sätt:

RP 137/2017 rd

Områden	Indikator	Definition
Kapital	Soliditetsgrad	<p>Primärt kapital / Totala tillgångar</p> <p>Definitionen i enlighet med artikel 429 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, nedan <i>EU:s tillsynsförordning</i>, och kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/62 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 när det gäller bruttosoliditetsgraden.</p>
Kapital	Kapitaltäckningsgrad	<p>Kapitalbas / Kapitalbas som krävs</p> <p>Den kapitalbas som krävs inbegriper också de krav som Finansinspektionen ställer med stöd av 11 kap. 10 § i kreditinstitutslagen.</p>
Likviditet och finansiering	Stabil finansiering	Med stabil finansiering avses finansiering enligt artikel 413 i EU:s tillsynsförordning.
Likviditet och finansiering	Likviditet	Med likviditet avses likviditet enligt artikel 412 i EU:s tillsynsförordning och enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/61 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 när det gäller likviditetstäckningskravet för kreditinstitut.
Tillgångarnas kvalitet	Andel oreglerade fordringar	Oreglerade fordringar / Totala krediter och skuldinstrument
Affärsmodell och ledning	Riskvägda balansposter och åtaganden utanför balansräkningen i förhållande till de totala tillgångarna	<p>Riskvägda balansposter och åtaganden utanför balansräkningen / Totala tillgångar</p> <p>i enlighet med EU:s tillsynsförordning.</p>
		<i>Nettointäkter / Totala tillgångar</i>
Potentiella förluster för insättningsgarantifonden	Icke intecknade tillgångar	Totala tillgångar - intecknade tillgångar / Garanterade insättningar

RP 137/2017 rd

FAS 2

Indelning av specifika riskindikatorer i riskklasser och klassernas riskvärden

De observationer kring specifika riskindikatorer som varje inlåningsbank rapporterar delas in i fem klasser så att den femtedel av observationerna som får det lägst värdet av alla observationer som inlåningsbankerna rapporterar hör till riskklass 1. Den femtedel av observationerna som får näst lägst värden hör till riskklass 2 och så vidare så att den femtedel av observationerna kring specifika riskindikatorer som får de högsta värdena hör till riskklass 5.

Om antalet inlåningsbanker inte kan delas jämnt med antalet klasser, fogas en observation till varje riskklass från och med den lägsta klassen.

Observationerna i respektive riskklass får följande preliminära riskvärden:

Riskklass	Riskvärde, x_k
1	0
2	25
3	50
4	75
5	100

FAS 3

Inbördes viktning mellan specifika riskindikatorer och beräkning av varje inlåningsbanks indikator för den totala riskexponeringen

Varje specifik riskindikator viktas och dess tecken bestäms på följande sätt vid beräkningen av indikatorn för den totala riskexponeringen:

Specifik riskindikator, k	Vikt, A_k	Tecken
Soliditetsgrad	0,12	-
Kapitaltäckningsgrad	0,12	-
Stabil finansiering	0,12	-
Likviditet	0,12	-
Andel oreglerade fordringar	0,18	+
Riskvägda balansposter och åtaganden utanför balansräkningen i förhållande till de totala tillgångarna	0,085	+
Avkastning på totalt kapital	0,085	-/+ <i>Ett negativt värde innebär hög risk, men också ett högt positivt värde kan innebära hög risk</i>
Icke intecknade tillgångar	0,17	-

För de specifika riskindikatorer k , som har ett negativt tecken, fastställs det slutliga värdet på följande sätt:

$$\bar{X}_k = 100 - x_k$$

Indikatorn för den totala riskexponeringen RI_i för varje inlåningsbank i fås genom att de slutliga värdena för varje inlåningsbanks specifika riskindikatorer, multiplicerade med varje specifik riskindikators vikt A_k , läggs samman:

$$RI_i = \sum_{k=1}^n A_k \bar{X}_{ki}$$

där n är antalet specifika riskindikatorer.

FAS 4

Viktning av riskerna i insättningsgarantiavgifterna och fastställande av avgifterna

För att riskerna ska vara viktade på så sätt i insättningsgarantiavgifterna att riskerna som mest kan höja avgiften med 1,5 gånger eller sänka avgiften med 0,75 gånger i jämförelse med den avgift som baserar sig på beloppet av de garanterade insättningarna, ska riskindikatorn för varje inlåningsbank omskalas på följande sätt:

$$\bar{RI}_i = (1,5 - 0,75) * \frac{RI_i - \min RI}{\max RI - \min RI} + 0,75$$

Insättningsgarantiavgiften för varje inlåningsbank fastställs på följande sätt:

$$M_i = \bar{RI}_i * KT_i * TT * \mu$$

där KT_i är varje inlåningsbanks andel av de garanterade insättningarna och TT är respektive års målnivå för de sammanlagda insättningsgarantiavgifterna. μ är en justeringsindikator som är samma för alla inlåningsbanker respektive år. μ fastställs på så sätt att de sammanlagda insättningsgarantiavgifterna respektive år uppnår den för dem beräknade målnivån.

5.

Lag

om ändring av 3 och 5 § i lagen om källskatt på ränteinkomst

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om källskatt på ränteinkomst (1341/1990) 3 § 1 mom. 3 punkten och 5 §, av dem den förstnämnda sådan den lyder i lag 778/2012, samt *fogas* till 3 § 1 mom., sådant det lyder i lag 778/2012, en ny 4 punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

3 §

Skatteobjekt

Skatteobjekt

Källskatt på ränteinkomst ska betalas för följande inhemska ränteinkomster:

Källskatt på ränteinkomst ska betalas för följande inhemska ränteinkomster:

3) ränta på masskuldebrevslån enligt 34 § i lagen om skuldebrev, när lånet har bjudits ut till allmänheten för teckning och lånet har emitterats av finska staten, Finlands Bank, en finsk kommun eller samkommun eller för vilket finska staten, Finlands Bank, en finsk kommun eller samkommun har ställt *pro-prie*borgen.

3) ränta på masskuldebrevslån enligt 34 § i lagen om skuldebrev, när lånet har bjudits ut till allmänheten för teckning och lånet har emitterats av finska staten, Finlands Bank, en finsk kommun eller samkommun eller för vilket finska staten, Finlands Bank, en finsk kommun eller samkommun har ställt *pro-prie*borgen,

4) *sådan ersättning till insättare som betalas ur insättningsgarantifondens medel till den del ersättningen innehåller räntor som upplupit i enlighet med insättningsavtalet och innan ett beslut enligt 5 kap. 9 § 2 mom. i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014) fattats.*

5 §

5 §

Uppbörd av och ansvar för skatt

Uppbörd av och ansvar för skatt

Uppbörd av källskatten på ränteinkomst verkställs av den depositionsbank, det filialkontor i Finland för en utländsk kreditinrättning, det andelslag eller det av arbetsgivaren inrättade intressekontor som betalar räntan och den som emitterat masskuldebrevslånet (*räntebetalare*), när räntan erläggs till den skattskyldige eller krediteras hans konto. Räntebetalaren och direktören för en utländsk kreditinrättnings filialkontor i Finland är utö-

Uppbörd av källskatten på ränteinkomst verkställs av den depositionsbank, det filialkontor i Finland för en utländsk kreditinrättning, det andelslag eller det av arbetsgivaren inrättade intressekontor som betalar räntan, den som emitterat masskuldebrevslånet *och Verket för finansiell stabilitet (räntebetalare)*, när räntan erläggs till den skattskyldige eller krediteras hans konto. Räntebetalaren och direktören för en utländsk kreditinrätt-

RP 137/2017 rd

Gällande lydelse

ver den skattskyldige ansvariga för skatten enligt 15 §.

Föreslagen lydelse

nings filialkontor i Finland är utöver den skattskyldige ansvariga för skatten *med iakttagande* av 15 §.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001) 6 § 5 mom., sådant det lyder i lag 749/2004, som följer:

Gällande lydelse

6 §

I de fall som avses i 3 mom. skall kreditinstitutet sammanställa en utredning om insättningsgarantin (*insättningsgarantiutredning*), i vilken kreditinstitutet skall redogöra för insättningsgarantiarrangemangen före åtgärden och efter den samt för eventuella skillnader i fråga om vad insättningsgarantin täcker. Kreditinstitutet skall begära Finansinspektionens utlåtande om insättningsgarantiutredningen. Till begäran om utlåtande skall fogas de tilläggsutredningar som Finansinspektionen bestämmer. Insättningsgarantiutredningen och en kopia av Finansinspektionens utlåtande skall fogas till det meddelande som skall ges till insättaren.

Föreslagen lydelse

6 §

I de fall som avses i 4 mom. ska kreditinstitutet sammanställa en utredning om insättningsgarantin (*insättningsgarantiutredning*), i vilken kreditinstitutet ska redogöra för insättningsgarantiarrangemangen före åtgärden och efter den samt för eventuella skillnader i fråga om vad insättningsgarantin täcker. Kreditinstitutet ska begära Finansinspektionens utlåtande om insättningsgarantiutredningen. Till begäran om utlåtande ska fogas de tilläggsutredningar som Finansinspektionen bestämmer. Insättningsgarantiutredningen och en kopia av Finansinspektionens utlåtande ska fogas till det meddelande som ska ges till insättaren.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 8 § 1 mom. 12 punkten sådan den lyder i lag 1405/2014, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Ovan i 7 § avsedda avdragbara utgifter äro
bland andra:

12) de insättningsgarantiavgifter och de insättningsgarantisystemets anslutningsavgifter enligt lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014) som inlåningsbanker betalar till insättningsgarantifonden samt de EU:s stabilitetsavgifter och stabilitetsavgifter till resolutionsfonden enligt den lagen som kreditinstitut och värdepappersföretag betalar,

8 §

Ovan i 7 § avsedda avdragbara utgifter äro
bland andra:

12) de insättningsgarantiavgifter och de insättningsgarantisystemets anslutningsavgifter enligt lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014) som inlåningsbanker betalar till insättningsgarantifonden, samt de EU:s stabilitetsavgifter och stabilitetsavgifter till resolutionsfonden enligt den lagen som kreditinstitut och värdepappersföretag *samt filialer i Finland till tredjeländers kreditinstituts och tredjeländers värdepappersföretags,*

Denna lag träder i kraft den 20 .